

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chelminowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 58

Poznań sobota dnia 6 lutego 1932

Rok XXVII

Amerykanizm

I.

AMERYKANIN JAKO TYP GOSPODARCZY

Najpotężniejszą z aspiracji dzisiejszego umysłu ludzkiego jest chęć zrozumienia, na czym polega ten piekielny taniec, jaki przedstawia obecne życie gospodarcze i finansowe świata. Nie jest to potrzeba czysto umysłowa. Stopień zrozumienia, co będzie dalej. Ludzie zaś pojedynczy i narody całe, planując swą przyszłość, muszą się — w granicach, w których to jest do osiągnięcia — orjentować w warunkach, w których tę przyszłość trzeba będzie budować. Klęski, która dotknęła świat, a zwłaszcza najpotężniejsze i najbogatsze narody, nie udało się wytłumaczyć przemijającymi skutkami wojny, co przez długi czas uparcie czynili poważni finansyści i ekonomiści — bo jak powiedział pewien publicysta francuski, wszyscy oni korzystają z tytułu poważnych.

Nie wystarcza do zrozumienia wszystkiego, co widzimy, fakt powstania przemysłu nowoczesnego w licznych krajach, w których go do niedawna nie było, na który sam w swoim czasie kładł nacisk. W szeregu przyczyn katastrofy tej — decentralizacji przemysłowej świata należy się pierwsze miejsce, bo ona sprawia, że Europa już nigdy nie wróci do tej roli gospodarczej, jaką odgrywała, że pozycja jej w świecie w dalszym ciągu musi upadać. Ten upadek już nie gospodarczy ale i polityczny, jaskrawie się ujawnia w jej obecnej niemocy, pomimo największych chęci, regulowania wypadków na Dalekim Wschodzie, gdzie tak niedawno jeszcze dyktowała swoją wolę.

Rozwój katastrofy gospodarczej i finansowej ujawnia działanie w niej wielu różnorodnych czynników. Dziś jeszcze nie można się kusić o ujęcie i określenie wszystkich, ale trzeba robić w tym kierunku stałe wysiłki. Inaczej byłoby to zrezygnowaniem się na pozostawienie losów świata w rękach dyrygentów tego tańca, którego dziś jesteśmy świadkami. Ci zaś, jak dotychczas, mało zarobili na takie zaufanie.

W ostatnich paru latach katastrofa objęła i Amerykę, występując tam w swojej postaci, odmiennej znacznie od tego, co widzimy w Europie.

Stany Zjednoczone są we współczesnym świecie najpotężniejszym organizmem gospodarczym swą bezpośrednią działalnością wywierającym olbrzymi wpływ na stosunki gospodarcze świata. Jednocześnie naród amerykański ma właściwy sobie system skłonności, pojęć, sposobów działania, który nietylko nadaje odpowiedni kierunek rozwojowi życia gospodarczego w jego kraju, ale promieniuje nazewnątrz i daleko swymi wpływami sięga.

W tem, co dziś nazywamy kryzysem, co go jeżeli nie wywołało, to silnie zaostriżyło, spotykamy szereg czynników, których pochodzenie jest niewątpliwie amerykańskie. To też w naszym dążeniu do zrozumienia dzisiejszej katastrofy, trzeba między innymi, a może przede wszystkim, starać się określić rolę w niej Ameryki.

W żadnej bodaj dziedzinie Amerykanie nie odbiegli tak skłonnościami i pojęciami od narodów starej Europy, jak w gospodarstwie. Ta odrębność ma źródło w krótkiej historii społeczeństwa amerykańskiego, w tem, kto przyszedł na dzisiejsze terytorium Stanów i co tam zastał.

Tu trzeba, jako naczelny fakt, wspomnieć, iż założycielami osad angielskich w Ameryce byli ludzie, którzy

Zatarg chińsko-japoński

Stan obecny akcji mocarstw wobec Japonji

London, 6. 2. (PAT). W ślad za notą, złożoną w Tokio przez St. Zjedn. i protestującą po raz trzeci, tym razem w bardzo ostrej formie, przeciw używaniu przez Japończyków koncesji międzynarodowej jako bazy operacyjnej, również i rząd brytyjski złożył wczoraj wieczorem notę protestującą, ale utrzymaną w tonie daleko łagodniejszym od noty amerykańskiej.

Znamienne jest to, że W. Brytania wylała się tym razem z solidarności współdziałania z Ameryką, składając notę oddzielnie w 24 godzin później i redagując ją daleko łagodniej. Wogóle w Londynie zaczyna się odczuwać pewne zmęczenie i zniechęcenie ciągłą akcją dyplomatyczną wobec wypadków na Dalekim Wschodzie i chęć jak najprędszego zlikwidowania całej afery.

Klęska Chińczyków pod Szanghajem — Znaczne straty japońskie

London, 6. 2. (Tel. wł.). Jak donoszą, wojska japońskie, które po dłuższych walkach zdołały przełamać opór Chińczyków w fortach Wusung i Cza-Pei, zajęły je w ciągu dnia wczorajszego.

Japończycy rozporządzają ogółem na tym odcinku liczbą około 4000 ludzi, mianowicie czterema batalionami piechoty w ilości 3000 ludzi i około 800 marynarzy, których wysadzono po dłuższym ogniu dział z pancerników

Po wejściu wojska japońskiego do Charbina

Moskwa, 6. 2. (PAT). Dzienniki sowieckie podają wiadomości o zajęciu Charbina przez wojska japońskie. Zajęcie miało nastąpić wczoraj o godzinie 5 rano.

London, 6. 2. (Tel. wł.). Jak donoszą z Charbina, w mieście ogłoszo-

w której — jak się obawiają w Londynie — wskutek zdecydowanej postawy Japonji, W. Brytania może się narazić na klęskę dyplomatyczną, tembardziej że rząd brytyjski zdecydowany jest nie angażować się w żadną aktywną interwencję.

W rokowaniach, jakie toczą się obecnie między rządami brytyjskim, francuskim, włoskim i amerykańskim co do stanowiska, jakie zająć winny mocarstwa w związku z odpowiedzią japońską na 5 żądań mocarstw, W. Brytania wywiera wpływ w kierunku koncyliacyjnym i usiłuje odwieść Amerykę od chęci zaostrezenia sytuacji.

Waszyngton, 6. 2. (PAT). Japonja zakomunikowała St. Zjednoczonym o zamiarze wysłania do Szanghaju dywizji żołnierzy.

na ład. Chińczycy w końcu nie opierali się wyładowaniu wojsk japońskich i cofając się bez oporu, pozwolili na zajęcie przez Japończyków fortów.

Według półurzędowych doniesień japońskich liczba ofiar dotychczasowych walk w pobliżu i około Szanghaju jest bardzo znaczna. Obliczają, że 10 procent wszystkich wyładowanych w Szanghaju i pobliżu niego wojsk japońskich znajduje się na liście strat.

ny został stan doraźny. Władzę objął generał Tamong, który sympatyzuje z Japończykami i w ich poczynaniach nie robi im żadnych trudności. W najbliższym czasie generał Tamong zamierza rzekomo utworzyć nowy chwilowy rząd z siedzibą w Charbinie.

zeń zdolność organizacyjną pozostała i na szerszym polu jeszcze się rozwinęła, korzystając z karność, przzeń wyrobionej, której w instynktach jednak wiele się zachowało.

Pozostało jeszcze jedno. Społeczeństwo amerykańskie jest bodaj dziś najniereligijniejszym w świecie; ale tego, co wie, i co rozumie, trzyma się mocno, i to, w co wierzy, apostołuje. Względem innej wiedzy i innego rozumienia jest nietolerancją; stara się to po swojemu prześladować i tępić, na sposób zgodny z jego zasadami wolności. Dlatego to w Stanach przybysze tak szybko zacierają swój typ, tak się amerykanizują, i poza swoim krajem Amerykanin jest zawsze, przynajmniej w chęciach swoich amerykanizatorem.

Po dość długich, trudnych i skromnych początkach — z wyjątkiem plantatorskiej Wirginii, — w których typ Amerykanina się kształtował i hartował, Ameryka więcej się okazała ziemią obiecaną, niż biblijną. Na nowych, rozległych obszarach łatwo było rozwijać energję i robić fortunę, nietylko dlatego, że bogactwo przyrody było wielkie, a ludzi mało, ale i dlatego, że nie było tradycyjnych instytucji, przywilejów, praw, przepisów, władz, tworzących ramy dla działalności gospodarczej w starych krajach. Osadnicy posuwając się coraz dalej na zachód, wytwarzali sobie tylko tyle rządu, żeby im zabezpieczał własność i chronił od gwałtu; pozatem człowiek miał całkowitą swobodę w robieniu swojej fortuny.

W Ameryce liberalizm gospodarczy zaszedł tak daleko, jak nigdzie w świecie. Amerykanin też jest w życiu gospodarczym najskrajniejszym liberalen: byłe człowiek nie dopuszczał się gwałtu, nie zaprzecza mu ona prawa zarabiania pieniędzy jakimkolwiek

sposobem. Jeżeli n. p. chce leczyć za pieniądze, nikt go nie pyta, gdzie się tego uczył i czy ma na to dyplom. Jest to rzeczą każdej jednostki pilnować się, żeby nie być oszukaną; do państwa to nie należy...

W dalszym ciągu już wychowywała to społeczeństwo ziemia amerykańska, to, co przybysze na niej znaleźli, i warunki w jakich z jej bogactw korzystali. Łatwość nietylko zdobycia chleba, ale i zbogacenia się dała Amerykaninowi pewność siebie i niezachwianą wiarę w powodzenie wszystkiego, co przedsięwzięcie. Ilość bogactw naturalnych na terenie rozwoju jego energii, zyskując od niezmierzonych preryj, wymagających tylko poruszenia, żeby dać plon obfity, a kończąc na węglu, żelazie i naftie, których żaden kraj w takiej ilości nie posiada, wytworzyła w nim rozmach, śmiałość przedsięwzięcia, skłonność do robienia wszystkiego na wielką skalę.

Brak dostatecznej ilości rąk roboczych do eksploatacji tej olbrzymiej ilości bogactw, a stąd drożyna pracy, pchnęła go do udoskonalenia technicznych, do wynalazków, umożliwiających jak najdalej idącą mechanizację pracy, a następnie do organizowania jej w kierunku największej wydajności, do tej „taylorizacji“, do racjonalizacji przedsiębiorstw, zmniejszającej potrzebną ilość robotników. To dążenie, wywołane z początku potrzebą zewnętrzną, weszło mu w naturę, stało się potrzebą wewnętrzną, upodobaniem, namiętnością.

Gdy konserwatywny w porównaniu z nim Europejczyk zaprowadza techniczne i organizacyjne ulepszenia, tylko przyćmiłszy koniecznością, Amerykanin się nie uspokoi, dopóki nie znajdzie, coby jeszcze można w tym kierunku zrobić i dopóki tego nie zrobi. Ma tak mało tradycji w swoim kraju, że tradycyjne instytucje, zwyczaje i nałogi nie hamują w najmniejszej mierze jego dążenia do ciągłych nowości.

Wprawdzie u pierwszych, purytańskich osadników główne miejsce zajmowała religja, ale religja ta była właściwie nawrotem do judaizmu, religja nakazująca robić pieniądze. Późniejsi imigranci przybywali już tylko po chleb, po pieniądze, co, jak powiedziano, nie przychodziło trudno. Robienie pieniędzy stało się tu treścią życia ludzkiego w takiej mierze, że na inną treść bardzo mało miejsca zostało. Pieniądz stał się miarą wszech rzeczy, a przeważnie i ludzi. Robi go się nietylko z potrzeby, i nietylko z chciwości, i nietylko z ambicji wywyższenia się, ale i dla przyjemności gry. Udana operacja pieniężna jest dla Amerykanina, tak dla prawowitego Polaka wielką szlem bez atutu. Z tem w części się wiąże szalony rozrost wszelkiego rodzaju spekulacji.

Te wszystkie właściwości złożyły się na typ człowieka, który, dawny się poznać Europie w drugiej połowie zeszłego stulecia, zrazu ją zaciekał, potem zadziwił, a wreszcie jej załapował. Charakter amerykański wogóle ma wiele stron interesujących, wiele sympatycznych i wiele poważnych — tu mowa jedynie o typie gospodarczym.

Szukając dla tego typu w naszej części świata skrajnego przeciwieństwa, znaleźlibyśmy je w najstarszym narodzie europejskim, we Francuzach. Francuz bardzo lubi zysk, ale szuka go na drogach pewnych, nie lubi ryzyka, jest ostrożny, oszczędny, jak nikt inny; choć ze zdolności jest pomysłowy, — z charakteru, z instynktów jest rutynista, wreszcie wszystko ujmuje w ścisłe przepisy prawne.

Stąd, gdy Amerykanin w życiu gospodarczym dąży przedewszystkiem do tego, żeby mu dać jaknajwiększy rozpęd, Francuz okazuje wybitną skłonność do hamowania.

ROMAN DMOŃSKI

Posłowie narodowi w sprawie szkolnictwa

Jak już o tem donosiliśmy krótko, w sejmowej komisji oświatowej przemawiali w sprawie projektu organizacji szkolnictwa w ramieniu Klubu Narodowego posłanka Balicka i poseł Lech.

Pos. Balicka

powiedziała między innymi:

Dobrze jest, że projekt podkreśla momenty wychowawcze szkoły, bo wychowanie jest ważniejsze niż nauczanie. Zgadamy się na wprowadzenie zmiany do wszystkich gimnazjów, a także do wszystkich szkół, właśnie ze względów wychowawczych.

Dobrze jest, że ustawa obejmuje wychowanie przedszkolne i pozaszkolne, a także internaty przy zakładach kształcenia nauczycieli, natomiast uważa, że 3-letni okres kształcenia nauczycieli jest za krótki — rola nauczyciela szkoły powszechnej jest misyjną i trzeba go do niej dobrze przygotować. Wątpi, czy gimnazjum projektowane podoba swym zadaniom wychowawczym i twierdzi, że w wychowaniu, tak jak i w polityce, mylić się nie wolno.

Nie godzi się na pełnomocnictwa zbyt szerokie dla ministra, bo są to sprawy zbyt ważne, by przedstawicielstwo narodu pozbawiało się głosu. Tem bardziej, że rzeczywistość obecna napawa nas pesymizmem. Sformułowane przez ministra wychowanie państwowe jest zniekształcone w praktyce przez utożsamianie wychowania państwowego z „ideologią marsz. Piłsudskiego”. Nie można wychowania opierać o jedną osobę, — o Piłsudskiego, — który jest wyobrażeniem bieżącej polityki. Nie można dopuszczać do tego, by w wychowaniu stosować środki i metody sprzeczne z psychologią narodu polskiego, etatyzować wychowanie. Szeroko należy traktować wychowanie obywatelskie.

Klasycznym przykładem etatystycznych tendencji czynników rządzących są eksperymenty, dokonane na żywym ciele harcerstwa. Mamy w tej organizacji członków swych rodzin, i to, co się dzieje w harcerstwie, odzwierciedla się w życiu w szerokich sferach społeczeństwa. Jak widać z różnych enuncjacji urzędników i oficerów, mających styczność z tą gałęzią wychowania (Wł. Sieroszewski, jako inspektor harcerstwa z ramienia min. W. R. i O. P. — w „Zrębie”, mjr. Ignacy Wądołkiewicz, referent organizacji społecznych w państwowym urzędzie W. F. i P. W., wizytator St. Seweryn w referacie „Harcerstwo a wychowanie obywatelsko-państwowe” w wydawnictwie zbiorowym „Z zagadnień wychowawczych”) w jakichś sferach postanowiono harcerstwo uczynić jednym z narzędzi t. zw. dzisiaj, „wychowania państwowego”, w szczególności ogniwem w organizacjach „przysposobienia wojskowego”. „Wśród młodzieży przedpoborowej pozaszkolnej w wieku 17—21 lat powinien mieć prawo wyłączności Związek Strzelecki... Dla młodzieży szkolnej w tym samym wieku muszą istnieć hufce szkolne, jako organizacja oddzielna... Natomiast młodzież poniżej lat 17, zarówno szkolną, jak pozaszkolną, objąć winno harcerstwo (Ign. Wądołkiewicz w „Pracy Strzeleckiej”). Uznanie wartości harcerstwa jest zaszczytne, niestety, pościąga ono za sobą, wobec dążności dzisiejszych do podporządkowania wszystkiego rządowi i ludziom uzależnionym od rządzącej grupy politycznej, chęć całkowitego opanowania harcerstwa przez tę grupę.

Opanowanie to odbywa się przede wszystkim drogą nacisku czynników administracji szkolnej, przez utrudnienie pracy w harcerstwie osobom dla „sanacji” niewygodnym, oraz przez wysysanie osób z administracji o politycznej, szkolnej lub z wojska na kierownicze stanowiska w Związku Harcerstwa. Ostatnio we Lwowie kurator okręgu szkolnego zażądał wyboru generała na przewodniczącego tamtejszego okręgu harcerskiego, uzależniając od tego swe stanowisko do drugiego.

W jak wysokim stopniu nastąpiło pomieszanie pojęć u niektórych dygnitarzy, świadczy ingerencja P. U. W. F. i P. W. w najbardziej wewnętrzne sprawy Z. H. P. z okazji legalizacji nowego statutu harcerstwa. Urząd ten bez żadnych potemu uprawnień ustawowych, zażądał od harcerstwa szeregu poprawek, od ich przyjęcia uzależniając zatwierdzenie statutu. Zażądano mianowicie, aby, z celów harcerstwa skreślić „pielegnowanie czujności sumienia narodowego”, gdyż to, rzekomo, nie ma wyraźnej treści, a

jest nadużywane przez partje polityczne, zażądano wprowadzenia do harcerstwa Żydów i Rusinów i innych mniejszości, zażądano zmiany ordynacji wyborczej na zjazdy harcerskie w kierunku ograniczenia elementu harcerskiego instruktorskiego, prócz szeregu innych jeszcze mniej ważnych zmian, zażądano także zmiany wewnętrznej organizacji harcerstwa, a ustanowienia jednostkowego kierownictwa organizacji harcerzy i równoległe organizacji harcerki, coby oczywiście ułatwiło dalsze ingerowanie w codzienne życie harcerstwa. Stanowczo się temu sprzeciwiamy.

Pos. Lech

podniósł pośpiech w przesunięciu tego projektu przez ciała ustawodawcze. Metoda ta budzi głęboki niepokój społeczeństwa, wyrażający się nawet na łamach prasy prorządowej. Najdonioślejszym zmianom ma ulec szkoła średnia ogólnokształcąca. Ma być podzielona na trzy części: dwie najniższe klasy zostaną od niej odcięte i włączone do szkoły powszechnej. Szkoła

średnia po tej operacji ma zostać 6-klasowa, podzieloną znowu na dwie części: 4-klasowe gimnazjum i 2-klasowe liceum. Nowoorganizowane gimnazjum osłabi wyniki nauki i wychowania młodzieży z powodu zbyt częstego zmieniania się nauczycieli i rozmieszczania młodzieży w różnych szkołach.

Równocześnie biedniejszym dzieciom utrudnione zostanie zdobycie całkowitego średniego wykształcenia. Nowa organizacja szkoły średniej utrudni na długi czas młodzieży wiejskiej wstępowanie do niej, a przeciw młodzieży wiejskiej zmuszona jest warunkami uczyć się w jedno- i dwuklasówkach wiejskich. Należy zatem wprowadzać nowe ostrożnie, a skierować wszystkie wysiłki w kierunku organizacyjnego podniesienia szkoły wiejskiej. Pozostawienie 8-klasowego gimnazjum jest z tych względów wskazane, tytułem zaś próby można wprowadzać nowe gimnazjum. Zbyt szybkie realizowanie nowej ustawy uderzy bardzo boleśnie szerokie masy nauczycielstwa szkół średnich i seminarjów nauczycielskich, nastąpią nowe redukcje, przeniesienia, emerytury, wynikające z tej organizacji. Jest to sprawa, nad którą w obecnej ciężkiej dobie kryzysu nie należy przechodzić do porządku dziennego.

praktycznym, dzisiaj bowiem przeważa abstrakcja. Dokształcanie ma na celu pogłębianie indywidualności jednostki. Szkoła winna być jedną dla wszystkich i dawać wspólne wychowanie dzieciom wszystkich sfer. Dlatego jesteśmy przeciwni 8-letniemu gimnazjum.

Godzi się z pos. Korneckim, że szkoły powszechne 3-klasowe na wsi nie będą z reguły szkołami drugiego stopnia i że większość dzieci wiejskich będzie miała szkołę pierwszego stopnia. Twierdzi, że i dziś szkoły jedno- i dwuklasowe na wsi nie przygotowują do gimnazjum; projektowany ustrój ułatwi dzieciom wiejskim przechodzenie do szkół średnich. Pęd do wyższych uczelni nie jest w projekcie hamowany. Zapewniona jest tylko selekcja, co idzie po myśli życzeń szkół wyższych. Skrócenie do 6 lat wieku szkolnego może zabezpieczyć byt szkolnictwa powszechnego i jego wyższą organizację. Wyjaśnia, że w szkołach drugiego stopnia będzie tylu nauczycieli, ilu ich będzie potrzeba do wykonania programu. Dzisiejsze różniczkowanie gimnazjów na typy jest niewłaściwe, lepiej jest, gdy to różniczkowanie nastąpi w 16-tym roku życia. Ministerjum ma już obecnie doświadczenia co do skróconych gimnazjów, istnieje bowiem teraz 57 szkół średnich 5-letnich. Doświadczenia te spowodowały, że w projekcie mamy szkołę średnią 6-letnią. Podział na gimnazja i licea jest wynikiem uwzględnienia postulatów szkół wyższych, gdyż w liceach można będzie przygotować młodzież do szkół wyższych. W tej chwili trudno powiedzieć, jaka będzie ilość liceów, i w których miejscowościach będą się one mieściły. Formy selekcji, przewidzianej w projekcie, ustali praktyka.

Projektowany ustrój szkolnictwa zawodowego uwzględni potrzeby życia gospodarczego, i dąży do zmiany psychiki społeczeństwa, w którym brak dotąd zrozumienia potrzeby kształcenia zawodowego. Dwutorowość kształcenia nauczycielstwa szkół powszechnych nie powinna budzić obaw, gdyż absolwenci obu zakładów (liceów i pedagogjów) będą mieli te same uprawnienia. Mówca nie rozumie zarzutu, jakoby projekt naruszał autonomię szkół wyższych. Obawy, że do tych szkół wejdzie nieodpowiedni materiał, muszą odpaść wobec wprowadzenia liceów. A postanowienia w sprawie wychowania społecznego - obywatelskiego i przysposobienia do obrony państwa młodzieży szkół wyższych nie godzą w ich autonomię.

Na sobotnim posiedzeniu komisji została zakończona dyskusja generalna, i po ostatnim słowie referenta generalnego pos. Smulikowskiego — komisja przystąpiła do dyskusji szczegółowej.

Wiesz MAMUSIU!

odkąd dajesz mi tego Skotta,
jestem najsilniejszy w klasie.

Emulsja Scotta

znakomita odżywka witaminowa dla dzieci.

Wzmacnia i rozwija organizm dziecka i chroni go przed krzywizną (angielską chorobą) i chorobą ni zakaźnymi, jak kołkusz, dyftery, szkarlatyna, grypa i t. p.

Leć zadawacie tylko oryginalnej Emulsji Scotta, naśladownictwa bowiem są mało wartościowe.

nw 8532/4

Debaty nad ustrojem szkolnym

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”.)

Warszawa, w lutym.

Na piątkowym posiedzeniu komisja oświatowa — jak już pokrótce donosiliśmy — prowadziła dalej dyskusję ogólną nad projektem nowego ustroju szkolnego.

Pierwszy przemawiał pos. Wętykanowicz (Ukr.), który załaził się, że ukraińskie organizacje społeczno-oświatowe i nauczycielskie nie są zapraszane do wypowiedziania opinii o projektach ustawodawczych. Do projektu odniósł się krytycznie.

Pos. Langier (Kl. Lud.): W projekcie zaznacza się szczególna tendencja: daje się pewne prawa bez obowiązku wykonywania ich przez rząd. Widać tendencję oszczędnościową i utrudnienie dostępu do szkół średnich i wyższych młodzieży wiejskiej.

Min. Jędrzejewicz: Zarzut, jakoby w załatwieniu ustawy zależy na pośpiechu, nie jest słuszny. W r. 1928 zażądano w Sejmie projektu ustawy i od jesieni ub. r. zasady obecnego projektu były publicznie dyskutowane. Niema tendencji oszczędnościowej gdyż wprowadzenie tej ustawy będzie wymagało zwiększenia wydatków na oświatę. Jeden tylko punkt, mianowicie danie upoważnienia do skracania wieku szkolnego o jeden rok, nie może być uzasadnieniem zarzutu, gdyż jest także upoważnienie o zwiększenie wieku szkolnego do lat 8.

Dziwi go zarzut P. P. S., jakoby dzie-

ci robotników miały mieć utrudniony dostęp do szkół średnich, przecież robotnicy mieszkają w miastach, gdzie są szkoły powszechne najwyższej zorganizowane. Co do dzieci wiejskich, to minister przyjmuje twierdzenie pos. Korneckiego, iż 66 proc. dzieci wiejskich będzie miało szkoły pierwszego stopnia, a więc szkoły, nieprzygotowujące do gimnazjum, lecz i dzisiaj stan ten jest dla wsi niekorzystny pod tym względem.

Upoważnienia dla ministra, zawarte w projekcie, nie odbiegają od obecnego stanu, gdyż i dzisiaj minister posiada wielką swobodę w sprawie organizacji szkół. Obawy z tego powodu są niesłuszne, minister bowiem z urzędu jest obrońcą szkolnictwa.

Ustrój szkoły średniej został zaprojektowany m. in. w myśl enuncjacji ciał profesorskich szkół wyższych. Nadprodukcję inteligencji dzisiaj rozumie w ten sposób, iż inteligencja nasza była kształcona naogół jednostronnie bez uwzględnienia potrzeb życia gospodarczego.

Wicemin. Pieracki: Cele, nakreślone w ustawie, będą realizowane w programach, ustawa daje tylko kregosłup. Mylnie jest, jakoby w projekcie przebiegał zbyt materialistyczny pogląd na wychowanie. Chcemy przeciwnie, by i człowiek, przygotowany do zawodu praktycznego w szkołach zawodowych, miał pełny światopogląd. Chcemy związać szkołę średnią z życiem

W świetle przepisów prawa

Nasz korespondent gnieźnieński pisze:

W poniedziałkowym numerze „Kurjera Poznańskiego” donosiliśmy o zarządzeniu starosty w Gnieźnie w sprawie zabawy Tow. Kupców w Gnieźnie. P starosta mianowicie w ostatniej chwili ograniczył godzinę policyjną „ze względu na bezpieczeństwo publiczne” do godziny 24-ej.

Zarządzenie to wywołało ogólne zdumienie, bowiem według obowiązujących w byłej dzielnicy pruskiej ustaw podobne ograniczenia czy zakazy nie istnieją. Towarzystwa nie mają obowiązku zgłaszania zabaw w zamkniętym kole władzy administracyjnej (patrz orzeczenie Kammergerichtu z dnia 9 września 1897, 9 listopada 1896, i 2 grudnia 1895). Nawet w wypadku, gdyby jakie towarzystwo, urządzając zabawę taneczną względnie bal dla swych członków i osób zaproszonych, pobierało opłatę za wstęp, nie potrzebuje zezwolenia władzy administracyjnej (patrz rozporządzenie ministerjalne z dnia 26 listopada 1895).

Natomiast towarzystwo ma jedynie obowiązek zgłaszania zabawy do danego magistratu, a to w celu opłaty podatkowej od zabaw. Zakaz starosty grodzkiego w Gnieźnie byłby wtedy tylko usprawiedliwiony, gdyby panowała choroba zakaźna, przewidziana dekretem Rzeszy z dnia 30 czerwca 1900. Wypadek ten nie zachodzi w Gnieźnie.

Takie są miarodajne przepisy prawne, obowiązujące nie tylko publiczność, ale tak samo i władze. Zaznaczyć należy, że innym towarzystwom („sanacyjnym”) trudności dotąd z punktu widzenia „bezpieczeństwa publicznego” nie czyniono. (br)

**OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE
WZMACNIA POTĘGĘ
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

DZIAŁ GOSPODARCZY

Targi Poznańskie

Z chwili Pod oże gospodarze wydarzeń mandżurskich

„Dobrze jest, ażebyśmy coś bliższego wiedzieli o Mandżurji, bo ten kraj odegra wkrótce pierwszorzędną rolę w polityce świata. Jest to punkt starcia interesów trzech wielkich narodów: Rosji, Japonji i Chin, i źródło wielkich konfliktów w niedalekiej przyszłości. Te konflikty nie mogą nam być obojętne, chociażby dlatego, że jeden z ich uczestników jest naszym bezpośrednim sąsiadem”.

Roman Dmowski
(„Świat powojenny i Polska”, str. 184)

Naród japoński, zamieszkujący właściwie wyspy japońskie, połowę Sachalinu, Formozę, Koreę itd., jest narodem potężnym nie tylko dlatego, że liczy 90 milionów ludności, lecz głównie dlatego, że Japończycy stanowią najkarniejsze w świecie społeczeństwo. Europeizacja Japonji dokonała się w ciągu jednego pokolenia. Ilość pracy, dokonanej przez ten naród, wprawia w osłupienie tem większe, gdy się zważy, ile wysiłku trzeba było, żeby nagiąć tak odrażny od europejskiego umysł do naszej nauki i naszego sposobu myślenia.

Roman Dmowski, w swej genialnej syntezie, twierdzi, że „żaden naród ze świata naszej cywilizacji na taki wysiłek nie umiałby się zdobyć”. Mógł to zrobić tylko naród, w którym osobiste cele i dążenia nie znaczą i nie znaczą, w którym wszystkie wolę jednostki zlewają się w jedną, wielką, zbiorową wolę narodu...

Otóż, ten kolos, dominujący na Dalekim Wschodzie, ma swoją pięć achillesową: pozbawiony jest węgla i żelaza. Natomiast Mandżurja południowa kryje w sobie nieprzebrane bogactwa mineralne: olbrzymie pokłady wysokowartościowego węgla w Fuszunie, kopalnie węgla w Jantaju, kopalnie rudy żelaznej w Auzanie etc. Oto magnesy, które przyciągały i przyciągają baczną uwagę całej Japonji. Jej doskonale rozwinięty przemysł, produkujący wszystko, czego państwu nowoczesnemu potrzeba: maszyny, lokomotywy, silniki, samoloty — byby kolosem na glinianych nogach, gdyby Japonja nie potrafiła zabezpieczyć sobie swej mandżurskiej „bazy” surowcowej, którą urządziła według najbardziej nowoczesnych wzorów kosztem setek milionów jen.

Zyciodajne dla Imperjum Japońskiego tereny mandżurskie połączone są koleją południowo-mandżurską z Dajrenem i z siecią kolei koreańskich. Najcenniejszą zdobyczą mikada w wojnie rosyjsko-japońskiej 1905 roku były właśnie prawa do kolei południowo-mandżurskiej.

Otóż te prawa zostały w ostatnich latach narażone na poważny szwank, z chwilą, gdy Kuomintang doszedł do władzy w Chinach i gdy zaczęła się emancypacja Chin z pod wpływów państw obcych. W sprawach mniejszej wagi Japonja ustępowała Chinom potrosze; dopiero gdy interesy kolei południowo-mandżurskiej i bezpieczeństwa kopalni w Fuszunie zostały narażone, Japonja wyszła ze swej rezerwy i podjęła ofensywę, której jesteśmy świadkami.

Streszczone powyżej gospodarze motywy wojny japońsko-chińskiej posiadają dla Japonji znaczenie pierwszorzędne. To też należy się spodziewać, że kraj ten nie spocznie dopóty, dopóki swych praw nabytych w Południowej Mandżurji nie zabezpieczy należycie. Wyrzucenie się ich byłoby równoznaczne z samobójstwem.

Krótkie informacje gospodarcze

- Rząd polski prowadzi rokowania z rządem belgijskim o zwiększenie kontyngentu, obowiązującego obecnie na przywóz węgla z Polski. Rokowania te są na dobrej drodze.
- W najbliższym czasie wyjeżdża do Jugosławiji delegacja Polskiego Monopolu Tytoniowego, celem dokonania zakupów tytoniu, nabytego w drodze kompensacji.
- W ostatnim czasie wysłano z Ameryki zagranicę przeciętnie tygodniowo 5 milionów dolarów w monetach złotych. Większość tego złota zakupiły banki francuskie, a następnie holenderskie, belgijskie i szwajcarskie, odsprzedając je potem głównie drobnym ciulaczom.
- Zarządzeniem k. m. s. oszczędnościowego, cena piwa w Niemczech została obniżona o 4 do 8 fenigów na jednym litrze.
- Dyrekcja monopolu cukrowego łódzkiego zakupiła 750 tonn cukru w Rosji Sowieckiej.

W roku bieżącym szereg zwykłych wystawców na Targach Poznańskich zapytywał, czy odbędzie się one ze względu na panujący kryzys. Właśnie dlatego, że przeżywamy tak ciężkie czasy gospodarcze i że klient często kroć już się nie orientuje, które firmy są zdolne do podaży towaru, a które dogorywają. Targi Poznańskie w roku bieżącym spełnią niezwykle doniosłą rolę. Targi wskażą, co nie zostało zmiecione przez burzę gospodarczą, jaka zawisła nad światem, i której największe napięcie widzimy w miesiącach zimowych roku bieżącego. — Targi będą rewją tego, co jest zdrowe i co odpowiada potrzebom chwili. Dlatego też w większej części zobaczymy towary konsumcyjne. Nie ulega wątpliwości, że udział w Targach 1932 roku w oczach klienta będzie potwierdzeniem jego zaufania do wystawcy i że sposobność zdobycia w ten sposób ogromnego miru tak prędko się nie nadarzy. W istocie bowiem przetrwanie warunków tak kataklizmowych, jak nastroje mijającej zimy, będzie zaiste dowodem silnych podstaw każdego przedsiębiorstwa. To też klient zapłaci wystawcy zaufaniem całych generacji za urzeczywistnienie hasła „przetrwać”.

W związku z zamknięciem granic celnych dla całego szeregu obcych towarów, ujawniają się możliwości ulokowania większych partij towaru na rynku krajowym. Polski towar w całym szeregu pozycjach w sezonie wiosennym zastąpi obcą podaż. W roku bieżącym tydzień Targów Poznańskich — od 1 do 8 maja — mieści 2 świę-

ta, a mianowicie 3 maja i 5 maja — święto Wniebowstąpienia. Wobec tego spodziewać się należy znacznego przyływu kupców zamiejscowych. — Przyznać należy, że okres Targów w pierwszym tygodniu maja zbiega się zwykle ze szczytową chwilą popytu oraz z bardziej optymistycznym nastrojem. Odprężenie natury psychicznej sprawia, że publiczność mniej się wstrzymuje od zakupów. Z innej strony dla całego szeregu artykułów jest to okres letniego arnowidowania się w towar sezonowy. Zbieg tych okoliczności spowoduje niewątpliwie znaczny ruch.

W roku bieżącym na Targach Poznańskich zapowiada się bogaty dział spożywczy i specjalnie te działy, w których ostatnie poniesienie celne utraciły import. Poza to bogaty będzie dział gospodarstwa domowego, konfekcji oraz wszelkich towarów i materiałów zakupywanych przez samorządy. Z zagranicznych wystawców podkreślić należy oficjalny udział Włoch, południowej Afryki, udział Czechosłowacji, Jugosławji, Austrii i Szwajcarii.

Na Targach kupi się niewątpliwie taniej, znajdzie się towar polski, który się dawniej sprowadzało z zagranicy, a przemysłowcy zyskają nie tylko zaufanie szerokiej publiczności i kupiectwa, lecz również rozszerzą kręgi swych stałych klientów. Dlatego Targi muszą się odbyć, bo są czynnikiem twórczym, i ostaną, na której również twórcy Targów, jakim są przemysł i kupiectwo, wypisali hasło „przetrwać”.

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Z komitetu ekonomicznego ministrów.** Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem p. premiera Prystora posiedzenie komitetu ekonomicznego ministrów. Na posiedzeniu tem komitet ekonomiczny przyjął do wiadomości sprawozdanie i zatwierdził wnioski komisji do zbadania całokształtu zagadnienia obrotu węgla i sprawy owczarstwa w Polsce, powziął uchwałę w sprawie normalizacji przemiału żyta, ustalającą standardy maki żytniej oraz uchwalił powołanie przy prezesie rady ministrów komisji dla opracowania wniosku, dotyczącego gospodarki spirytusowej. Poza to dalsze obrady komitetu ekonomicznego ministrów poświęcone były m. in. rozważeniu sytuacji w przemyśle naftowym.

(p) **Przyszłe stanowisko komorników sądowych.** Związek Izby P-H przedstawił m. in. sprawiedliwości swe uwagi odnośnie nadesłanego mu do zaopiniowania projektu ustawy o prawie egzekucyjnym, które miałyby wejść w życie łącznie z nowym Kodeksem Postępowania Cywilnego z dn. 1 stycznia 1933 r. Ponieważ świat gospodarczy wobec mnożących się wypadków konieczności posługiwania się drogą sądową przy ściąganiu należności towarowych wysoce zainteresowany jest we właściwym unormowaniu stanowiska komorników sądowych w nowym unifikowanym ustroju sądownictwa polskiego, podajemy poniżej kilka uwag Izby o tym organie egzekucyjnym. Komornicy urzędować mają dla spraw egzekucyj z większych nieruchomości przy sądach okręgowych — dla wszystkich innych spraw przy sądach grodzkich Komornicy przy sądach okręgowych działają winni pod bezpośrednim nadzorem jednego z sędziów okręgowych, komornicy zaś przy sądach grodzkich jednego z sędziów grodzkich. Sędzia w tym charakterze jest władzą nadzorczą nie zaś instancją sądową. Jako władza nadzorcza może on dawać komornikowi wszelkiego rodzaju zlecenia w zakresie jego działalności (chodzi zwłaszcza o wzmocnienie nadzoru nad komornikami, którzy w b. zaborze rosyjskim, jak wiadomo są wykonawcami wolnego zawodu i zbyt niezależni od władzy sądowej. Przy dzisiejszym stanie rzeczy nie jest władza nadzorcza uprawniona do wydania zlecenia, aby np. komornik odpowiadał na zapytania wierzycieli o stanie akcji egzekucyjnej, której wykonanie się przeciąga) Izby wypowiedziały się we większości za utrzymaniem charakteru wolnego zawodu komornika sądowego, który istnieje w b. dzielnicy rosyjskiej, uważając, że tak określone stanowisko komorników nadaje się do wprowadzenia w całej Polsce. Wobec tego proponują izby postanowienie ogólnikowe, że komornik (o nieurzędowym charakterze) otrzymywałby wynagrodzenie za dokonane czynności. Jedynie izba łwowska wypowiedziała się za tem, aby komornik był etatowym urzędnikiem sądowym i otrzymywał uposażenie służbowe na ogólnych zasadach Izby domagały się w większości, by wynagrodzenie komornika nie było zbudowane w ten sposób, aby mogło ono stanowić zachętę dla przewlekania sprawy. Pod tym względem

możnaby w znacznym stopniu wzorować się na przepisach istniejących w b. zaborze pruskim. Znaczący należy, że ze strony niektórych kół gospodarczych zach i połud Polski proponowana była przed odbyciem zjazdu Związku Izby P-H konferencja prawników z tychże terenów gdzie komornicy (wedle obowiązującego ustawodawstwa w b. zaborze austriackim wóznicy sądowi), mają charakter urzędników. Konferencja ta niewątpliwie przyczyniłaby się do wszechstronnego wyświetlenia roli komorników jak i innych aktualnych kwestyj z zakresu postępowania egzekucyjnego. Niestety jednak nie doszła ona do skutku, czego należy żałować. (1)

(k) **Z branży obuwia gumowego.** Istniejący od nieomal półtora roku Syndykat Sprzedaży Fabryk Obuwia Gumowego, w skład którego nie wchodzi jedna z łódzkich fabryk, będzie również nadal działał. Projektuje się jednak pewną reorganizację ustroju syndykacyjnego i wprowadzenie oszczędności organizacyjnych. Warunki zbytu obuwia gumowego doznały w ostatnim sezonie dalszego znacznego pogorszenia. Według tymczasowych obliczeń sprzedaż w b. sezonie zimowym ze względu na nieprzychylną aurę i zmniejszenie się pojemności rynku, spadła o 30—40 procent, pomimo, że Centralne Biuro Sprzedaży zdecydowało się w końcu ub. roku obniżyć ceny sprzedaży o 15 proc. (1)

(k) **Przywóz przez port w Gdyni.** Wpływ kryzysu w Polsce na kształtowanie się obrotów portowych uwidocznił się wyraźnie na zmniejszeniu się importu. Wynika to z sprawozdań Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni za III kwartał ub. roku. Spadek importu w porównaniu z tym samym okresem 1930 r. wynosił 29 149 tonn. Rozmiary importu określają się cyfrą 183.944,3 tonn. Najwyższy obrót miesięczny, zanotowany w miesiącu lipcu w ilości 70.397,8 t. Tendencja zniżkowa przywozu w następnych miesiącach była dosyć silna, przeciętnie jednak utrzymywał się import na poziomie ca. 50.000 t. miesięcznie. Charakterystycznym jest zmniejszenie się w porównaniu z ub. rokiem, przywozu nawozów sztucznych i rudy żelaznej, na co wpłynęło ciężkie obecnie położenie rolnictwa oraz większego przemysłu. Zwiększył się natomiast przywóz ryżu surowego z powodu wyczerpania stocków, oraz przywóz całego szeregu artykułów drobnicowych. Wzrost przywozu artykułów drobnicowych, oraz pojawienie się pomiędzy niemi całego szeregu artykułów dotychczas nienotowanych w Gdyni, wskazuje na coraz większy jej udział w handlu morskim Polski. Z poszczególnych artykułów wymienić tu należy przede wszystkim bawełnę oraz owoce suszone, które zajmują pokaźne ilości w obrotach towarowych w III kwartale 1931 r., podczas gdy w tym samym okresie roku 1930 zupełnie przez Gdynię nie przechodziły. (1)

(k) **Produkcja octu.** Fabrykacja octu w Polsce ma swoją historję niezbyt dawną. W chwili obecnej mamy 108 fabryk, zatrudniających przeszło 500 robotników. Największe i najlepiej zorganizowane są fabryki w Wielkopolsce, gdzie też spoży-

Zielony Tydzień w Berlinie

Pod hasłem „niemieckiej las — niemieckie drewno” urządziły w Berlinie związki właścicieli lasów i przemysłowców drzewnych olbrzymią wystawę krajowej produkcji drzewnej i leśnej. Wystawa trwać będzie od 30. 1. do 7. 2. rb. w ramach t. zw. Zielonego Tygodnia, poświęconego propagandzie gospodarki rolnej.

Stosunkowo najwięcej miejsca poświęcono na wystawie budownictwu drzewnemu. Szczególną zwraca na siebie uwagę wielki dwupiętrowy dom, postawiony w środku terenu wystawowego i zbudowany całkowicie z drewna pochodzenia niemieckiego. — Wykonawca budynku stara się udowodnić, że prawie wszystkie części domu od piwnicy do strychu wykonać można z drewna, a na podstawie cyfr i wykresów wskazuje na korzyści, które przez zużytkowanie przy budowie domów jak najwięcej drewna niemieckiego wynikają dla niemieckiego lasu i społeczeństwa. Dom ten po zamknięciu wystawy przejęty zostanie przez pruską administrację leśną, która przeznaczyła go na leśniczówkę. Obok tego domu stało jeszcze kilka innych domów drewnianych, z pośród których jednopiętrowy dom robotniczy w związku z projektami osiedlenia bezrobotnych na wsi wzbudza szczególnie zainteresowanie.

Szczegółowo i obrazowo przedstawiony został dział „produkcji drewna”. Oglądając bowiem można cały rozwój drzewa — od nasienia do gotowego na trak kłosa tartaczno. Widać tutaj wszelkie gatunki drzew, rosnące w Niemczech oraz sortymenty z nich wyrabiane.

Szerokiej propagandy doznaje kwestja stosowania w miejsce benzyny jako środka popędowego — gazu, wydobyczego z drewna. Już przed kilku laty sprawa ta w Niemczech narobiła wielkiej wrzawy. W międzyczasie zrobiono wielkie postępy, a realizacja tego problemu zdaje się być kwestją wcale niedługiego czasu. Wówczas Niemcy uniezależnią się całkowicie od środków zapędowych z zagranicy.

Ciekawie przedstawia się kwestja ogniotrwałości drewna. Zwiedzający ma możliwość oglądania, jak garaż z drewna przetrwał pożar samochodu w nim postawionego. Bowiem przez odpowiednie „uodpornienie” drewno staje się trwałszem od żelaza, stali i kamienia.

Wystawa robi na zwiedzającym imponujące wrażenie, a podziwiać trzeba rozmach, który mimo tak ciężkich czasów cechuje całość wystawy. A fa.

cie octu jest największe, w miarę posuwania się natomiast na wschód ilość fabryk się zmniejsza i tak np. w województwach wschodnich mamy tylko 11 fabryk. Produkcja octu stale wzrasta. W 1920 r. przetworzono na oct 300.000 litrów spirytusu, w r. 1930 ilość spirytusu, z którego ocet jest przetwarzany podnosi się do 2.000.000 litrów. Mimo to jednak konsumcja octu jest u nas znacznie niższa niż zagranicą. Wynosi ona u nas 1/2 litra na głowę rocznie, gdy zagranicą przeciętnie 2 litry. Konkurencję poważną stanowi tu fabrykacja esencji octowej, do której używany jest octan wapnia, sprowadzany z zagranicy. Spożycie esencji tej jest dość wysokie.

Z ZAGRANICY

(z) **Kryzys w górnictwie Śląska Opolskiego.** W górnictwie Śląska opolskiego daje się zauważyć poważne pogorszenie sytuacji. Kopalnie ograniczają produkcję przez zaprowadzenie „świętówek”. Poza to przewidziane są dalsze redukcje załóg.

(z) **Ograniczenia importu towarów do Szwajcarii.** „Vossische Zig.” donosi, że rząd szwajcarski uchwalił szereg zarządzeń, ograniczających dowóz z zagranicy. Przewidziana ma być ogólna podwyżka stawek nie objętych konwencjami. Poza to projekty zawierają ograniczenie dowozu i kontyngenty przywozowe. Zarządzenia wejdą w życie w dniu 5 lutego rb., w którym to dniu upływa ważność traktatu handlowego niemiecko-szwajcarskiego i zwrócone być mają przedewszystkiem przeciwko Niemcom.

(z) **Konflikt celny francusko-szwajcarski.** Znosi się na konflikt celny między Francją a Szwajcarią. Francja w obawie przed zbyt dużym załowem niemieckich artykułów elektrotechnicznych, zastosowała do Niemiec odnośne kontyngenty, które następnie rozciągnęła również i na import elektrotechniczny ze Szwajcarii. Ta ostatnia poczuła się silnie dotknięta tem zarządzeniem i czynnik rządowe zapowiedziały możliwość represji, o ile Francja nie cofnie swej decyzji.

Wśród Koroadów nad Ivahy

Wśród Indian w puszczy brazylijskiej widzimy tu Arkadego Piedlera, autora kapitalnej opowieści p. t. „Wśród Koroadów nad Ivahy”, której druk w naszym odcinku powieściowym rozpoczniemy w przyszłą sobotę. W opowieści tej autor rozwinie przed nami cały czar krainy podzwrotnikowej i odsłoni tajemnice nieznanego dotychczas dzikich mieszkańców nieprzebytej, mrocznej puszczy.

Jak już wspomnieliśmy w nume-

rze wczorajszym, nową tę opowieść będziemy ilustrowali obficie wysoce ciekawymi zdjęciami fotograficznymi, dokonaniemi osobiście przez autora powieści. Fotografie przedstawiają nam oryginalne typy Indian i kolonistów polskich, oraz sceny z życia i malowniczy krajobraz na terenie, objętym opowieścią. Będzie to nowość, która spotka się niewątpliwie z najwyższym aplauzem naszych Czytelników.

Charakterystyczny proces

**Prokurator dr. Konieczny
contra dyr. Józef Mączyński.**

Prokurator dr. Fr. Konieczny w tej sprawie występuje jako oskarżyciel, dyrektor banku Mączyński zaś jako oskarżony. Podał on, że M. w sporządzonym memorjale twierdził i rozgłaszał o dr. Koniecznym fakty, zdolne go podać w pogardę i poniżyć w opinii publicznej. Memorjał ten otrzymał prezes B. B. W. R. poseł dr. Jeszke i szereg innych osób. Ponieważ w piśmie tem p. Mączyński stawiał bardzo ostre zarzuty, natury wprost kryminalnej, przeto prokurator dr. Konieczny wystąpił z oskarżeniem.

Wczorajszy proces był właściwie dalszym ciągiem rozprawy, która toczyła się 11 z. m. i wskutek zawezwania dalszych świadków została przerwana. W pierwszym terminie procesu p. Mączyński oświadczył, że do winy się nie poczuwa, a na poczynione zarzuty zaofiarował przeprowadzenie dowodu prawdy. Wczoraj sąd przesłuchał sędziego apel. p. St. Bohusza, który był powołany na tę samą okoliczność, co poprzedni świadkowie, jak dr. Jeszke, prof. dr. Jakubski i redaktor Sperber. Sędzia Bohusz oświadcza, że prowadził w swoim czasie śledztwo przeciwko p. Mączyńskiemu w sprawie nadużyć w Polskim Banku Handlowym i przy tej okazji p. Mączyński mówił o bezpodstawności całego oskarżenia, twierdząc że jest całkiem niewinny.

P. Mączyński miał się wyrażać, że oskarżenie go jest wypływem nieprzychylności ze strony p. Koniecznego. Dowodem tego przypuszczenia był bardzo poważny zarzut natury wekslowej, uczyniony przez p. Mączyńskiego p. Koniecznemu. Zająć się miało miejsce jeszcze we Lwowie. Świadek sędzia Bohusz wobec zarzutów, zwróconych przeciw prokuratorowi Koniecznemu, polecił p. Mączyńskiemu zgłosić się do władz przelczonych Memorjał, zawierający cały szereg zarzutów, skierował potem p. M. na właściwe tory, a w następstwie memorjał ten był powodem wytoczenia p. Mączyńskiemu skargi prywatno - karnej przez prokuratora Koniecznego.

Obrońca p. Mączyńskiego adwokat Howorka zgłosił protest przeciw temu, że świadkowie strony przeciwnej, występujący dziś w procesie, nie zostali podani do wiadomości oskarżonemu. Następnie adwokat Howorka zamierzał odczytać dokumenty, zwalniające p. Koniecznego z zajmowanego przezeń stanowiska w Banku Naftowym we Lwowie. Przewodniczący sędzia Jonski sprzeciwił się temu, jak również nie

zezwolił, aby oskarżony szerzej uмотywował wnioski dowodowe. Mające obciążać prokuratora Koniecznego Oskarżyciel na żądanie obrońcy wyjaśnił, że nie rozszerza aktu oskarżenia o zarzut, jakoby on, p. Konieczny, był członkiem osławionej — K-Stelle (czyli biura wywiadowczego) w armji austriackiej.

Przewodniczący po przerwie wszedł na salę i odczytał rozprawę w nieobecności stron i prokuratora. Rozprawa wyznaczoną będzie z urzędu. (z)

Fryzjer zbrodniarzy

Przed kilku dniami doniesiono w gazetach amerykańskich, że w jednej z pogranicznych miejscowości Stanów Zjednoczonych znaleziono zwłoki mężczyzny. Według znalezionych przy nim papierów był to Karol Biss, który zmarł z głodu.

Kim był Karol Biss? „Najgenialniejszym” pomocnikiem zbrodniarzy. Pochodzenia francuskiego, fryzjer z zawodu początkowo, jako młody człowiek, posiadał mały składzik przy Montmartre. Był prawdziwym Paryżaninem. Miły, ujmujący, wesoły i zawsze w dobrym humorze. Jego klientela składała się z handlarzy, apaszów, artystów i kokot. Widocznie zepsuło go towarzystwo, w którym przeżywał, bo jako czterdziestoletni mężczyzna rzucił swój wieczny zawód i został fryzjerem złoczyńców.

Było to w tym czasie kiedy Etelka Wittenberg i Robert Neumann, para słynnych włamywaczy hoteli grasowała w Paryżu. Pewnego dnia otworzyły się z trzaskiem drzwi składziku Bissa i do wnętrza wpadł nieznanego mężczyzny. — Potrzeba mi jasnoblondu peruki, dobrze dostosowanej peruki i to w przeciągu czterech godzin. — Monsieur Biss zrobił artystyczną perukę, która siedziała jak ulana. Zużył na to siedem godzin, ale ponieważ trudno było o coś lepszego w tym rodzaju, klient podziękował zachwycony i poszedł. Obiecał przyjąć ponownie — i przyszedł. Po pół roku zjawił się znowu na terenie Paryża; odwiedził sklepik Karola Bissa i przyprowadził mu przyjaciół. W krótkim czasie przekonano się, że niema równego Bissowi w wykonaniu peruk. Zasłynął jako najgenialniejszy mistrz perukarski całego świata.

Trudno stwierdzić, czy skromny fryzjerzyna zdawał sobie początkowo sprawę z tego, że swemi artystycznymi perukami ułatwia i toruje drogę zbrodniarzom i złodziejom. Z czasem jednakże połapał się, z kim ma do czynienia, ale nie zdradzał z tego powodu smutku ani skrępowań. Za robotę płacono mu hojnie, niejednokrotnie aż nazbyt hojnie — o resztę nie troszczył się zupełnie. Sąd coppersada był innego zdania w kwestji dopomagania złodziejom do przeksztalcenia się. I stąd Biss wpadł, został skazany i przesiedział w Londynie pół roku w więzieniu. Po odsiedzeniu kary miał tem większe powodzenie. Przeniósł się do Nowego Jorku, założył tam skład i niedługo czekał na klientelę. Obsługiwał milionerów i apaszów z równą grzecznością i zręcznością, tylko że walców odmeńców informował o stosunkach finansowych swych bogatych klientów. To nie było pięknie i szlachetnie. Ale Biss twierdził, że interes jest interesem.

Kiedy ogłoszono w Ameryce prohibicję, Biss postanowił opuścić „niemądry” kraj. Lubił wino, alkohol w ogólności i wobec tego powrócił do swej ojczyzny Francji. Chciał się przenieść w stan spoczynku, ale przyjaciele z pod ciemnej gwiazdy nie pozwolili na to. Siedem razy musiał podejmować podróż do Ameryki, aby ratować swych przyjaciół z opresji, zmieniając ich twarze i głowy do niepoznania.

Poczem zostawiono go w spokoju Kupił sobie skromny dom nad Riwjerą i żył dostatnio i cicho. Trwało tak dwa lata. Ale natura ciągnie wilka do lasu. Jednej nocy przegrał w Monte Carlo trzyście tysięcy franków, następnego wieczora dalsze dwieście tysięcy. W kilka miesięcy później musiał sprzedać swą willę... i zaczął na nowo robić peruki. Ale dawni przyjaciele nie zjawili się, a o nowych było trudno Biss biedolił się niejednokrotnie bardzo. Raz jeszcze zasłwnęła jego sława kiedy wykonał dla Jacka Diamonda wspaniałą perukę, a Al Capone nazwał go genialnym, jedynym fryzjerem pod słońcem.

Odtąd szło Bissowi pod wiatr. Raz jeszcze wypłynął na gruncie Francji, ale wtedy był już złamanym, starym człowiekiem. Przed dwoma laty wyjechał po raz ostatni do Nowego Jorku, gdzie ostatecznie w tych dniach umarł z głodu. Wuk.

Muzułmanin w niemieckim raju

Żołnierz francuski Said Aussil, z 42 pułku strzelców algierskich, stanął w tym tygodniu przed sądem wojskowym w Nancy, oskarżony o dezercję. Akt oskarżenia zarzucał mu, że w roku 1925, w czasie okupacji Nadrenji, samowolnie porzucił swój pułk. Na obronę swoją muzulmanin opowiedział sędziom następującą historję:

W maju roku 1925 pułk mój znajdował się w miejscowości Hochst (Nadrenja). Pewnego dnia jakieś towarzystwo zaprosiło mnie na kolację do restauracji. Ponieważ od dłuższego czasu nie bawiłem się, a zapraszały mnie piękne kobiety, nie mogłem im odmówić i poszedłem z Niemkami do dancingu.

Nie będziemy opisywali libacji. Jaka „zafundowały” Niemki muzulmaninowi, wystarczy chyba ten fakt, że wyznawca Allacha, mimo „wstrętu” do spirytualii i mimo gorącej wiary w Mahometa, który zabronił pić wódkę swoim wyznawcom, upił się tak, że na drugi dzień znalazł się w jakimś wspaniałym pałacyku, mając u boku swoją piękną fundatorkę.

Życie swoje w tym zaczerpowanym pałacu przedstawił jako reminiscencję raju. Po całych dniach nic nie robił, tylko słuchał muzyki, którą racyła go jego złotowłosa królowa z bajki. Jedzenie godne Mahometa i Allacha, mieszkanie godne padyszacha i wreszcie kobieta, której nie powstydziliby się sultan, zaczerpowały go tak, że zapomniał o swym pułku. On, gorliwy wyznawca Allacha, jest przekonany, że nawet Mahomet, nie mówiąc już o przeciętnym śmiertelniku, nie byłby się temu oparł. Po pięciu latach tej idylli, piękna Gretchen, dała murzynowi bilet do Paryża, 500 marek i pewnego dnia, krytem autem odwiozła go na dworzec berliński.

Po powrocie do Francji schwytali go żandarmi i on człowiek, który nikomu nie zawinił, stanął przed sądem.

Mimo pięknego i kuszącego obrazu, który rozłoczył oliwkowy dżentelman przed sędziami, ci pozostali nieugięci i skazali go na rok więzienia.

Po pięciu latach „łustych” jeden rok „chudy”, to nie zadożo.

Telegraf bez drutu w Centralnej Afryce

Szczepy murzyńskie w Afryce podróżnikowej posiadają oddawna system przesyłania informacji na dalekie odległości, zwany „gudu-gudu”. Do tego celu służy im wydrążony pień, w wcięciu wzdłuż niego otworem. Gdy się w cylinder ten uderza młotkami pociągniętemi surową gumą, powstają rozmaite tony, które można tak z sobą skombinować, że powstanie z nich zrozumiała dla odbiorcy informacja. Każdy szczep ma swego telegrafistę. Bęben „gudu-gudu” oddaje murzynom doskonale przysługę, gdy idzie o podanie ostrzeżenia przed jakąś złośliwą bestją lub o zaproszenie na wspólne polowanie na antylopy, lub wreszcie o inną sprawę, dotyczącą wspólnych interesów krajowców. Odgłos „gudu-gudu”, zwiastuje w nocy, dosłyszalny jest w promieniu do 40 klm. Ponieważ każda stacja otrzymaną informację podaje dalej, można w jednej nocy rozpowszechnić alarm czy daną wiadomość na całym olbrzymim obszarze Afryki. Wip.

Egzotyczne traktaty w archiwach Szwecji

Szwedzki Departament Spraw Zagranicznych podarował ostatnio Archiwom Narodowym w Sztokholmie całą serję traktatów handlowych, zawieranych w różnych okresach dziejów pomiędzy Szwecją a Turcją, Chinami, Japonią i Siamem. Chronologicznie ostatni z tych dokumentów pochodzi z roku 1880, najwcześniejsze natomiast pochodzą z późnego średniowiecza. Niektóre z tych dokumentów stanowią dzisiaj wartość nie tylko historyczną, lecz artystyczną, pisane są bowiem na pergaminach i

jedwabiami przepięknie malowanych przez słynnych mistrzów Dalekiego Wschodu. Same teksty traktatów handlowych mają dziś również pewną artystyczną wartość, niektóre bowiem są ujęte w formę pięknego wiersza, we wszystkich zaś uderza wschodnia malowniczość stylu, przejawiająca się w wyszukanych kompletach i nader oryginalnych metaforach.

Traktaty handlowe stanowią poza tem wielką wartość historyczną, większość z nich bowiem zaopatrzone jest we własnoręczne podpisy władców Wschodu.

Imiennik bohatera powieści Selmy Lagerloef

Wkrótce po ukazaniu się przepięknej powieści „Cudowna podróż Nilsa Holgerssona”, otrzymała autorka list od pewnego pastora z prowincji Vestmanland, który donosił iż w jego parafji żyje sześciolatek chłopiec Nils Hilgersson, który, podobnie jak jego bohater z powieści, jest bardzo biedny. Selma Lagerloef wzruszona tą wiadomością postarała się zobaczyć chłopca, a mały Nils tak podbił serce znakomitej autorki iż stała się ona opiekunką dziecka, lożąc na jego wykształcenie i utrzymanie. Po ukończeniu wyższej szkoły rolniczej Nils Holgersson wyemigrował do Ameryki, gdzie wkrótce ożenił się.

Ostatnio prasa szwedzka donosi, że Selma Lagerloef otrzymała list od sweego wychowanka, który utruciwszy zajęcie skutkiem kryzysu znajduje się w rozpaczyliwym położeniu, nie mogąc utrzymać żony i małego synka, który przed paru miesiącami przyszedł na świat. W odpowiedzi na ten list, Selma Lagerloef posłała 400 dolarów na podróż dla Nilsa juniora i jego mamusi do Szwecji, gdzie znakomita autorka przygotowała już gościnne schronienie dla rodziny żywego imiennika, bohatera swej powieści.

Krzyż brylantowy za scblebianie Sowietom

Biskup prawosławny Sergiusz wygłosił niedawno w katedrze rosyjskiej w Tokio kazanie, w którym stwierdził iż Cerkiew w Rosji jest zupełnie wolna i że obecnie jest jej lepiej, niż dawniej, kiedy zupełnie była zależna od „aństwa”. Dodał też, że nie utrzymuje żadnych stosunków z metropolitami Antonjuszem, Eulogiuszem i Platonem, będącymi na emigracji, i w grubiański sposób postawił im szereg ciężkich zarzutów. W 2 tygodnie potem otrzymał on z Moskwy od władz sowieckich drogocenny krzyż brylantowy oraz tytuł metropolity. Lecz prawosławna gmina Rosjan w Tokio założyła energiczny protest przeciwko niegodziwemu postępkowi władzy Sergiusza. (O.)

Dobry środek.

— Zdaje się, że to pan mi sprzedał plaster antireumatyczny?
— Tak jest, i jaki skutek?
— Niech mi pan teraz da środek na pozbycie się plastru.
(Everybody; Weekly).

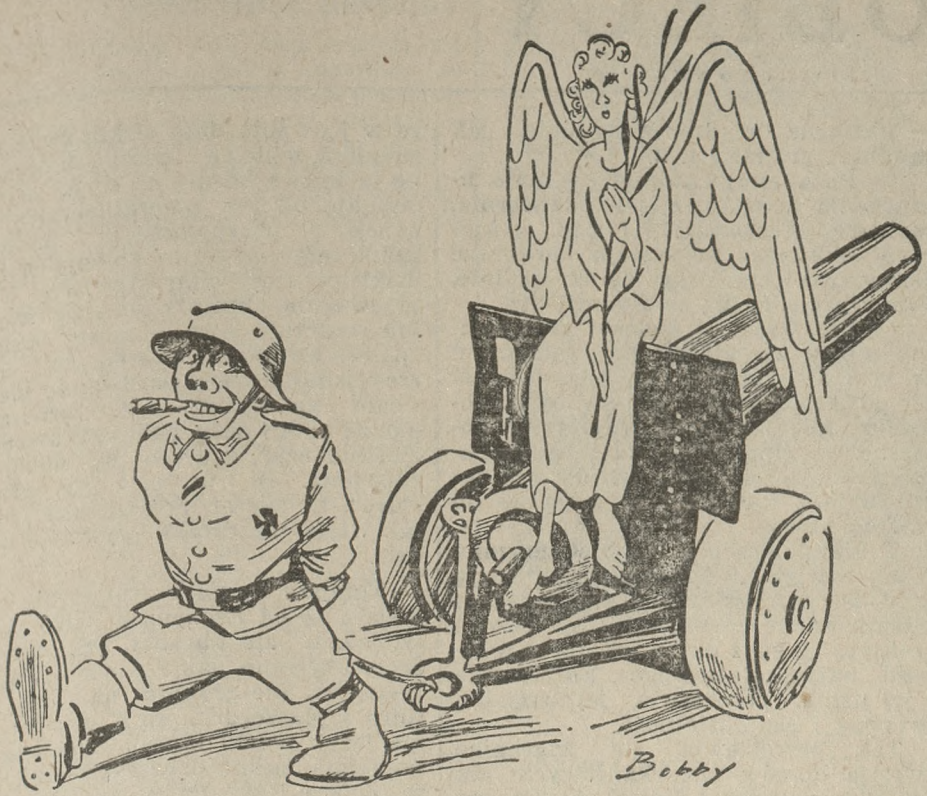
Jutro koncert symfoniczny w Teatrze Wielkim

Przypominamy o jutrzejszym koncercie Orkiestry Symfonicznej stoł. m. Poznania, który odbędzie się wieczorem o godz. 8 w Teatrze Wielkim. Solistka wieczoru znakomita pianistka prof. Zofja Rabecwiczowa z Warszawy, odegra z towarzyszeniem orkiestry wspaniały koncert a-moll Schumanna.

Koncertem dyryguje młody utalentowany kapelmistrz Zbigniew Dymmek, pod którego dyrekcją orkiestra wykona Skryabina Symfonię III i Webera uverturę do op. „Wolny strzelec”.

Niemiec jedzie na konferencję rozbrojeniową

Projekt ustawy o opłatach sądowych

Ministerstwo sprawiedliwości przedłożyło Sejmowi trzy projekty zmian opłat sądowych na terenie trzech dzielnic: woj. centralnych i wschodnich (obszar sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie), południowych (sądy apelacyjne w Krakowie, Lwowie i sąd okręgowy w Cieszyńsku) i zachodnich (sądy apelacyjne w Poznaniu i Toruniu, oraz sąd okręgowy w Katowicach).

Projekty te mają na celu ujednostajnienie opłat sądowych w całym państwie, zarówno co do wymiaru, jak systemu ich określenia i ściągania. Z tego względu poza drobnymi różnicami, wywołanymi miejscowymi warunkami, są one jednakowe w podstawowych przepisach. Nadmienić przytem należy, że na terenie sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie (b. zabór rosyjski) opłaty te były uregulowane rozporządzeniem ministra sprawiedliwości z dnia 25 kwietnia 1928 roku; w porównaniu z opłatami poprzednimi podwyżka sięga obecnie do 100 proc. w niektórych wypadkach.

Według projektu wpis stosunkowy główny wynosi 4 proc. przy wartości przedmiotu do 1000 zł.; przy wartości do 10.000 zł. opłata wynosi 40 zł. od pierwszego tysiąca i 3 i pół od pozostałej sumy. Przy wartości do 100.000 zł. — 355 zł. od pierwszych 10.000 i 3 proc. od reszty i wreszcie przy wartości ponad 100.000 zł. opłata ma wynosić 3.055 zł. od pierwszych 100.000 zł., od reszty zaś — 2 i pół proc. Wpis ten ma być pobierany zarówno od powództwa głównego lub wzajemnego, od o pozycji przeciwko wyrokowi zaoczemu itp., jak od skarg apelacyjnych i o uchylenie wyroku (na podstawie wyżej przytoczonego rozporządzenia ministra sprawiedliwości opłaty we wszystkich powyższych wypadkach wynosiły dotąd 2 proc.). Jeżeli wartość powództwa określić się nie da, to przewodniczący Sądu okręgowego ustali opłatę w wysokości od 40 do 1000 zł. (dotąd 15—700 zł.), a sędzia grodzki — od 4 do 40 zł. (dotąd — do 15 zł.). Minimum opłaty wynosi w sądach okręgowych 10 zł. (dotąd 5 zł.), w sądach grodzkich — 2 zł. (bez zmiany). Wpis stały — w zależności od treści sprawy wynosić będzie 30, 8 i 3 zł. (dotąd 20, 5 i 2 zł.). Tak sam wpis będzie pobierany od skarg incydentalnych, a od skarg o uchylenie wyroków — 15 zł. (dotąd 10 zł.). Od załączników opłaty będą pobierane w sumie po 50 gr. od każdego (w sądach grodzkich) i po 1 zł. w sądach wyższych (opłaty te dotąd pobierane nie były).

W postępowaniu hipotecznym opłata stała ma być pobierana w wysokości 5 zł. (zamiast 3 zł.) w wypadkach, dotyczących prawa własności nieruchomości, spadkobrania lub darowizny, kaucji i wartości nieokreślonej, w innych wypadkach opłata ta ma wynosić ¼ proc. (zamiast ½ proc.). Opłata stosunkowa powinna wynosić najmniej 5 zł. (dotąd 3 zł.). Opłata hipoteczna od skarg apelacyjnych na decyzje wydziałów hipotecznych przy sądach grodzkich ma wynosić 8 zł. (zamiast 5 zł.), przy okręgowych — 30 zł. (zamiast 20 zł.). Od skarg o u-

chylenie wyroków sądów grodzkich — 30 zł. (zamiast 20 zł.), okręgowych zaś — 75 zł. (dotąd 50 zł.).

W postępowaniu upadłościowym wpis stały pobierany będzie w sumie 50 zł. (zamiast 20 zł.) i od żądania przywrócenia czci kupieckiej 200 zł. (zamiast 100 zł.). Za postępowanie zapobiegawcze pobiera się opłatę w razie uchylenia odroczenia wyplat z powodu zawarcia układu zapobiegawczego, w wysokości dwóch dziesiątych wpisu stosunkowego, i jednej dziesiątej w razie uchylenia odroczenia wyplat z innych przyczyn.

Ponadto na terenie sądów apelacyjnych w Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Toruniu, oraz sądów okręgowych w Cieszyńsku i Katowicach od podań i protokularnych wniosków, złożonych poza rozprawą i wogóle od każdego pisma, złożonego przez stronę, a nie podlegającego opłacie, pobierana będzie opłata w wysokości 50 gr. przy wartości do 200 zł., 1 zł. — przy wartości od 200 do 600 zł., 2 zł. — do 1000 zł., 3 zł. — przy wartości od 1000 do 5000 zł., i 5 zł. przy wartości ponad 5 tys. złotych. Z. K.

Ramowy statut dla kas chorych

Ministerstwo pracy i opieki społecznej nadało na mocy przysługujących uprawnień statuty dla istniejących obecnie 61, po reorganizacji, kas chorych na terenie Polski.

Zasadniczo jest to jeden statut, gdyż treść wszystkich 61 jest jednakowa, a różnice polegają jedynie na pewnym przystosowaniu poszczególnych statutów pod względem liczby członków organów kas chorych do liczby ubezpieczonych w danej kasie i do wielkości jej terenu. Statut ten ustala przedewszystkiem siedzibę i teren działalności każdej kasy oraz język polski jako urzędowy. Organami kasy są: rada zarządzająca, dyrekcja, komisja świadczeniowa, komisja rewizyjna i komisja rozjemcza. Członkowie organów kasy chorych (za wyjątkiem dyrekcji) nie mogą przez czas trwania mandatu podejmować się dla kasy żadnych płatnych czynności, ani zawierać z nią umów o najem usług, dostawy, wykonania robót i t. p.

Rada zarządzająca składa się z 12, względnie 15 członków, zależnie od wielkości kasy, przyczem 8—10 wybierają osobno ubezpieczeni, 4—5 osobno pracodawcy zatrudniający obowiązkowo ubezpieczonych w kasie. W kasach, posiadających powyżej 100.000 ubezpieczonych, rada zarządzająca składa się z 22 członków: 6 z nominacji i z wyboru, 6 z grupy pracowników umysłowych i 10 z grupy robotników. Przedstawiciele ubezpieczonych wybierani są przez pracowników umysłowych i przez robotników w dwóch odrębnie głosujących grupach wyborczych. Stosunek liczby przedstawicieli robotników, do przedstawicieli pracowników umysłowych odpowiada stosunkowi liczb ubezpieczonych w jednej i drugiej kategorii pracowników.

Okres urzędowania rady trwa 4 lata.

Następnie par. 14 i 15 statutu ustalają wypadki, w których członek rady może się zrzec mandatu i w których traci mandat lub zostaje go pozbawiony przez władze nadzorcze. Szereg dalszych paragrafów ustala zakres działania, prawa i obowiązki przewodniczącego rady i rady samej. Czynności rady zarządzającej oraz prawa i obowiązki jej członków normuje szczegółowo regulamin rady. M. in. do zakresu działania tego organu kasy należy: wybór przewodniczącego i jego zastępcy oraz członków komisji świadczeniowej, uchwalanie: zmian statutu kasy i jej szematu organizacyjnego, regulaminu dla chorych, powoływanie i zwalnianie dyrektora kasy, jego zastępcy, lekarza naczelnego, uchwalanie preliminarzu budżetowego i t. p. W skład komisji świadczeniowej wchodzi 2—3 członków rady zarządzającej, wybranych z grona rady, przyczem oddzielnie z grupy ubezpieczonych. Komisja świadczeniowa jest wybierana na dwa lata. Dotychczas w kasach chorych nie było tego organu, jest to więc nowe ciało, powołane do wykonywania z ramienia rady nadzoru nad czynnościami dyrektora w zakresie świadczeń przez kasę. Komisja świadczeniowa odbywa swe posiedzenia co 2 tygodnie. Również nowym organem w kasie chorych jest dyrekcja, (dotychczas był tylko dyrektor), w której skład wchodzi dyrektor i lekarz naczelny. Kwalifikacje wymagane od kandydata na dyrektora i naczelnego lekarza, sposób powoływania, ich zakres działania, obowiązki i uprawnienia, ustalają par. 45—51. Zarówno lekarza naczelnego, jak i dyrektora powołuje się na podstawie publicznego konkursu.

Dalszym nowym organem, którego dotychczas nie posiadały kasy chorych jest rada lekarska przy lekarzu naczelnym, jako organ doradczy w sprawach należących do jego kompetencji. Rada ta składa się z 5, 9 lub 15, a w Warszawie 20 członków, powołany na okres 2 letni, a mianowicie 2 lekarzy, wykonujących praktykę w kasach chorych, wybranych przez ogół tych lekarzy, 1 delegata właściwej izby lekarskiej, 1 delegata miejscowej właściwej organizacji sanitarnej, 1 delegata szpitala publicznego na terenie kasy. W miejscowościach, dla których statut kasy przewiduje 9 względnie 15 członków rady, wchodzi ponadto w miastach uniwersyteckich przedstawiciele wydziału lekarskiego, w innych zaś przedstawiciele organizacji lekarskich. Przewodniczącym rady lekarskiej jest lekarz naczelny. Posiedzenia rady odbywają się w miarę potrzeby nie rzadziej jednak, jak dwa razy do roku.

Następnie statut określa organizację, zakres działania i uprawnienia komisji rewizyjnej i komisji rozjemczej. Składki do kasy chorych i świadczenia pozostały bez zmiany, jak również przepisy dotyczące członkostwa kasy i obowiązków i uprawnień do świadczeń ubezpieczonych i ich rodzin.

Przez szybkę

Domowe środki

Kilka lat temu nazywało się to hiszpanka, jeszcze przedtem influenza, ostatnio mówiło się — grypa, a teraz nawet nie wiem, jak się nazywa.

— W gruncie rzeczy dla mnie to zupełnie wszystko jedno — jak powiedziały szczupak, kiedy dwaj smakosze sprzeczały się, czy lepiej zjeść go w sosie chrzanowym, czy też w galarecie.

Wyniosła obojętność zachowuje też mój znajomy, pan Zygmunt. Nie interesują go zupełnie stawiane diagnozy i polecane zabiegi. Jest chory — może na grype, a może na influencję. Ale nie pozwalają sobie na obojętność jego przyjaciele i życzliwi znajomi. Postanowili wyleczyć go domowymi środkami. Każdy przysłucha się choremu ze współczującą miną i stara się wyszperać w zasobach własnej praktyki jakiś cudowny środek, któryby za jednym zamachem postawił chorego na nogi.

Gospodyni, kobieta wielkiej zacności i niesłychanego doświadczenia, zastosowała z punktu odwar kwiatu lipowego na wewnątrz i owijanie mokremi ręcznikami na noc. Po zaaplikowaniu tych zabiegów podniosła się gorączka i chory zaczął bredzić.

Wobec tego Januszek przewertował kilka książek, jako to: „Lekarz domowy”, „Kobieta lekarka” i „Metoda leczenia bez lekarza”. Nalykawszy się mądrości medycznych objął ster kuracji. Czterech przyjaciół na zmianę przez godzinę praktykowało na de-

Legjon Wielkopolski

Połączenie nowych organizacji kombatanckich na Śląsku

Świeżo zostało dokonane połączenie dwóch organizacji narodowych b. wojskowych na terenie G. Śląska i Narodowego Związku Obronców Śląska i Narodowego Związku Powstańców i b. Żołnierzy w jedną, której dano nazwę: „Związek Powstańców i b. Żołnierzy”. Połączenie przeprowadzono na wspólnym zjeździe w Katowicach, na który przybyło ok. 400 uczestników z całego Śląska. W zjeździe wzięło udział szereg wybitnych działaczy narodowych. W skład zarządu wybrani zostali pp.: major poseł Tempka — prezes, Manowski — I wiceprezes, Matura — II wiceprezes, poseł Kozak — III wiceprezes, Hanke — sekretarz, Paweł Dubiel jr — zastępca sekretarza, Klonowski — skarbnik; ławnicy — Siwy, Śpiewok i Nowak. Do głównej komisji rewizyjnej wybrano pp.: Goldlika, Drysia, Szprota, Wydrę i Wiechulę. Sąd koleżeński składa się z pp.: Mildnera, Kobylińskiego i Brelńskiego. Głównego komendanta zamianując zarząd na najbliższym posiedzeniu. Do Rady Naczelnej nowego Związku wybrano m. in.: sen. W. Korfatego, marszałka Wołnego, inż. Kiedronia, sen. Kobylińskiego, posła Sosińskiego, wicemarszałka Kędziora, posła Kempkę, ks. Skowrońskiego, p. Szprota, dr. Obrembę, ks. dziek Kudere, ks. Szwajnocha, ks. Szulca, ks. Sowę, ks. Szymałę, ks. prob. Brandysa, pos. Wieczorka, posła Brelńskiego, posła Szulika, posła Kopocza, posła Krzyżowskiego, posła Pobożnego, inż. Gluzińskiego, posła Sprusa, posła Grzonkę, posła Krawczyka, p. Franciszka Zagórnika, mec. Kozakowskiego, mjr. Bańczyka, posła Brzeskota, p. Balucha, p. Bueksa, p. Grajka, p. Kota, p. Miedzińskiego, dr. Mildnera, dr. Hagera, p. Petzela, p. Pietrzaka, posła Roguszczyka, posła Sikorę i p. Wojciecha Wieczorka.

Zjazd wysłał telegramy do J. E. ks. Prymasa Hłonda, ks. bisk. Adamskiego, ks. bisk. Kubiny, sen. W. Korfatego, gen. Hallera, gen. Sikorskiego, dr. Celichowskiego, dr. Meissnera i Ignacego Paderewskiego.

Związek Podoficerów Rezerwy Z. Z. R. P.

Ostrów. Dnia 17 stycznia br. odbyło się walne zebranie miejscowego Koła Zw. Podoficerów Rez. Z. Z. R. P. Nowy zarząd wybrano w następującym składzie: prezes — p. M. Szczepaniak, wiceprezes — p. F. Leńniczak, sekretarz — p. St. Kukułka, skarbnik — p. Fr. Wiśniewski, komendant p. Mizgalski. Udział członków i gości w zebraniu był liczny.

Obrzycko nad Wartą. Walne roczne zebranie Tow. Powst. i Woj. im. ks. kapelana Dziubińskiego, odbyło się w dniu 25. I. br. Zebranie zgaił I. wiceprezes p. Józef Minta. Przewodniczącym walnego zebrania wybrano jednogłośnie ks. kapelana Pawła Dziubińskiego, do pióra powołano p. Maksymiljana Guza. Sprawozdania z działalności zarządu złożyli pp.: prezes, sekretarz, skarbnik i komendant. Tow. liczy przeszło 90 członków. Duch w Towarzystwie jest dobry. Tow. brało udział z sztandarami i własną orkiestrą w wszystkich obchodach i uroczystościach kościelnych i narodowych. Na prezesa wybrano p. Józefa Mintę, na I wicepr. p. Wacława Wojczyńskiego, na sekretarza p. Stefana Brodniewicza, na skarbnika p. Antoniego Stróżyńskiego, na komendanta dhr. Kazimierza Hejnowicza. Do komisji rewizyjnej pp.: Stanisława Bryszka, Józefa Stróznego oraz Stanisława Górskiego. Do sądu honorowego ks. kapelana Pawła Dziubińskiego, p. Józefa Maćkowiaka i p. Michała Zachciała. Na ławników wybrano p. Stanisława Brucha, p. Franciszka Groszka i Władysława Owczarka.

cie różne systemy masażu, poczem wlałszy pacjentowi do gardła litr gorącego mleka z koniakiem i okryłszy go trzema pierzynami. Choremu spadła gorączka, ale nie przestał mąjaczyć i na drugi dzień był całkowicie spuchnięty.

— Jeśli spuchlina dojdzie do serca — będzie koniec — zawyrokowała gospodyni.

— Każdy kij ma dwa końce — o burzył się Januszek.

Feluś poradził choremu moczyć nogi w gorącej wodzie z solą, na wszelki wypadek przykładac na serce kompresy z lodu i pić odwar siemienia mawkowego. Zdaje się, że to pomogło, bo nazajutrz chory oświadczył przytomnie:

— Idźcie do wszystkich djabłów, bo gotów jestem pochorować się na dobre.

— Mówiłem, że to poskutkuje — cieszył się Januszek i zalecił pacjentowi wypić jeszcze szklanek kombinacyjnej mikstury: trzy czwarte spirytusu, dwie łyżki miodu, trochę goździków i innych korzeni, wszystko razem zagotowane aż do wrzenia. Chory wypił bez wstępu, a i konsylium lekarskie czuło się w obowiązku spróbować. Wszystkim smakowało, ale skutki były nie najlepsze: ogólna gorączka podniosła się znacznie, wszyscy bredzą i mówią nie do rzeczy.

Pan Zygmunt jest chory w dalszym ciągu. Ktoby znał jeszcze jaki dobry domowy sposób leczenia, przszony jest uprzejmie o zakomunikowanie go nam dla dobra pacjenta.

X. Awery.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

W rocznicę założenia...

Z inicjatywy grona pań, które kwestię słowiańską pojęły jako sprawę narodową, przede wszystkim wobec nieustannie trwającej agresywności politycznej Niemiec zawieszono dnia 4 lutego 1931 w Poznaniu „Towarzystwo Kobiet Słowiańskich”, pod przewodnictwem p. M. Gosienieckiej. Towarzystwo przystąpiło do ogólnosłowiańskiego „Zjednoczenia Kobiet Słowiańskich”, jako jednostka autonomiczna, jednakże organizacyjnie związana z „Zjednoczeniem”. Przewodniczącą „Zjednoczenia” na terenie całej Polski wybrano z początku p. Laudyn - Chrzanowską, projektodawczynią zawiązania organizacji, oraz dzielną bojowniczkę około wywalczenia zrozumienia dla idei słowiańskiej i rozpowszechnienia jej w Polsce. Nawiązawszy kontakt z przedstawicielkami organizacji pokrewnej w Czechach, t. zw. „Jednoty słowiańskich”, brała p. Laudyn - Chrzanowska udział w pierwszej, ogólnosłowiańskiej „besedzie” w Pradze w r. 1930 jako przedstawicielka Polski. Tam też dokonano się ostateczne zmontowanie organizacji celem obrony wspólnych interesów słowiańskich, kultury narodowej poszczególnych krajów oraz wzajemnego poznania. W wyniku obrad praskich zawiązał się zarząd centralny z supremacją Czech i panią Smolarową - Capkową i aczele, a poszczególne państwa, które przystąpiły do „Jednoty”, wybrały swoje zarządy główne. Około tychże zarządów poczęła skupiać się praca kulturalna żeńskich wysiłków słowiańskich i utworzyły się koła prowincjonalne.

Dnia 4 lutego r. 1931 zawiązało się koło poznańskie, a otrzymawszy statuty od p. Laudyn - Chrzanowskiej, zgłosiło swój akces do „Zjednoczenia”, najpierw na ręce p. Chrzanowskiej, a później zupełnie już oficjalnie i osobiście przez p. Gosieniecką na I. zjeździe delegowanych polskich w Krakowie. Tutaj okazało się, że dwa miesiące później powstało drugie koło słowiańskie w Poznaniu i wpłynął projekt połączenia obu kół, co jednak, mimo wysiłków p. Gosienieckiej, nie stało się.

Obecnie, słowiańskie koło poznańskie pod umiejętnym kierownictwem p. Gosienieckiej rozwija się bardzo pomysłnie i liczy pokaźną liczbę członkiń. Rok ubiega od jego założenia i warto przypatrzeć się pracy pań, miosących ofiarnie swój wysiłek ideowy dla krzewienia zasady słowiańskiej jedności na podstawie wspólnej kultury rasowej, z zachowaniem i podkreśleniem odrębności narodowej. Nie zabrakło w Poznaniu osób ideę tę rozumiejących i pragnących wprowadzać ją w czyn. Walne zebranie wybrało zarząd, który ukonstytuował się następująco: p. prof. Gosieniecka (przewodnicząca), p. prof. Taylorowa (wiceprzewodnicząca), p. Romanowa Leitgebrowa (skarbniczka), p. prof. Stojanowska (sekretarka). Jako dalszych członków zarządu wybrano: p. Zofię Grzymałowską, p. prof. Tymieniecką, p. prof. Winiarską, p. prof. Kostrzewską, p. Iżę Drobnikową oraz p. dr. B. Stelmachowską.

Na nadzwyczajnym walnym zebraniu z dn. 18. 12. 1931, zwołanym celem anulowania uchwały powziętej na nadzwyczajnym walnym zebraniu Koła z dn. 5 czerwca, dotyczącej fuzji obu kół poznańskich, wybrano ponownie wymieniony wyżej zarząd, z pewnymi jednak zmianami. W miejsce p. prof. Stojanowskiej, z którą „Koło” pożegnało się z żalem, jako z swoją pierwszą, a bardzo gorliwą sekretarką — wybrano p. Charkiewiczównę, stud. U. P., w miejsce p. radnej prof. Kostrzewskiej powołano p. prof. Pollakową. Powołano również do zarządu p. dr. M. Grossmann.

Dla usprawnienia działań organizacyjnych zarząd podzielił się na sekcje, i to: 1) wykładową (prof. Taylorowa, prof. Winiarska, prof. Tymieniecka, dr. B. Stelmachowska), 2) wyściskową (p. Grzymałowska), 3) propagandy (p. dr. Grossman), 4) towarzyską (p. Drobnikowa, prof. Pollakowa, prof. Gosieniecka), oraz 5) dochodów niestałych (p. Leitgebrowa).

Trudności organizacyjne, jakie piętrzą się przed każdym nowo zakładanym towarzystwem, nie odebrały Koła poznańskiego inicjatywy do podejmowania różnych imprez kulturalnych, jakie

urządzało w przeciągu roku. Członkinie „Koła” wysłuchały kilku wykładów, a mianowicie prof. Rudnickiego „O istocie i zadaniach solidarności słowiańskiej”, oraz dwukrotnie prof. Tymienieckiego o „Kulturze Słowian i Słowianach w stosunku do Niemców”.

Dnia 15 grudnia na walnym zebraniu nadzwyczajnym p. redaktor Powidzki wygłosił interesujące przemówienie na temat idei słowiańskiej, jako kwestji politycznej.

Koło poznańskie brało udział w uroczystych przyjęciach Jugosłowian roku ubiegłego, w imprezach serbo - lużyckich i czeskich oraz w przyjmowaniu nauczycielek morawskich. P. Gosieniecka, jako przewodnicząca Zjednoczenia, w gościnnym swym domu przyjmowała na herbatce towarzyskiej profesora Akademii sztuk pięknych w Zagrzebiu p. Branića oraz prof. Illisicza. Delegacja „Koła” uczestniczyła w uroczystościach wilsonowskich, składając wieniec przy pomniku.

Delegacja „Koła” brała żywy udział w kongresie wszechsłowiańskim „Zjednoczenia” w Warszawie, gdzie referat o Słowianach północno - zachodnich wygłosiła dr. B. Stelmachowska. Delegacja poznańska przewodniczyła p. Gosieniecka, z głosem doradczym występowała wielokrotnie p. dr. Brzeska.

Koło poznańskie, mimo ciężkich obecnie koniunktur gospodarczych walczy z trudnościami i nie ustaje w pracy mając w projekcie poważne zamiary na przyszłość. Szybki wzrost „Koła” gwarantuje dalsze powodzenie, uzależniane jednak od poparcia społeczeństwa. Zarząd „Koła” z niestrudzoną swą przewodniczącą p. Gosieniecką na czele wzywa wszystkie, zwłaszcza narodowo czujące kobiety, do zapisywania się i wstępowania w szeregi „Towarzystwa”, które daje swym członkiniom niejedną wielce pouczającą prelekcję, gdzie porusza się tematy wielkiej doniosłości dziejowej. Przygotowując się w zarządzie rozmaite interesujące imprezy mogą oprócz tego pociągnąć do Towarzystwa każdą inteligentną osobę. Dla informacji osób, mających zamiar wstępować do „Koła Słowiańskiego” podajemy do wiadomości, że nowo wstępujący członkinie mogą zapisywać się na każdym zebraniu „Koła”, odbywającym się systematycznie w pierwszy piątek każdego miesiąca, w miejscu anonsowanym przez gazety, o godz. 8 wieczorem. Można też zgłaszać się osobiście do przewodniczącej Koła p. Gosienieckiej (ul. Gajowa 4).

Domy mieszkaniowe

dla zawodowo pracujących kobiet

Niemalże są już dziś zastępy kobiet pracujących zawodowo, to też ze względu obecnych trudności gospodarczych i kryzysu mieszkaniowego, palącą wydaje się kwestja pobudowania dla nich zbiorowych mieszkań, w których za niewygórowaną cenę miałyby własny, niezależny kącik, warunki spokojnej pracy i najkonieczniejszej wygody.

Domy takie, zwłaszcza oparte na zasadzie kooperatywy, gromadzące pod swym dachem kobiety podobnych zawodów i o równym poziomie umysłowym — słowem zbliżonych do siebie grup społecznych — najlepiej odpowiadałyby temu celowi. Tak też kwestja ta przyjmowana jest zagranicą, gdzie dawno już, bo jeszcze przed wojną, pomyślano o budowaniu zbiorowych mieszkań dla samotnych kobiet. I tak w r. 1912 powstała w Berlinie spółka mieszkaniowa („Genossenschaft für Frauenheimstätten”). W nowszych czasach pierwszą grupę domów mieszkaniowych pobudowano dla urzędniczek pocztowych w Lieztensee pod Berlinem a później podobne w Lubece, Frankfurtie n. M., w Norymberdze, Kolonji, Berlinie, Hamburgu i t. d.

Także w innych krajach, nawet w Szwajcarii i Anglii, gdzie w tem znaczeniu, jak u nas, kryzys mieszkaniowy w ogóle nie istniał, instytucje podobne uznano za bardzo celowe i cieszą się one dużym powodzeniem.

W różnych miastach Niemiec istnieją już domy dla samotnych kobiet. Przedstawiają trzy następujące typy:

a) Obok poszczególnych mieszkań

— obszerne urządzenia wspólne, jak jadalnie, pralnie i t. d.

b) Poza mieszkaniem — małe urządzenia dodatkowe, jak odzieżownia, lazienka, prasownia i t. p., z których lokatorki korzystają dowolnie. Domy takie znajdują się w Berlinie, Frankfurtie n. M., w Kolonji etc.

c) Typ trzeci — jest to dom mieszkaniowy we właściwym znaczeniu. W tym samym gmachu ale niezależnie od siebie, są z jednej strony samodzielne mieszkania, z drugiej — obszerne wspólne urządzenia, np. jadalnia, czytelnia, klub i t. d., lecz korzystanie z nich zależy zupełnie od woli lokatorek.

Takie połączenie osobistych mieszkań z wielką, wspólną organizacją gospodarczą, znajdującą się pod tym samym dachem, okazało się bardzo praktyczne, gdyż dając lokatorce możliwość natychmiastowego korzystania z jej usług, pozostawia jej zupełną swobodę i samodzielność.

Tak przedstawia się zagranicą kwestja domów mieszkaniowych dla kobiet samotnych. Sądzę, że i u nas liczne rzesze kobiet skazane na częste zmiany mieszkania, pozbawione koniecznych wygód a zwłaszcza odczuwające brak własnego, od nikogo niezależnego kącika, z uznaniem powitałyby inicjatywę zbudowania domów mieszkaniowych według wypróbowanego, zagranicznego wzoru, który oczywiście możnaby jeszcze ulepszyć według miejscowych wymagań.

St. Ko.

Z Narodowej Organizacji Kobiet

Dnia 26 stycznia b. r. odbyło się zebranie Narodowej Organizacji Kobiet na Śródcie przy licznych udziałach członkiń. W zastępstwie nieobecnej przewodniczącej Koła, p. Zerbowej, zebranie zagała p. Wrzesińska i oddała głos p. mag. Smoluchowskiej dla wygłoszenia referatu o masonerii. Prelegentka przedstawiła zebranym cele i hasła masonerii, ilustrując je wypadkami dziejowymi, w których masoneria brała udział. Następnie opisała w głównych zarysach wszechświatową organizację masonską i poszczególne jej odłamy, a dokładniej scharakteryzowała masonerię w Polsce, jej sposoby działania, tajne i jawne placówki. Wykazując powagę niebezpieczeństwa, zagrażającego narodowi polskiemu, prelegentka stwierdziła, że jedynie silna i nieugięta wiara katolicka może być skutecznym puklerzem w walce z masonerią i wskazała na to, jak ważną rolę w tej walce mogą spełnić kobiety przez wpajanie w młode pokolenia najszczytniejszych ideałów katolickich i narodowych.

Zebranie o podobnym przebiegu i wykładem na wyżej wymieniony temat odbyło się w N. O. K. na Jeżycach dn. 25 stycznia r. b. M. P.

Wrażenia paryskie z zakresu mody

Paryż „la ville lumière”, rozciąga na cały świat promienie łacińskiej kultury, wśród której niepomierne miejsce zajmuje poczucie piękna, wysubtelniony smak i gust, tak bardzo wpływający na ogólną harmonję życia. Zaraz na wstępie do Paryża uderza każdego wytworna elegancja kobiety. Zgrabna sylwetka, ślicznie skrojona sukienka, dobrane detale toalety, różniące się zupełnie od przeladowanej i krzykliwej elegancji innych stolic świata. Na ulicach miasta nie widzimy barw rażących, nawet w ciepłe dni jesienne przeważa kolor ciemno-zielony i brązowy, w całej gamie przeróżnych odcieni. Zimą, głównie czarny kolor na mieście i popołudniowych przyjęciach widzieć się daje, ożywiony jakąś wypustką mocno zieloną lub pomarańczową. Ale wieczorem, na dancjach i rautach, co za cudne toalety! Jaka proporcja srebrzystych lam, lekkich jedwabnych tkanin, co jak odwrócone kieli chy kwiatów, ujmując prawie do kolan sylwetkę kobiety, wtaczają się szeroko i miękko, sięgając do stóp swej pani.

Ozdobą, głównie wyszukany krój jakiegoś skosy wzdłuż całej figury, któ-

re w jedwabiu dają efekta świetlnych załamań, stalowe obręcze lub drewniane jaskrawe korale na szyji, dziwnie odbijają od tej przerafinowanej elegancji, przypominając niedawno zamkniętą wystawę kolonialną z jej dzikimi motywami Wschodu. Włosy przeważnie krótkie, nieraz istotnie lub sztucznie siwe, a raczej srebrne „passés au bleu et mis en plis”. Twarze uszmiokowane bardzo, nie silą się wcale na oszukiwanie, zaznaczając mocno usta i oczy, nadają twarzom łacińskim czar, którego są nieraz pozbawione. Bo przecież „le charme slave”, to nazwa, polska zaleta, która tak wiele zazdrości wywołuje wszędzie.

Tutejsze panie bezsprzecznie, ładniejsze są od Francuzek, tylko niestety, jakżeż źle ubrane! Jakką brzydtko uszmiokowane, jak źle włożone kapelusze, jak niezgrabnie na nich leżą futra i płaszcze! „Leżą!” otóż to; niema język polski innego wyrażenia na pochwałę sukni dobrze skrojonej, jak, że „dobrze leży”, natomiast język francuski używa w tem znaczeniu słowa „mouler”, możnaby przełożyć na polskie „modelować”. A więc, u nas sukienia w najlepszym razie nie psuje figury klientki, na której „leży”, natomiast w francuskim pojęciu ona poprawia tę postać po rzeźbiarsku i na dzieło sztuki modeluje. Przytem każda kobieta, gdy ma samopoczucie zgrabnej sylwetki, lepiej się rusza, choć jej natura więcej elastyczności, ruch każdy więcej gracji. Nie sądzmy, że tylko majątne paryżanki są szykowne, każda skromna urzędniczka, każda midnetka potrafi zaoszczędzić na jedzeniu i spaniu, ale sukienka jej leży jak ulań, jest gustowna, czyniąc nieraz z zupełnie nieładnej osoby, niesłychanie pociągającą aparycję. Bo też elegancja w Paryżu, wcale nie jest kosztowna: liczne szkoły kroju, uczęszczane przez wszystkie warstwy społeczeństwa modele z tiulu sprzedawane stosunkowo tanio — mniej więcej 75 franków za model, według którego każda szwaczka uszyć potrafi pierwszorzędną toaletę — wszystko to ułatwia prawdziwą, choć tanią elegancję paryżanki.

Korzystając z dłuższego pobytu w nadekwańskiej stolicy, przesiłam tam kurs kroju w Académie de Coupe, mogę więc zupełnie rzeczowo zabrać głos w kwestji mody. Dziwnem doprawdy, że Polska, będąc stosunkowo tak niedaleko Paryża, ma jeszcze w kwestji kroju pojęcia z przed lat 50. Tutaj krój, to rzecz małej wagi, kroi się na stołach, z centymetrem, według jakichś śmiesznych, przedpotopowych obliczeń i wymiarów! W Paryżu wszystko się krój na manekinach, wychodząc z zasady, że króić trzeba zawsze materję na kształtach ludzkich, a nie na deskach stołu.

„Un coupeur”, albo „une coupeuse” zwykle nawet szyć nie umie — jest to osobna bransza, wymagająca przede wszystkim dobrej, nowocześniejsz szkoły, trafności oka i umiejętności rysunku. Szwaczka jest prawie każda Francuzka, bo nawet w szkołach ludowych uczą ślicznie szyć ręcznie i na maszynie. Po skrojeniu i jednej przymiarce, najczęściej wysyła się sukienkę na wieś, lub przedmieście Paryża, gdzie za 10—15 franków szwaczki najdokładniej je zeszywają. Jedna przymiarka powinna dla dobrze skrojonej sukni wystarczyć.

Rada bym, swoją świeżo nabytą wiedzę podzielić się z innymi i dlatego, gdy tylko popiołem posypią głowy naszych pięknych pań i przebrzmie ostatecznie tango dancinowe, zamierzam otworzyć w Poznaniu „kursa racjonalnego kroju” dla pań z inteligencją — w nadziei, że niebawem nasza stolica nad Wartą, przybierze cechy bardziej nadekwańskiej, że panie zrozumieją, jak ważną rzeczą jest ujęcie należyte sylwetki, oraz, jak tania i gustownie można się ubrać, znając krój francuski, który mało czasu zabiera i potrafi się dostosować do każdej figury.

Krasińska - Rudnicka.

Paryż.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Od czego zależy trzeźwość narodu?

Na pierwszy rzut oka wydają się mieć słuszną rację ci, którzy twierdzą, że wystarczy pozamykać knajpy jakiegokolwiek nazwy. Bywają znów inni, którzy zaprzeczają celowości i wartości jakiegokolwiek ograniczeń i zakazów i wierzą niezłomnie w to, że trzeźwość zaprowadzi nas do szczęścia, sport i wycieczki, kasy oszczędnościowe i czytelnie ludowe jako niezawodne lekarstwo na obecne groźne stosunki. Skoro się zważy, że nawet obecnie, mimo biedy, miasta i miasteczka nasze dość licznych dostarczają nam dowodów istnienia pijactwa, jakże będzie w czasach pomyślniejszych? Trzeba zatem zawnieść świadomości, co prowadzi do celu pożądanego. Otóż podobnie jak na każdej wojnie walczy się różnorodną bronią i metodą, tak i w walce z alkoholizmem trzeba roztropnie i umiejętnie używać wszystkich sposobów wyżej już wymienionych. Niema oczywiście jednego lekarstwa na chorobę społeczną tak zastarzałą i zrosniętą z błędnymi poglądami, fatalnymi zwyczajami towarzyskimi i urządzeniami życia publicznego. To pewne atoli, że walka jest trudną, i że wobec tego tem konieczniej powinni się łączyć w organizacje ci, którzy chcą ze skutkiem walkę staczać. Jak pojedynczy szeregowiec nie wygrywa bitwy, tylko armia dzielna z dowództwem należałoby, podobnie w walce z alkoholizmem nie można nawet marzyć o zwycięstwie bez organizacji silnych, licznych i żywotnych. Komu czas na osobistą współpracę nie pozwala, temu dana jest możliwość należenia do Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej z składką niewielką 6 zł rocznie; kto zaś ma zamiar czynny wziąć udział w walce dla tego istnieją: Katolicki Związek Abstynentów, Związek Nauczycieli Abstynentów i Polski Związek Księży Abstynentów.

Po bliższe szczegóły należy się zwracać do Składnicy Abstynentek w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 26.

Złote myśli

z okazji Tygodnia Propagandy Trzeźwości

Niema dzieła społecznego bardziej pilnego, niż walka z alkoholizmem.

Papież Pius X.

Do trzeźwości narodu wiedzie tylko trud zbiorowy i wytrwały.

Trzeźwość jest elementarnym postulatem zdrowia i teźny Narodu, a zarazem imperatywem etyki katolickiej.

† August Kardynał Hlond.

Przyjaźni, zdrowia sobie przy kuflu życzymy, A bodaj że to i to przy kuflu tracimy.

Kochanowski.

Kto z nas nie spotkał w życiu ludzi bardzo zdolnych, o wielkiej wartości moralnej, którzy wprost zmarowali się przez alkoholizm.

Bol. Prus.

Polacy pokutowali nie tylko za winy przodków, ale i za wina przodków.

J. Ejsmond.

O stygmatyczne z Konnersreuth

(KAP.) Wedle doniesienia hollenderskiego dziennika katolickiego „Maasbode“ odwiedził ostatnio O. Gemelli, rektor uniwersytetu katolickiego w Medjolanie, w charakterze papieskiego delegata Teresę Neumann w Konnersreuth.

O. Gemelli przed wstąpieniem do seminarjum duchownego był znanym lekarzem i napisał szereg dzieł z dziedziny fizjologii i psychologii, co czyni go bardzo kompetentnym w poglądach na przez Ojca św. misji.

Po dokładnych badaniach wydał O. Gemelli orzeczenie, z którego wynika, że u Teresy Neumann niema śladu hysterji, a objawów, jakie u niej mają miejsce, w żadnym razie w naturalny sposób wytłumaczyć nie podobna.

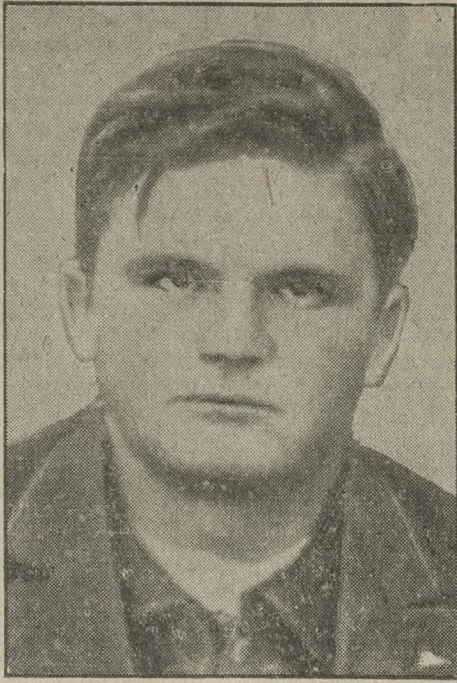
Kongres Eucharystyczny w Dublinie

(KAP.) Ogłoszono oficjalny program 31 Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego, który odbędzie się w Dublinie w roku bieżącym.

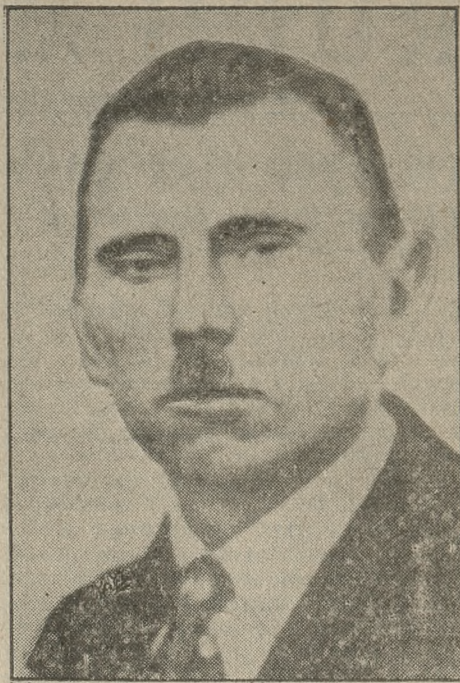
Na datę Kongresu wybrany został tydzień od 19 do 26 czerwca rb. Poprzedzony on zostanie generalnymi Komunjami św. kobiet, mężczyzn i dzieci całej Irlandji.

Spodziewane są tysiące uczestników nie tylko z Irlandji, Anglii i Szkocji, ale i ze wszystkich stron świata.

Jako specjalny organ prasowy Kongresu ma się ukazać jednorazowo w nakładzie 700 tys. ulotka p. t. „Con-

Prokurator sądu okręgowego w Szczecinie wyznaczył 1000 mk. niem. nagrody za ujęcie mordercy żołnierza pod Szczecinem i żandarma Krügera w pobliżu Tantow. Jak już pisaliśmy wczoraj, w Polsce, po przejściu przez granicę nielegalnie, zamordowali w pobliżu Miało starsz. strażnika śp. Jana Gisia. Na zdjęciach widzimy po lewej poszukiwanego przez sąd Jana Marscholika, a po prawej głównego sprawcę zbrodni Walentego Frankiewicza vel Erica Frankoego vel Teofila Piotrowskiego. Zbrodniarze ukrywają się prawdopodobnie jeszcze na terenie województwa poznańskiego. (k)

gress News“, którą finansuje rząd irlandzki przez wydanie serji kongresowych znaczków pocztowych.

Jednocześnie z uroczystościami kongresowymi obchodzony będzie 1500-letni jubileusz przybycia do Irlandji św. Patryka.

Telegramy narodowe T. C. L.

W Centrali T. C. L. przy Zarządzie Głównym można nabywać pięknie wykonane telegramy narodowe T. C. L., które można następnie wysłać z życzeniami itp. przy różnych uroczystościach narodowych i rodzinnych.

Ceny telegramów są następujące: Żałobne po 30 gr, wszystkie inne po 50 gr.

Z życia towarzystw

Tow. Ministrantów przy kościele ks. ks. Zmartwychwstańców na Wildzie obchodzilo 2 bm. ósmą rocznicę swego istnienia. Mszę św. na intencję Tow. odprawił ks. superjor Kukliński.

Wieczorem w wielkiej sali odbyła się akademja. Zgromadzonych księży i gości po witali prezes Tow. p. Świętek. Młodsi ministranci wygłosili szereg deklamacji, wykonali pieśni itd. Bardzo ładnie wypadł obrazek sceniczny ilustrujący życie ministrantów, oraz hymn ministrantów.

Z przedłożonego sprawozdania dowiadujemy się że Tow. rozwija się znakomicie dzięki troskliwości księży, patrona, a zwłaszcza brata Jana, który jest duszą tego pożytecznego Towarzystwa. Za przykładem Wildy, poszły inne parafje, które zakładają Tow. Ministrantów. Wildecy ministranci własnym sumptem odmalowali presbyterjum, składając na ten cel około 5 tys. zł. Pozatem organizacja ta ma niesłychany wpływ na umoralnienie młodzieży, tak b. potrzebnego na Wildzie, gdzie nie brak niedowiarzków, „badaczy“ pisma św. i żywiu komunikującego. Bardzo żywą działalność rozwijają tu księży Zmartwychwstańcy z ks. prob. Torbusem na czele. Na zakończenie akademji odegrano przez ministrantów dramat pt. „Potęga modlitwy matki“. Sztuka ta, napisana przez ks. prob. Torbusa posiada tyle motywów szl. hetnych, że winna ona się znaleźć na wszystkich scenach domów Katolickich, przy parafjach.

Akademja była urozmaicona występami orkiestry 7 p. saperów. Uroczystość zakończono odśpiewaniem pieśni „Wszystkie nasze“.

Z życia harcerzy

Kurs narciarski urządzony przez Kom. Chor. Poznańskiej cieszył się takim powodzeniem, że postanowiono urządzić we wakacjach wielkanocnych drugi kurs dla awansowanych. Komendantem kursu był hm. Zakowski, funkcje oboźnego pełnił hm. prof. Balcerak. Jako instruktorzy naciarscy uczestniczyli dhowie Litwin i Gutt w grupie początkujących oraz p. Prytyś w grupie awansowanych. Ogółem było 32 uczestników z 7 środowisk. Wiek przeciętny lat 23.

Codziennie odbywała się półgodzinna gimnastyka narciarska, 2-godzinny trening i kilkugodzinna wycieczka do sąsiednich dolin, a więc Kościeliskiej, Białego, Małej Łąki, Strażyckiej, dalej na Gubałówkę, Antałówkę, do Hali Gasienicowej etc. Wieczorem wygłaszano gawędy, śpiewano etc. Pogoda dopisała. Kurs mieścił się w budynku, przynależącym do Fundacji Zakładu Kórnickiego, użyzonym bezpłatnie dzięki

p. inż. Marchlewskiemu, dyrektorowi Fundacji. Wydatnej pomocy finansowej udzielił okręgowy Urząd W. F. i P. W. m. i. przez wypożyczenie nart.

Czempiań. Harcerstwo w Czempiniu rozwija się coraz pomyślniej, zyskując większe zrozumienie wśród społeczeństwa. Uroczysty obchód gwiazdki urządzony przez hufiec harcerski męski, zaszczylił swą obecnością m. i. burmistrz miasta p. Szopper, prezes K. P. H. p. dr. Skarzyński, ks. Matuzak i i. Program wypełniły śpiewy chórowe, deklamacje, gawęda, popisy wesołe. Podczas uroczystości phm. Wójtecki, hufcowy czempiański, odebrał przyrzeczenie od siedmiu harcerzy.

Rawicz. Dnia 19 bm. nastąpiło otwarcie kursu dla zastępowych hufca rawickiego. Do uczestników kursu przemówił hufcowy, phm Przewoźny podkreślając znaczenie i zadanie zastępowego w pracy harcerskiej. Kierownikiem kursu jest phm. Przewoźny. Program kursu rozdzielony został na 29 zbiorów i kilka wycieczek. W kursie bierze udział 40 harcerzy wszystkich drużyn hufca.

Komenda Hufca rawickiego ogłosiła konkurs między drużynami, który trwać będzie do połowy czerwca. Między innymi wyznaczona jest dość wysoka liczba punktów za spłacenie długów drużyn na rzecz kom. Chorągwi.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Poniedziałek, dnia 8 lutego 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa): godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien. oraz komunikaty; godz. 16.55 „Tydzień Propagandy Trzeźwości“ (odczyt pt. „Nowa ustawa przeciwalkoholowa“) (wygl. p. Cz. Matysiak); godz. 17.10 (W); godz. 17.35 koncert muzyki lekkiej z Warszawy; godz. 19.15 lekcja jęz. ang.; godz. 19.30 „Silva rerum“ (wygl. p. Bolesław Busiekiewicz); godz. 19.45 (W); godz. 20.00 (W); godz. 20.15 — 22.30 „Dziwczę z Holandji“ — operetka w 3 aktach Kalmana (W); godz. 22.30 (W); godz. 22.45 (W); godz. 22.50 sygnał czasu, komunikaty sport. i policyjne.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 i 14.45 muzyka z płyt gramofonowych; godz. 15.25 odczyt z cyklu dla nauczycieli — „Dzisiejsza młodzież szkolna“ (wygl. prof. Józef Reiss); godz. 15.50 muzyka z płyt; godz. 16.20 lekcja jęz. francuskiego — (kurs elementarny) lektor p. L. Roquigny; godz. 16.40 muzyka z płyt gramofonowych; godz. 17.10 „Czartoryski i Mikołaj I — pojedynek historyczny“ — wygl. prof. Marceli Handelsman; godz. 17.35 muzyka lekka z kawiarni „Gastronomia“ — ork. pod kier. Józefa Zuck'a i Henryka Pewznera; godz. 19.15 „Wiadomości bieżące i rolnicze“ — wygl. p. Józef Plątek; godz. 19.35 muzyka z płyt; godz. 20.00 feljton muzyczny; godz. 20.15 operetka „Dziwczę z Holandji“ — Kalmana; godz. 22.30 feljton pt. „Karnawał w Rio de Janeiro“ — wygl. p. Teofil Lepecki; godzina 23.40 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Huzen (1875 m) 20.40 koncert: **Paryż (1724 m)** 21.30 transm. z teatru; **Koenigswusterhausen (1635 m)** 20.00 koncert z Wrocławia; **Motala (1348 m)** i **Sztokholm (435 m)** 20.00 „Orfeusz i Eurydice“ — opera Glucka; **Budapeszt (550 m)** 19.40 tr. koncertu; **Wiedeń (516 m)** 19.45 muzyka wiedeńska z przed 50 laty; **Ryga (524 m)** 20.30 koncert; **Medjolan (500 m)** 21.00 tr. koncertu symfonicznego z Rzymu; **Praga (488 m)** 19.20 kabaret; następnie recytacje i muzyka fortepianowa; **Bukareszt (394 m)** 20.15 muzyka kameralna, następnie śpiew i solo na harfie; **Beromuenster (459 m)** 20.00 muzyka wloska.

KRONIKA TOWARZYSKA

W niedzielę, dnia 7 lutego, **Syndykat Dziennikarzy Wielkopolskich** urządza w stylowych salonach Automobilkłubu Wielkopolskiego (Matejki 50) **Wieczorek taneczny z bridgem**. Do tańca przygrywać będzie orkiestra salonowa. Początek o godz. 9 wieczorem. Wstęp 4 zł. akademicki 2.50 zł. Strój wizytowy. **O zaproszenia zwracać się można telefonicznie pod nr. 64-61.**

Unjaczki i Unjacy! Kończmy godziwie i wesoło karnawał. We wtorek dnia 9. b. m., o godzinie 7-mej wieczorem w lokalu p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8 urządza **Oddział Pływacki T. S. „Unja“ tradycyjny podkoziółek** z tańcami i różnemi niespodziankami, na który wszystkich członków i sympatyków uprzejmie zaprasza. zw 13 281/2

Poznańskie Towarzystwo Oratoryjne urządza w niedzielę, dnia 7. b. m. w sali Philipsa, ul. Piekary, Pasaż Apollo **wieczorek taneczny**. Początek o godz. 20-tej. Wstęp niski. Wszystkich członków oraz sympatyków wraz z rodzinami serdecznie zapraszamy. zw 13 242

Przypominamy raz jeszcze o jutrzejszym „**Wicczorku tanecznym**“ w Adrji. pl. Wolności, który urządza o godz. 21-szej mistrzowska drużyna harcerska „Szesnaścika“. Wicczorki te cechuje zawsze sympatyczna atmosfera i miły nastrój. Wszyscy zatem do Adrji na „Ostatki“ do rana. Wstęp za zaproszeniami. zw 13 251

Towarzystwo Powstańców i Wojaków w Starolecie urządza dzisiaj, w sobotę, w lokalu p. Ratajaka w Starolecie **wielką zabawę maskową**. Początek o godz. 7.30 do rana. Orkiestra doborowa. Sala dobrze ogrzana. Wstęp od osoby 1 zł. zw 13 270/1

Towarzystwo Sokół Poznań XIII Wilda urządza w sobotę, 6 lutego **zabawę taneczną** urozmaiconą różnemi niespodziankami. Początek o godz. 20-tej u drh. Zawadki, Górna Wilda 75. zw 13 293/4

K. P. H. im. Bolesława Chrobrego przy I Pozn. Drużynie Harcerskiej ma zaszczyt prosić swych członków i sympatyków wraz z rodziną na **Podkoziółek**, który się odbędzie w niedzielę, 7. 2. 1932 r., w sali restauracji „Rzeźnia Miejska“, ul. Grocho-we Łąki 9. Początek o godz. 18-tej. Orkiestra doborowa. Sala wyposażona w nowy parkiet. Wstęp dla panów 1.50 zł, dla pań członków Z. H. P. i młodzieży akademickiej 1.00 zł. zw 13 291/2

Herbatka karnawałowa.

Herbatkę karnawałową dla zubożałej inteligencji urządza w lokalach „Adrji“ przy pl. Wolności, we wtorek, dnia 9 lutego, o godz. 4.30 po poł. „Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji“.

Zwracamy się z gorącą prośbą do społeczeństwa o łaskawą przybycie, by wesprzeć tych z inteligencji naszej, którym brak pracy i chleba, a którzy nie mają prawa do zasiłków z funduszu bezrobocia, ni możliwości wyciągnięcia rąk o jałmużnę.

Poświęmy kilka groszy i kilka chwil karnawałowych dla dobra bliźnich naszych, którzy o zabawie i karnawale nawet pomyśleć nie mogą, broniąc się dzień za dniem wśród nędzy strasznej przed śmiercią głodową.

Wstęp włącznie z podwieczorkiem tylko 3.— zł. zw 13 295

Wicczór karnawałowy „Bratniej Pomocy“ Stud. W. S. H. Dziś, odbędzie się w salach Bazaru wieczór karnawałowy Bratniaka W. S. H. Zapowiada się wprost nadzwyczajnie. Zainteresowanie nim jest ogromne. Nic dziwnego, jest to przecież ostatnia sobota karnawałowa i ostatnia sposobność spędzenia miłego wieczoru. zw 13 390

Jutro, dnia 7. b. m., w ostatnią niedzielę, karnawałową, odbywa się o godz. 5-tej po poł. jeszcze jeden **podwieczorek taneczny w cukierni Dobskiego**, urządzony przez Tow. Polsko - Czechosłowackie dla jego członków i sympatyków. Cena podwieczorku (z jedzeniem) 2,50 zł, dla studentów 1,50 zł. zw 13 280

„Podkoziółek“ Towarzystwa Polsko-Angielskiego. Zachęcony niezwykle powodzeniem poprzednich wieczorów tanecznych, komitet zabawowy Tow. Polsko-Angielskiego postanowił urządzić dla licznych członków i sympatyków Towarzystwa na zakończenie karnawału „**podkoziółek**“ we wtorek przed popielcem (Throve Tuesday), dnia 9 b. m., począwszy od godz. 17-tej do północy w pięknych salonach „Resursy Kupieckiej“, ul. Zwierzyniecka 12. Wstęp 2.— zł. strój wizytowy. Własny bufet. Liczne atrakcje. Wicczorki Towarzystwa zyskały sobie powszechną sympatię, to też należy zawnieść odebrać zaproszenie u p. Michalowiczowej, ul. Cieszkowskiego 6, part.

Na ostatnim wieczorku, który odbył się w dn. 1. b. m., obwołano królową p. Halinę Fenglerównę, wicekrólową p. Michalowiczową, a królem p. mec dr. St. Opiełkiński. Zarząd Towarzystwa wyraża podziękowanie za trudy nad zorganizowaniem wieczorku pp. konsulowej Massey'owej, Michalowiczowej, mec Rosnerowej, Krausowej, Ligockiej, Szyfterównom, Kowalskiej i Mayównie a pp. radcy Rotnickiemu i B-ciom Dawidowskim za bezinteresowne dostarczenie zakąsek. dw 2 721

W ostatnią niedzielę karnawału, dnia 7 lutego urządza **Kolo Chemików Stud. U. P. wicczór taneczny**. Początek o godz. 21. zwp 13 258

RUCH MŁODYCH

Redaktor odpowiedzialny: Roman Fengler.

Powiat rawicki w pierwszych szeregach

Zebrania placówek Pakosław, Chojno, Słupia Kapitulna, Szkaradowo, Dubin, Jutrosin, Bojanowo i Zakrzewo - Kawcze

Zywy rozwój Obozu Wielkiej Polski w powiecie rawickim ilustruje najlepiej wykaz odbytych ostatnio większych zebrań.

Kierownictwo placówki Pakosław w zwołało na niedzielę 10 stycznia zebranie, na które zaproszono też przedstawicieli starszego społeczeństwa. Raport od kol. kierownika odebrał ref. org. i prop. pow. wydziału, kol. A. Mral. Zebranie zagał pochwaleniem Pana Boga kierownik kol. Skowroński, który też przewodniczył. Kol. Mral wygłosił referat p. t. „Cele i zadania O. W. P.” oraz omówił sprawę żydowską w Polsce. Kol. Skowroński referował o powstaniu Obozu i konieczności jego istnienia. Załatwiono jeszcze kilka spraw organizacyjnych i hymnem „Boże coś Polskę” zakończono to pożyteczne zebranie. Zastępy Młodych rosły w Pakosławiu szybko.

Placówka w Chojnie w krótkim czasie wyrobiła się na ruchliwą jednostkę organizacyjną. Dnia 10 ub. m. zorganizowano większe zebranie członków i kandydatów oraz sympatyków obozu narodowego. Delegat pow. wydziału O. W. P., kol. A. Mral odebrał raport od kierownika, poczem wygłosił referat p. t. „Cele i zadania O. W. P.” i poruszył sprawę żydowską. Jeden z kolegów wygłosił dłuższy referat o obecnej sytuacji w Polsce. Na zebraniu przyjęto kilku kandydatów na członków. Przrzeczenie stojących w karnym szeregu Młodych przyjął kol. Mral. Godła organizacyjne wręczał kierownik pow. wydz., kol. H. Mikulski, poczem jeszcze raz przemówił kol. Mral o znaczeniu „mieczyka Chrobrego”. Bardzo udatne przemówienie rymem i prozą p. Szpurtaacza z Zawady zrobiło na zgromadzonych duże wrażenie. Na zakończenie odśpiewano hymn Młodych.

W Słupii Kapitulnej zgromadzili się Młodzi z tamtejszej placówki w niedzielę 17 ub. m. na swe miesięczne zebranie. Raport zdał sekretarz kol. Marzęcki wobec nieobecności kol. kierownika. Przybyli na to zebranie kol. A. Mral wygłosił godzinny referat o obowiązkach Młodych wobec Ojczyzny. W wolnych głosach brali udział wszyscy koledzy, co świadczyło o zrozumieniu tematu. Delegat powiatowego wydziału O. W. P. kol. Mral zamianował kol. Zygmunta Szymankiewicza kierownikiem placówki, kol. St. Marzęckiego sekretarzem, a kol. St. Rapiora skarbnikiem. Po omówieniu spraw ogólnych odśpiewano na zakończenie hymn Młodych.

Placówka Szkaradowo zorganizowała w niedzielę, dnia 24 stycznia większe zebranie ogólnoinformacyjne O. W. P. na które przybyło z górą 250 osób. Zebranie zagał i przewodniczył mu kierownik placówki, kolega Twardowski Alfons. Delegat pow. wydział kol. A. Mral wygłosił przemówienie o obecnej sytuacji politycznej w kraju i zagranicą. Sekretarz Koła S. N. odczytał zebranym okólnik władz wojewódzkich S. N. w którym objaśniono sprawę wyborów do rad gminnych. Kol. kol. Jan Kaczmarek i Stanisław Gotschling wygłosili udatne deklamacje. Należy zaznaczyć, że na zebraniu było wiele osób starszych, które z zainteresowaniem przysłuchiwały się wywodom mówcy, by z czerpnąć otuchy do dalszej owocnej pracy dla dobra ogółu. Zebranie zakończono hymnem „Boże coś Polskę” i hasłem „Młodzi czuwajcie”.

Tegoż samego dnia odbyło się zebranie O. W. P. i sympatyków Stron. Narodowego w Dubinie. Zebranie zagał i przewodniczył mu p. Franciszek Wybieralski. Przemawiał delegat pow. wydziału kol. A. Mral. Zgromadzeni solidaryzowali się żywo z wywodami mówcy. Przewodniczący zebrania wyraził życzenie, by w niedługim czasie zorganizować w Dubinie wiec poselski.

Kierownictwo placówki Jutrosin zwołało na niedzielę, 24 stycznia zebranie z zaproszeniami, na które przybyło z górą 150 osób; przeważali Młodzi O. W. P. z placówek Grąbków i Jutrosin. Zebranie zagał pochwaleniem Pana Boga i przewodniczył mu prezes miejscowego Koła S. N., kol. Kazimierz Sroka. Referat o położeniu politycznym w kraju i zagranicą wygłosił delegat powiatowego wydziału Młodych O. W. P. kolega A.

Mral. W wolnych głosach przemawiali kol. Stanisław Sobański i przewodniczący zebrania kol. Sroka. Na zebraniu zgłosiło się samorzutnie kilkudziesięciu nowych członków, zasilając przez to, karne szeregi placówki O. W. P. Jutrosin.

W Bojanowie istnieje placówka Młodych O. W. P. od 7 miesięcy i można powiedzieć, że wysunęła się ona swą pracą organizacyjną ponad wszystkie placówki pow. rawickiego. Obok zebrań regularnych zorganizowała u siebie 3 zebrania większe z udziałem członków pow. wydz. Młodych O. W. P. Poza to wystąpiła placówka w sile 40 ludzi podczas ekshumacji zwłok powstańców w dniu 1 listopada ub. r. Wieniec, niesiony w asyście dużych „mieczy Chrobrego”, wyróżniał szereg Młodych. Zdumienie powstało, gdy nazajutrz po ekshumacji kierownik placówki kol. Antoni Kaczmarek i sekretarz kol. Strzyżyński otrzymali każdy z osobna mandat karny na 20 zł oraz na pokrycie u-

bocznych kosztów w kwocie 2,40 zł za to, że nie zgłosili po myśli ustawy o stowarzyszeniach z r. 1908 powstania placówki i składu zarządu. Oczywiście wnieśli oni apelację, a skutek był taki, że sąd w Bojanowie wydał wyrok u niewinniający oskarżonych od winy i kary, przyczem koszty ponosi skarb państwa. Kierownictwo placówki spoczywa od początku powstania jej w rękach kol. Antoniego Kaczmarka.

Placówka Zakrzewo-Kawcze odbyła dnia 31 stycznia w lokalu p. Kowalskiego zebranie, na które przybyło 70 osób, przeważnie Młodzi. Zebranie zagał kierownik placówki kol. Augustyn Poniecki, oddając głos delegatowi pow. wydziału O. W. P. kol. A. Mralowi. Mówca omówił cele i zadania O. W. P. Następnie jeden z kolegów wygłosił referat p. t.: „Polska narodowa” wysłuchany przez zgromadzonych w skupieniu i z wielkim zainteresowaniem. Huczne oklaski były dowodem, że mówcę zrozumiano. Kol. Jankowiak odczytał „Gawędę Obozową”. Przyjęto kilku nowych członków. Kol. A. Mral przemówił jeszcze raz o znaczeniu „mieczyków Chrobrego”, poczem odśpiewano na zakończenie hymn Młodych i „Boże coś Polskę”.

Jak pracują Młodzi w powiecie gnieźnieńskim

Nowa placówka wiejska: Żydowo — Pożegnanie kol. Maciejewskiego — Zebrania w Kosowie i Klecku

Szeregi Młodych w powiecie gnieźnieńskim rosły, a wszystkie niemal placówki wykazują dużą żywotność.

Niedziela, 24 stycznia przyniosła w powiecie gnieźnieńskim ruchowi Młodych znów jedną nową placówkę wiejską. Mianowicie w dniu tym o godz. 12 w południe, z inicjatywy kol. Skitka z Kosowa, zostało zwołane do sali p. Kędziarskiego w Żydowie zebranie organizacyjne dla młodych narodowców z Żydowa i okolicy.

Zagał zebranie kol. Sitek, a referat o Obozie i jego celach wygłosił kolega Maciejewski z Gniezna. W dyskusji zabrał głos jakiś niefortunny zwolennik „sanacji”, którego zebrani wyśmiali. W dalszym ciągu kol. Jaźwiec wygłosił przemówienie n. t. „Dlaczego na wsi”. Nowopowstała placówka liczy narazie 15 zapisanych członków.

W Gnieźnie dnia 28 stycznia odbyło się w sali Hotelu Europejskiego ogólne zebranie męskich placówek Młodych Obozu Wielkiej Polski. Zebranie zagał kol. B. Maciejewski, poświęcając na wstępie kilka słów serdecznego wspomnienia zmarłemu niedawno członkowi placówki południowej, śp. kol. Leonowi Damsowi, którego pamięć uczczono przez powstanie z miejsca.

Następnie odbyła się dekoracja kilkunastu Młodych „mieczykami Chrobrego”, do których krótko przemówił kol. Maciejewski, poczem jeden z członków wydziału wygłosił referat o powstaniu styczniowym. Doskonale opracowanego referatu Młodzi w liczbie 120 wysłuchali z dużym zainteresowaniem, nagradzając mówcę rzesistemi oklaskami.

W komunikatach powiatowego wydziału powiadomił kol. Maciejewski zebranych o kilku ważniejszych zarządzeniach Komitetu Dzielnicowego i podał do wiadomości, że na skutek swego wyjazdu z Gniezna przestaje być kierownikiem powiatowego wydziału, a do czasu zamianowania nowego kierownika obowiązki te pełnić będzie jeden z członków wydziału.

Kol. Maciejewski pożegnał się z kolegami i podziękował im za dotychczasową współpracę. Jego słowa pożegnalne były wzruszającym momen-

tem zebrania, gdyż kol. Maciejewski, mimo swego stosunkowo krótkiego pobytu w Gnieźnie zrosł się z miejscowym terenem jako jeden z pierwszych szermierzy ruchu Młodych, zyskując sobie zarówno wśród młodzieży narodowej jak i starszego obywatelstwa szczerą sympatię.

W niedzielę, dnia 10 stycznia odbyło się w Kosowie pod Czarniejevem zebranie zwyczajne placówki Młodych Obozu Wielkiej Polski z udziałem kilku starszych obywateli. — Zebraniu przewodniczył kierownik placówki kol. Zygmunt Skitek; referat wygłosił: polityczny na temat: „Dlaczego na wsi” del. powiatowego wydziału Młodych kol. Jaźwiecki, a ideowo-organizacyjny kol. Zygfryd Kostencki z Czarniejewa. Referatów tych wysłuchali zebrani w wielkim skupieniu. Nawijając do referatu kol. Kostenckiego, odczytał kol. Skitek deklarację ideową O. W. P.

Dnia 24 stycznia odbyło się w Kosowie zebranie uroczyste, połączone z dekoracją 15-tu członków „mieczykami Chrobrego”. Referat na temat „Co to są narodowcy” wygłosił przy tej okazji kol. Maciejewski, poczem nastąpiło składanie przrzeczenia i uroczysty akt dekoracji. Po dekoracji przemówił do świeżo pasowanych rycerzy kol. Jaźwiecki, wskazując m. in. na miecz Chrobrego, jako symbol walki z zalewem germańskim. Po odśpiewaniu hymnu Młodych zebranie zakończono.

Dnia 21 stycznia odbyło się w Klecku w sali p. Bidermana zebranie tamtejszej placówki Młodych Obozu Wielkiej Polski. Zagał je kierownik, podając porządek obrad, poczem z zapalem odśpiewano hymn Młodych. Referat o ogólnej sytuacji w kraju i o ideologii narodowej wygłosił delegat powiatowego wydziału z Gniezna, który w zgromadzonych w liczbie 70 znalazł wdzięcznych słuchaczy. Zebranie bardzo ożywione zakończono odśpiewaniem „Roty”. Wygłoszony na zebraniu referat był pierwszym z cyklu, który ma w ramach kursu ideowego zaznajomić członków placówki z całokształtem ideologii i historii ruchu narodowego w Polsce.

KRONIKA ORGANIZACYJNA

Z Dzielnicy Zachodniej

— Sędziew twierdzą O. W. P. Dnia 10 ub. m. przy tłumnym udziale obywatelstwa, zebranego w liczbie około 400 osób, odbyło się uroczyste zebranie Obozu Wielkiej Polski, placówki Sędziew, połączone z dekoracją 40 nowych członków. Na zebraniu przybyły delegacje placówek Słupia, Komorniki i Zabikowo. O godz. 12-tej zagał zebranie kierownik placówki Sędziew, kol. Weychan, oddając przewodnictwo w ręce ref. organ. grodzkiego i powiatowego Wydziału OWP w Poznaniu, kol. Jana Budnego, który powitał zebra-

nych. Po nastrojowej deklamacji, wygłosił obszerny referat polityczny kol. Henryk Szeib z Poznania. Prelegent, którego doskonale przemówienie przerywano burzliwymi oklaskami, wskazał m. in. na rolę dzisiejszego młodego pokolenia.

Wśród ogólnego entuzjazmu kol. Jan Budny udekorował 40 nowych członków zagrzewając ich w jednych i mocnych słowach do wytrwałej pracy w szeregach OWP. Ogólna uwaga zwracała nadzwyczaj udatną dekoracją sali, wykonaną przez kol. Frommberga z Poznania. Zaznaczyć trzeba, że na pochod czwórkami do kościoła policja nie zezwoliła. Kol.

Weychan, kierownik placówki, zmuszony był poprowadzić członków dwójkami chodnikami do kościoła.

— Nowa placówka w pow. poznańskim: Kotowo-Fabjanowo. Z inicjatywy placówki O. W. P. Zabikowo, odbyło się dnia 19 grudnia na salce p. Ratajczaka w Fabjanowie inauguracyjne zebranie nowopowstałej placówki OWP w Fabjanowie. Po zagajeniu przez kol. Gembarę, kierownika placówki Zabikowo i powitanium tłumnie zebranej publiczności, zabrał głos kolega Ed. Budniak, delegat grodzkiego i powiatowego wydziału O. W. P. w Poznaniu, który wygłosił referat na temat historii ruchu narodowego w Polsce, poczem skarykteryzował także obecne stosunki polityczne i gospodarcze kraju. Zywa dyskusja, która się wywiązała, wykazała, że słowa prelegenta znalazły zupełnie zrozumienie i aprobatę nawet u osób odmiennych przekonań politycznych. Jeden z obecnych na zebraniu dotychczasowych zwolenników NPR. Lewicy (ciszaków), przyznał w dyskusji, że partja ta operuje tylko demagogią i obietnicami w czasach wyborów. Zebrani z entuzjazmem postanowili utworzyć placówkę O. W. P. w Fabjanowie i tłumnie zadeklarowali się na kandydatów. P. o kierownika nowopowstałej placówki mianowano kol. Józefa Frankiewicza z Fabjanowa.

— Młodzi w Borujki Kościelnej (pow. nowotomyski). Dnia 10 stycznia odbyła się uroczyste zebranie Młodych placówki Borujki Kościelna. O godzinie 14 po odebraniu raportu przez kierownika powiatowego kol. Mańkowskiego, zdał tenże raport kontrolerowi rejonowemu, kol. posłowi dr. Wróblew z Wolsztyna. Następnie zagał zebranie kierownik placówki kol. Trawiński, witając przybyłe władze organizacyjne oraz gości i oddając przewodnictwo zebraniu kierownikowi powiatowego wydziału Kol. dr. Wróbel w obszernym, przeszło godzinny referacie obmówił zadania OWP. nawołując wszystkich do pracy dla dobra Wielkiej Polski. Burzliwe oklaski wszystkich obecnych świadczyły, iż prelegent wszystkim trafił do serca. Po referacie wygłosił członek placówki kol. Dymka deklamację, za którą obdarzono go burzliwymi oklaskami. Następnie udekorowano 16 nowych członków odznaką organizacyjną. Przrzeczenie odebrał kol. dr. Wróbel. Na zakończenie uroczystości przemówił jeszcze kol. Mańkowski wnosząc okrzyk na cześć R. Dmowskiego. Odśpiewaniem hymnu Młodych zakończono zebranie, które wszystkim obecnyim pozostanie długo w pamięci.

— Cztery zebrania w powiecie szamotulskim — Założenie placówek O. W. P. w Podrzewiu i Sekowie. W niedzielę, dnia 24 stycznia odbyło się wielkie zebranie placówki Pniewy, na którym było obecnych około siedmiuset osób. Na początku kilku nastanych „strzelców” starło się zebranie rozbić, lecz Młodzi dali im należytą odprawę. Po raporcie kol. kierownika Antkowiaka i odśpiewaniu hymnu Młodych, członek referatu organizacyjnego Komitetu Dzielniczy Zachodniej, kol. Roman Kończal wygłosił przeszło godzinny referat, przerywany częstymi burzliwymi oklaskami. Następnie kol. Roman Kończal udekorował 16 kandydatów godłem O. W. P. Po dekoracji przodownik P. P. z niewiadomych przyczyn rozwiązał zebranie. Na zakończenie odśpiewano „Rotę” i wzniesiono okrzyki na cześć R. Dmowskiego, gen. Hallera i narodowego społeczeństwa polskiego. — W tym samym dniu odbyło się zebranie organizacyjne w Podrzewiu, na którym kol. Rom. Kończal wygłosił referat p. t. „Ideologia O. W. P.”. Zebrani wysłuchali go w skupieniu. Po referacie 136 zebranych jednogłośnie oświadczyło, że chcą należeć do O. W. P. Kierownikiem nowej placówki został mianowany kol. Łączkowski. Odśpiewaniem „Boże coś Polskę” zakończono zebranie. — Dnia 17 stycznia odbyło się zebranie placówki O. W. P. Chojno (pow. szamotulskiego) przy udziale przeszło 100 członków. Zebranie zagał kol. Kitzman, kierownik placówki Wronki. Następnie kol. Roman Kończal wygłosił referat p. t. „Dlaczego organizujemy się w O. W. P.”. Nagrodzono go burzą oklasków. Kilku „strzelców” chciało i tu zebranie rozbić, ale Młodzi sparaliżowali te zakusy. Odśpiewaniem hymnu Młodych zakończono zebranie. — Dnia 24 stycznia br. odbyło się zebranie organizacyjne placówki O. W. P. w Sekowie przy udziale około 150 osób. Zebranie zagał kol. kierownik placówki Pniewy, Antkowiak. Następnie referat p. t. „Co jest O. W. P.” wygłosił kol. Roman Kończal. Po referacie wszyscy zebrani zgłosili się na kandydatów O. W. P. Kierownikiem placówki Sekowo zamianowano kol. Nowakowskiego, który z wielkim przejęciem stanowisko to przyjął. Przemawiał również p. Biały, zachęcając nowowstępujących w szeregi O. W. P. do wytrwałej pracy. Odśpiewaniem „Boże coś Polskę” oraz okrzykami na cześć Romana Dmowskiego zakończono podniosłe zebranie.

**CZYTAJCIE
I PRENUMERUJCIE
„AWANGARDE”**

Walne zebrania

Stow. Polskiej Młodzieży Katolickiej pod wezw. św. Kazimierza Poznań - Jeżyce. Roczne walne zebranie Stow. Polskiej Mł. Kat. pod wezw. św. Kazimierza Poznań - Jeżyce zagalę dr. Marcinowski, powołując na przewodniczącego dr. Ignaszaka. Druh Marcinowski wręczył za 15-letnią, gorliwą pracę w Stowarzyszeniu dyplom poczem wydano nagrody za pilne uczęszczanie na lekcje śpiewu, za mistrz. w grach pokoj. oraz za strzelanie o nagrodę wędrowną.

Po udzieleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi, wybrano nowy w następującym składzie pp.: prezes — Mniejżyński M., wiceprezes — Czyż E., sekretarz — Walter St., skarbnik — Noster A., wicesekretarz — Budzisz M., bibliotekarz — Kołodziejczak W., zastępca — Kujawa R., kier. chóru — Tomaszka K., radny — Nowacki A., oraz komisję rewizyjną, sąd honorowy i chorążych.

Stow. Porządku Publicznego (Pogotowie Narodowe) rozwijające na Chwaliszewie i Śródcie bardzo ożywioną działalność, odbyło w lokalu p. Pohla swe roczne walne zebranie. Obrady otworzył w nieobecności prezesa, członek zarządu p. Fr. Kaczmarek.

Po referacie, ilustrującym zalew towarów gdańskich w Polsce, oddano dalsze przewodnictwo w ręce p. Laurentowskiego, na sekretarza powołano p. Kroehnkego. Poza to do stołu prezydjalnego powołano pp.: dr. C. Rydlewskiego i prezesa dzielnicy wildeckiej p. Kubickiego.

Następnie sekretarz Przybylski, skarbnik Fr. Kaczmarek i komendant L. Kaczmarek zdali sprawę z rocznej działalności Stowarzyszenia.

Po dyskusji dokonano wyboru zarządu w następującym składzie:

Prezes — Roehr, wiceprezes — radny p. Libera, sekretarz — p. Łukomski, skarbnik — p. Fr. Kaczmarek, komendant p. L. Kaczmarek, Radni: p. N. Żytkowiak, p. Jankowiak i p. Wentzel. Rewizorzy kasy pp.: Izydorek, Chmielnik i Swojak. Sztandarowi pp.: Pokladecki, Krawiec i Wilgosz.

W wolnych głosach i wnioskach przemawiali członkowie Łukomski, dr. Rydlewski, Holasz, Żytkowiak i inni. Uchwalono odbywać zebranie w pierwszą sobotę po 15 każdego miesiąca. W końcu zabrał głos prezes grodzki p. Szwedziński, który w przemówieniu swem wypowiedział życzenie S. P. P. w Starem Mieście. (z)

Tow. Rzem. - Przem. w Strzałkowie. W niedzielę 24 stycznia odbyło się walne zebranie Tow. Rzem. Przemysł., które zagalę wiceprezes p. Ziarniak, witając ks. prob. Marusarza, jak również gości i członków. Do prezydium powołano p. Michalskiego jako przewodniczącego, p. Namińskiego jako sekretarza, pp. Solińskiego i Przywarskiego jako ławników. Nastąpiły sprawozdania poszczególnych członków zarządu, sekretarza, skarbnika, bibliotekarza i rewizora kasy. Zarządowi udzielono absolutorjum, poczem przystąpiono do wyboru zarządu, w skład którego weszli pp.: prezes — Wl. Ziarniak, wicepr. — Albin Brzeziński, sekretarz — Jan Namiński, zast. sekret. — Wacław Witosławski, skarbnik — Stefan Zimniewicz, bibliotekarz — Kazimierz Musielak; ławnicy: Roman Pendias, Wiktor Sowacki, rew. kasy Wincenty Michalski, Franc. Konieczny, chorąży Józef Zawodny.

Po wolnych głosach solwował przewodniczący zebranie, na zakończenie którego odśpiewano „Rotę”.

Wielkopolskie Stowarzyszenie Myśliwskie. Obrady zagalę prezes Stowarzyszenia p. Kazimierz Tomaszewski. W skład prezydium walnego zebrania weszli ponadto pp.: Królkowski jako sekretarz, oraz Depczyński i Przychodźki jako ławnicy. W sprawozdaniu prezesa podkreślił p. Tomaszewski zgodną pracę członków zarządu. O całokształcie działalności referował szczegółowo sekretarz Stowarzyszenia p. Kazimierz Królkowski Dowiadujemy się, że w ogrodzie bractwa kurkowego na Szelagu urządzono konkursowe strzelanie myśliwskie, w którym wzięło udział 36 zawodników. Dalej w dniach 5 i 6 listopada ub. r. odbył się pokaz trofeów łowieckich. Na terenach myśliwskich dzierżawionych przez stowarzyszenie, polowało 48 członków. Doroczne zimowe polowanie na zające odbyło się 7 gru-

dnia na terenie w Targowej Górze. O stanie kasy, którą zamknięto nadwyżką, referował skarbnik p. Rost. Z czynności bibliotekarza zdawał sprawę p. Henryk Różański, a w imieniu komisji rewizyjnej zabierał głos p. Skibiński.

Po dyskusji zarządowi udzielono pokwitowania. Wybory dały następujący wynik pp.: Kazimierz Tomaszewski — prezesem, Stanisław Górecki — wiceprezes, K. Królkowski — sekretarz, Henryk Różański — zast. sekret., Władysław Poznański — skarbnik, Stefan Zieliński — bibliotekarz, a pp.: Marjan Pietrzyński, Józef Jankowski i Marjan Pukacki wchodzi do zarządu jako radni. W skład sądu honorowego wchodzi pp.: Teodor Giełma, Hipolit Szymański, Stanisław Przychodźki, Stanisław Piskorz i Julian Dybczyński.

Resztę obrad wypełniła dyskusja na temat myśliwskich prac programowych na rok bieżący. (k)

Tow. Śpiew. „Harfa” — Poznań - Górczyn.

Walne zebranie zagalę prezes dh. Frackowiak Fr. Na przewodniczącego powołano p. Dydzera prezesa Okręgu i Włkp Zw Kol Śpiewaczy, na sekretarza dh. Rokównę Pel. na ławników p. Tomczaka i dh. Czarneckiego Wł. Z kolei przystąpiono do odczytania sprawozdań rocznych sekretarza, skarbnika, bibliotekarza, dyrygenta, prezesa oraz komisji rewizyjnej. Po udzieleniu zarządowi absolutorjum przystąpiono do wyboru nowego zarządu w skład którego weszli pp.: prezes Frackowiak Fr., wiceprezes Szalamacha Andrzej — sekretarz, Piechowiak J., zast. sekretarza Rokówna Pel., skarbnik Miściacyk Edm., bibliotekarz Nitschke Stef., zast. bibli. Soleccki, radni: Roszykówna J. — Pyżalska Ir., Soltysiak Stefan. Komisja rewizyjna: Sroka Stan, Lekki Jan, Grzegorzewicz Stan. Dyrygentem został nadal p. D. B. Kwiatkowski. Wszelwał się następująco: prezes — Czekalski St., zast. — Woźniak B. sekr. — Grabianowski M., zast. — Budasz E., skarbnik — Borycza St., bibliotekarz — Rogalski K., zast. — Lewandowski J., gospodarz — Gleratowski Fl., zast. — Nowak I. Do komisji rewizyjnej weszli druhowie: Dorożała W., Garstecki Z. i Kaczmarek E.

Stow. Młodzieży Polskiej pod wezw. św. Stanisława Kostki Poznań św. Łazarz.

Walne zebranie Stow. odbyło się w obecności ks. Patrona, delegacji okręgu, gości i około 100 członków. Na przewodniczącego wybrano p. E. Gościńskiego, na sekretarza E. Kaczmarka. Po przeczytaniu sprawozdań uczczono pamięć zmarłych przez powstanie. Po udzieleniu ustępującemu zarządowi pokwitowania objął przewodnictwo protektor Stowarzyszenia ks. proboszcz J. Gorgolewski; rozdzielił nagrody pomiędzy drużyny z których pierwszą nagrodę otrzymała drużyna VI z druhem Kłeczewskim, drugą drużyna IV z druhem Zalewskim i trzecią z druhem Budaszem E. druz. V. Najmłodszym członkiem Stowarzyszenia okazał się druh Grabianowski M. za co także otrzymał nagrodę. Cały zarząd wybrano przez akłamację którą ukonstytuowały. Obrady zagalę krótko po godz. 1 w południe w obecności przeszło 200 osób prezes Tow. Przemysłowców p. Bartkiewicz, witając członków i gości oraz wiceprezesa Związku Tow. Przem. i Rzemieślniczych, p. postła Lasotę. Po załatwieniu kilku punktów porządku obrad udzielił przewodniczący głosu p. postłow Lasotę do referatu n. t. „Kapitał narodowy a rzemiosło i kupiectwo”. Referatu wysłuchano w skupieniu a w dyskusji skarżono się na obecne ciężkie stosunki gospodarcze i prawie u wszystkich przebiła troska o niepewne jutro. W dyskusji bardzo krytycznie wyrażano się o ostatnich nowelach do ustaw, przyczem piętowano szkodliwą robotę różnych „obrońców rzemiosła” z pod znaku Namysła, Idzikowskiego et consortes. (td.)

SPORT

III Zimowa Olimpiada

Protesty europejskich i japońskich łyżwiarzy — Przedbiegi na 10 tys. metrów i burzliwy sprzeciw Kanadyjczyków

Lake Placid. PAT. Po 1500 m delegacje norweska, szwedzka, fińska i japońska zaprotestowały przeciwko metodzie

amerykańskiej, tj. startów wspólnych. Delegacje wymienionych państw wykazały prawdziwego ducha sportowego, ograniczając się do złożenia jedynie formalnego protestu i rezygnując z bardziej radykalnych postanowień, jak np. z wycofania z biegu na 10 km., o czym poprzednio była mowa. Delegacje oświadczyły, że przepisy amerykańskie nie powinny być nigdy już stosowane w igrzyskach olimpijskich. Zawodnicy europejscy i japońscy stwierdzili, że zgodzili się startować w biegach olimpijskich według przepisów amerykańskich wbrew swej chęci i że obecnie wszystkie ich poprzednie obawy zostały potwierdzone. Nie sposób zastosować się do tych przepisów całkowicie i nie można ich skontrolować, to też łamanie ich w czasie biegu jest aż nazbyt częste. Ofiarą padli „nowicjusze”, zawodnicy europejscy i japońscy. Zaobserwowano, że w biegach na 5000 i 500 m. zawodnicy posuwali się dość wolno i dopiero pod koniec rzucili się równocześnie z wielką szybkością na linię mety. W tych warunkach biegi stały się parodią.

Lake Placid. PAT. Ostatnim punktem programu w drugim dniu zawodów olimpijskich, był bieg na 10000 m. Doszło do niebywałego skandalu, jaki wywołany został przez Kanadyjczyków z powodu zarządzonych przez sędziego dyskwalifikacji. W pierwszym przedbiegu zwyciężył Kanadyjczyk Hurd w czasie 17:41,3 przed Białasem (St. Zjedn.), który przyszedł 2-gi i Wedgem (St. Zjed.) czwarte miejsce zajął Norweg Ballangrud, piąte Blomquist (Finl.). W przedbiegu tym zdyskwalifikowani zostali: Hurd, Białas i Japończyk Shozo Ishizawa wskutek nieprawidłowej jazdy tych zawodników, którzy chcieli posuwać się naprzód i ukrywali się za rywalami, chroniąc się w ten sposób przed wiatrem a zmuszając przeciwników do prowadzenia biegu. W drugim przedbiegu zwyciężył Schröder (St. Zjed.) 17:52,8, następny Kanadyjczyk Stack, trzeci Jaffee (St. Zjed.), czwarte i piąte miejsce zajęli Norwegowie. Sędzia zdyskwalifikował Kanadyjczyka Stacka za potrącenie łokciem Evensona (Norw.). Po ogłoszeniu powyższej dyskwalifikacji wybuchł na stadionie skandal. Kanadyjczycy podnieśli protesty. Protest Kanadyjczyków spowodował zwołanie specjalnego posiedzenia amerykańskiego komitetu olimpijskiego. Liczą się z możliwością zniesienia dyskwalifikacji.

Hokei na lodzie

„Warta” I i „AZS” I, mecz odbędzie się w niedzielę o mistrz. okręgu na ślizgawce „AZS” przy ul. Noskowskiego 4 o godz. 11 w południe.

Pięściarstwo

Finałowe walki mistrzostw juniorów odbyły się wczoraj w sali ośrodka i przyniosły następujące wyniki: waga musza: — Rogowski (Gopl.) góruje przez wszystkie 3 starcia i wygrywa na pkt. z Książkowskim (Dr. Bi). W kogueciji wobec nadwagi Manieckiego (W) mistrzostwo zdobywa w. o. jego kolega klubowy Jarecki; spotkanie towarzyskie nie dało rozstrzygnięcia. Waga piórkowa — w półfinałowej walce Wolniakowski (W) uzyskuje nieprzekonywujące zwycięstwo na pkt. nad Lądkiem (S). Była to najładniejsza walka dnia, przyczem Sokół przeważał przez pierwsze dwa koła, a dopiero w trzecim górje fizycznie silniejszy W. posyłając Lądka dwa razy na deski. W finale Wolniakowski spotyka się z Żurawką. Waga lekka — Wolny (S) bezapelacyjnie prowadzi przez dwa koła z Mieczysławskim (W) wygrywając ostatecznie przez k. o. w 3 starciu. W półśredniej — wobec wycofania się skontuzjowanego Majchrzaka (PKB) — Forlański II (W) wygrywa w. o. W ostatniej walce, w wadze średniej Rogowski (S) zwycięża z Domachowskim (S) na pkt., mając przez cały czas przewagę. (wz)

„Stella” I i „Warta” 7:5. Mecz ten odbył się w Gnieźnie, wykazując, że praca czuwającego nad zaprawą pięściarzy „Stelli” p. Wiśniewskiego daje dobre owoce. Wyniki poszczególnych spotkań są następujące: w papierowej Dutkiewicz (W) pokonał Debusza II (S); w kogueciji Cendlak (W) i Przybylski (S) walczyli z wynikiem remisowym; w piórkowej zwycięża wysoko na

Łysi!

Znakomity balsam „Cetpil” (wraz z mydłem i ziołami) zapobiega moment. wypadaniu włosów, ożywia obumierające cebulki usuwa anemję i łupież wywołuje ac porost. Cena: zł 6.— Zaliczenie. Przesyłka zł 1,5).

Piegi

i plamy usuwa radykalnie po kilku dniach laseczka „Aw na-A”. Cena zł 3.— Płyn „Cerotat” matujący cerę i przeciw wrogom zł 3 50. Krem „Mitos” idealny dla cery tłustej zł 3 — Wysyłka za zaliczeniem. nw 8557

Lab. kosmet. „Awina”

Warszawa 1, skrz. poczt. 732/b. Za prze-ytkę doliczamy zł 1,50.

pkt. Witezak (S) — Galasa (W); w lekkiej Kaczmarek (S) pokonał w 2 kole przez k. o. Szulca (W); w półśredniej Glesmann (W) i Dębosz I (S) uzyskują wynik nierozstrzygnięty; również taki sam rezultat daje w średniej walka Matuszewski (W) i Dolacki (Stella).

Pływanie

Nadzwyczajne walne zebranie Pozn. Towarzystwa Pływackiego odbyło się wczoraj. Zebranie zagalę prezes p. dyr. Winiewicz podając, iż znaleziono nabywcę pływalni, a obecny na zebraniu komisarz P. O. Z. P. p. Broniarz wyjaśnił, iż okręg może przejąć pływalię przy wydatnej pomocy finansowej miejskiego komitetu oraz decernatu w. f. Spłaty odbywałyby się w ciągu kilku lat przyczem najpierw spłaconoby mniejszych dłużników. Po wyjaśnieniach skarbnika p. Fortuniaka o kosztach i zadłużeniu pływalni zebrani uchwalili jej sprzedaż. (wz)

Piłka nożna

„San” I i „Legja” II. Spotkanie towarzyskie odbędzie się w niedzielę o godz. 14 na boisku „Korony” przy ul. Chociszewskiej.

Zapisz się na członka wspierającego

T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

„Mam” — bajeczny wynalazek.

W okresie zimowym najdokuczliwszymi prześladowcami naszymi to katar, kaszel i chrypka, utrudniające pełnienie pracy zawodowej, życie towarzyskie i mówienie. Wszyscy, dotknięci temi bólowcami, wzdychają za środkiem leczniczym, któryby możliwie najwcześniej je usunął. I oto dziś zanotować możemy wesołą nowinę: środek taki został już wynaleziony i opatentowany. Nazwa środka tego: „Mam”. Jest to maleńki kieszonkowy inhalator, zawsze gotowy do użycia, ogromnie więc praktyczny, a przedewszystkiem skuteczny. Daje on natychmiastową ulgę zaflegmionym organom oddechowym, usuwa wszelkie zaflegmienia, usuwa katar, kaszel, chrypkę, uspokaja nerwy, przywraca trzeźwość umysłu, przeczyszcza organy głosowe. Poza tem inhalator ten oddaje nieocenione usługi przy astmie i grypcie. A więc każdy może już dziś śmiało i z ulgą radosną zawołać: Nareszcie! nareszcie mam „Mam”, cudowny inhalator, wynalazek bajeczny! „Mam” jest prawdziwym samarytaninem i winien stać się nieodstępnym towarzyszem każdego człowieka! „Mam” wytwarza laboratorium Tadeusza Splitta w Poznaniu przy ul. św. Wojciecha 28. zw 13264

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Ięsniewicza w Poznaniu.

Dnia 4 lutego r. b. zmarł tragiczną śmiercią, w 48 roku życia, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, brat, zięć i szwagier, s. p.

Józef Piotrowski

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 8. b. m., o godz. 9 przed południem w Lublińcu.

Pw 10 860 5.114

Lubliniec, dnia 6 lutego 1932 r.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

W czwartek, dnia 4 lutego 1932 r. zmarł po krótkich cierpieniach, mój ukochany ojciec, ś. p.

Jan Nowacki

zecer - jubilat

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 7. b. m., o godz. 4.30 po południu z kostnicy cmentarnej w Dębcu, o czym donosi Krewnym i Znajomym

zw 13 266/7

córka z rodziną.

W czwartek, dnia 4 lutego 1932 r., zasnął w Bogu, ś. p.

Jan Nowacki

nestor drukarzy poznańskich.

W Zmarłym, który przepracował ostatnie Swoje lata w Zakładzie naszym, poznaliśmy sumiennego i obowiązkowego współpracownika, który służył młodszym jako godny do naśladowania wzór.

Niech spoczywa w spokoju!

Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 7 b. m., o godz. 16,30 z kostnicy cmentarza parafialnego w Dębcu.

W czwartek, dnia 4 lutego 1932 r. zmarł po krótkich a ciężkich cierpieniach członek Organizacji naszej, ś. p.

Jan Nowacki

w 75 roku życia

W Zmarłym traci Organizacja nasza dobrego Kolegę, powszechnie lubianego dla niezwykłych zalet charakteru. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 7. b. m., o godz. 4.30 po poł. z kostnicy cmentarza w Dębcu. Upraszamy o liczny udział członków.

Cześć Jego pamięci!

zw 13 268/9

Związek Zawodowy Drukarzy i Pokr Zawodów w Polsce - Oddział Poznański.

Dnia 5 lutego 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, mamusia, siostra, córka i bratowa, ś. p.

Janina z Antczaków Andrzejewska

przeżywszy lat 30. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 8. b. m., o godz. 3-ciej po południu z domu żałoby, ul. Średnia 2, na cmentarz parafialny, o czym donoszą

rw 4 426

w ciężkim smutku pogrążeni

mąż z synkiem i rodziną.

Poznań - Główna, 6. 2. 1932 r.

Wczoraj, w piątek, zmarła nagle, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana siostra i ciocia, ś. p.

Marja z Pietrzyńskich Polaczykowa

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 8. b. m., o godz. 15.30 po południu z Zakładu św. Józefa.

W ciężkim smutku pogrążeni

mąż, siostry i siostrzenice.

Poznań, dnia 5 lutego 1932 r.

Wielkie Garbary 9.

zw 13 275

Osobnych uwiedomień się nie wysyła.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mojej ukochanej żony, ś. p.

Władysławy z Bajonów Maciejewskiej

odbędzie się

nabożeństwo żałobne

w poniedziałek, dnia 8 lutego o godz. 8 w kościele św. Marcina.

Pw 10 836-53.312

Mąż.

W piątek, 5 lutego 1932 r., o godz. 15-tej zmarł nagle, na udar serca, w 44 roku życia, ś. p.

Maksymiljan Altmann

członek Zarządu Głównego i prezes Zarządu Okręgowego w Poznaniu Związku Zawodowego Pracowników Kolejowych R. P. (Z. Z. K.)

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 8. b. m., o godz. 4-tej po poł. z kaplicy św. Józefa na cmentarz jeżycki.

W Zmarłym traci Związek najlepszego i zasłużonego członka, który całe swe życie poświęcił pracy dla dobra Związku i jego członków. Cześć Jego pamięci!

**Zarząd Okręgu i Koła
Z. Z. K. w Poznaniu.**

dw 2 732

Zakład Pogrzebowy „Ceremonja” Towarowa 25 tel 3180

W pierwszą bolesną rocznicę zgonu mej drogiej żony i ukochanej matki, ś. p.

Anny z Wlekińskich Kaminskiej

odbędzie się

msza św.

we wtorek, 9 b. m. o godz. 10 w kościele Matki Boskiej Bolesnej na św. Łazarzu, o czym zawiadamia Krewnych i Znajomych

zw 13 261

mąż z dziećmi.

W piątek, dnia 5 lutego 1932 r. zmarł nagle, nasz długoletni członek, ś. p.

Maksymiljan Altmann

W Zmarłym, który odznaczał się niepospolitymi zaletami tracimy gorliwego i doświadczonego współpracownika.

zw 13 289

Odejściu Jego towarzyszy nasz szczerzy smutek i żal. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 8 lutego r. b., o godz. 16-tej z kostnicy Zakładu św. Józefa na cmentarz Jeżycki.

**Zarząd Kasy Emerytalnej
dla Robotników Kolei Państwowych.**

ś. p.

Teofil Adolf Czaykowski

emeryt

opatrzony Sakramentami św., zasnął w Bogu, dnia 3 lutego 1932 r., przeżywszy lat 72. Eksportacja zwłok nastąpi z mieszkania przy ul. Polnej 2, dnia 7. b. m., o godz. 15,30 na cmentarz Jeżycki, o czym zawiadamiają

pogrążeni w głębokim smutku
żona, dzieci i wauki.

zw 13 262

Dni: 4 lutego 1932 r. zmarł członek jubilat Towarzystwa naszego, ś. p.

zw 13 287/8

Kazimierz Rudzki

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 7. b. m., o godz. 15-tej z Zakładu św. Józefa

O liczny udział członków w pogrzebie prosi

**Towarzystwo Młodych Przemysłowców
w Poznaniu.**

Wypadek 232.

Dnia 4 lutego r. b. zmarł nagle nasz długoletni członek i jubilat, ś. p.

Kazimierz Rudzki

O Drogim Zmarłym zachowamy dożygonną pamięć. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 7. b. m., o godz. 3-ciej po poł. z kostnicy Zakładu św. Józefa. Wszystkich członków wzywamy do gremjalnego udziału w pogrzebie.

zw 13 273

Tow. Zjednocz. Malarzy, Lakiern. i Poziłtn.

JAJA

do picia
chłodzone

Masło deserowe oraz sery

kupuje się najtaniej
i najsolidniej
w Franie

Wielkopolski Dom Eksportowy

CZESŁAW SZYDŁOWSKI.

ulica 3 Maja 5.

zw 13 274

ORKIESTRA

kwartet lub trio potrzebna
dnia 15. 11. 32 r. Oferty
z podaniem warunków
nadsyłać

GRAND HOTEL - Tczew.

zw 13 277

Tw 770

Noże i widelce

Łyżki i łyżeczki
nóżki do kawy
Zelazka do orasowania
Wagi kuchenne
Wanny do mycia i kąpienia
Lampki aluminiowe
Łózka żelazne wysyłane
Karn sze do omelet

poleca korzystnie
JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkoła 3

Tel. 35-18 i 35-43

Pw 10 839 5 80

Dnia 5 lutego 1932 r., o godz. 23-ciej zmarł opatrzony Sakramentami św., po długich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec i dziadek, ś. p.

Józef Grośty

przeżywszy lat 82. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, o godz. 10-tej z domu żałoby do kościoła parafjalnego, skąd po odprawieniu modłów odprawienie zwłok na cmentarz.

W ciężkim smutku pogrążona rodzina.

Połajewo, Bogdanowo, Oborniki, Przybyszowice
zw 13 297
Osobnych uwiadomień się nie wysyła.

W piątek, 5 lutego 1932 r. zasnął w Bogu, po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz drogi ojciec, brat, wujek, teść, szwagier i dziadek, ś. p.

Stefan Nowak

mistrz krawiecki

przeżywszy lat 54. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 8 b. m., o godz. 16.15 z kostnicy cmentarza farnego przy ul. Bukowskiej, o czym donoszą

w smutku pogrążone dzieci i rodzina.

zw 13 298

Dnia 5 lutego 1932 r. zmarł członek jubilat Towarzystwa naszego, ś. p.

Stefan Nowak

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek 8 b. m., o godz. 16.15 z kostnicy cmentarza farnego.

O liczny udział członków w pogrzebie prosi Towarzystwo Młodych Przemysłowców w Poznaniu.

Wypadek 233. zw 13 286

W pierwszą rocznicę śmierci, ś. p.

Heleny Hedingerowej

odprawi się

msza św.

we wtorek, dnia 9. b. m., o godz. 9-tej w kościele św. Marcina.

Rodzina.

zw 13 284

Za złożone życzenia z okazji ślubu naszego wyrażamy nasze

najserdeczniejsze podziękowanie

Otto Foth i Martha

voto Chojnacka z domu Jahnz

Poznań, dnia 6 lutego 1932 r. nw 8560

Wróciłem

Władysław Hejnowicz

dentysta

Kilińskiego 7

Tel. 75-67.

dzw 2 720

Do zł 50 000

wypożyczę przedsiębiorstwu

przemysłowemu wzamian powierzenia mi staowiska. Udział w przyszłości niewykluczony. Oferty poważne pod zw 13 232 do Kurjera Poznańskiego.

Inżynier dyplomowany

Politechniki Gdańskiej, wydziału maszynowego, z długoletnią praktyką handlową i bankową kawaler lat 33 przyjmie od zaraz lub później najchętniej stanowiska inżyniera-handlowca także w mniejszym przedsiębiorstwie przemysłowym za umiarkowanym wynagrodzeniem. Udział z kapitałem nie wykluczony. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 13 255

Podaje do wiadomości że usamodzielniłem się jako

stroiciel fortepianów

Z firmą A. Drygas, gdzie pracowałem przez szereg lat nie łączę mnie już żadne stosunki. Polecam się życziwemu poraciu Szanownej Publiczności. Recepte za bezwzględnie sumenne i fachowe strojenie i reparacje fortepianów pianin i harmonij po cenach najniższych. Zgłoszenia w magazynie fortepianów firmy Sarnowski, św. Marcina 22, telefon 33-86.

Konstanty Piechota
stroiciel i technik fortepianowy.

W o ź n i a k a B I A Ł Y T Y D Z I E Ń

cieszy się nadspodziewanie wielką frekwencją z powodu ogromnego wyboru towarów i rekordowej taniości, n. p.

Chusteczki	już od zł 0.05	Barchan-flanela już od zł	0.75
Koronki	już od zł 0.05	Barchan-pika	już od zł 1.00
Koszulki damskie już od zł	0.95	Popelina biała czysta	
Koszule męsk. białe już od zł	2.5	welna	już od zł 3.90
Płótno białe	już od zł 0.62	Crepé de chine jedwab	
Madapolam	już od zł 1.10	prawdziwy	już od zł 7.50
		Toile de soie białe już od zł	4.50

Na czas BIAŁEGO TYGODNIA przygotowałem różne partje mater ałow w wszystkich oddziałach jak jedwabii, materiałów damskich, materiałów męskich, firan, chodników, dywanów itp. po cenach bez konkurencyjnych.

J. Woźniak Poznań,
ulica Kramarska 16

Pw 10 957/8-5.107/8

„Mascotte“

Salon Robót Ręcznych zawiadamia Szan Klijęntele, że przeniesiony został z Pasażu Apollo

na ul. św. Marcina 28

(naprzeciw Kantaka)

Zadnych filji nie posiadamy.

zw 13 299

dzw 2 718

Podaje do wiadomości że usamodzielniłem się jako

dzw 2 725

Reklamowa Sprzedaż!

Od 8 do 22 lutego

Od 8 do 22 lutego

Nie polecam najtańszych gatunków — lecz najlepsze wyroby po bardzo korzystnych cenach znanych fabryk Scheibler i Grohman — Zyrardów.

Artykuły lniane: Płótna bielone — surowe — ścierki — ręczniki

maglowniki — obrusy — serwetki i t. d.

Artykuły bawełniane: Materiały bieliźniane od najtańszych do najlepszych — prześcieradłowe — adamaszki

pościelowe i obrusowe — ręczniki — prześcieradła i płaszcze kąpielowe — kapy pikowe.

Materiały meblowe — firany — kapy tiulowe — woałowe i gobelinowe oraz wszelkie gatunki jedwabi w wielkim wyborze.

WYJĄTKOWA okazja taniego zakupu wypraw.

Właścicielom pensjonatów — hoteli — restauracyj i zakładów fryzjerskich polecam moje ogłoszenie łaskawej uwadze.

Podczas tej taniej wyprzedaży udzielam na wełny — jedwabie i wszystkie artykuły nieobjęte redukcją za gotówkę 10% rabatu za gotówkę

W. DROŻYŃSKI

Rok zał. 1912

Poznań, Stary Rynek 66 — Oddział Wolsztyn, Biała Góra 45

Te'efon 40 50

Zwracam uwagę na moje okna wystawowe.

Pw 10 808 5.47

Tel. 21-67

TELEGRAM

Tel. 21-67

dla obywateli miasta Poznania i Województwa Poznańskiego

Niniejszem podaje się do łaskawej wiadomości, że z dniem 6 lutego nastąpiło

OTWARCIE Magazynu Obuwia pod firmą „MERKUR”, przy Starym Rynku 97.

Polecam w olbrzymim wyborze specjalnie obuwie męskie, jak również damskie i dziecięce po cenach dotąd niebywałych, w wykonaniu najlepszym li tylko wyrobu czołowych fabryk. systemu Good. Welt.

Dla przekonania podaje niżej ceny na niektóre gatunki obuwia oraz zalecam w dniu otwarcia obejrzeć moje okna wystawowe.

Dla zaprowadzenia przedsiębiorstwa udzielam na wszystkie obuwie każdemu w czasie od 6. 2. do 20. 2. 10% rabatu

Męskie lakierki 1/2 buciki szyte i bardzo trwałe z dobrego materiału . . . . . od

22²⁰

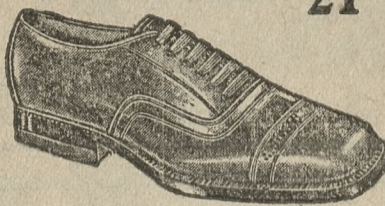
Męskie czarne boksowe wysokie 1/2 buciki elegancki fason od

14⁰⁰

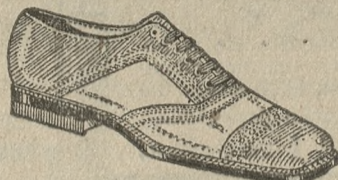
Męskie brązowe 1/2 buciki Good. Welt. . . . . od

21⁶⁰

Męskie czarne i brązowe gemzowe 1/2 butki i wysokie od

30⁵⁰

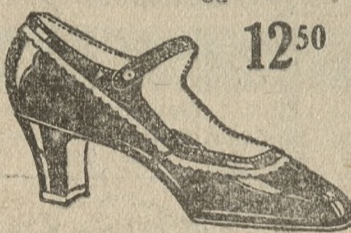
Chłopięce czarne i brązowe boksowe oraz lakierki szyte wielk. 36-39 od

16⁵⁰

Damskie czarne i brązowe na pasku, wygodne, spacerowe od

12⁵⁰

Damskie lakowe i zamszowe czółenka bardzo lekkie i eleganckie od

16⁵⁰

Damskie kolorowe na pasku i czółenka z boksu i gemzy solidne wykonanie od

17⁰⁰

Dziecięce kolorowe, czarne i brązowe oraz lakierki na pasku i sznurowane 1/2 butki wielk.

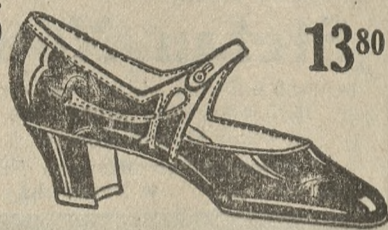
27-30 8²⁰

31-35 11⁰⁰

Damskie atlasowe na pasku i czółenka . . . . . od

13⁸⁰

Dom Obuwia „MERKUR”, wł. St. Talaga, Stary Rynek 97.

CENTRALA: Hurtowny skład obuwia przy Starym Rynku 95.

FILJA II. Stary Rynek 91, przejście z ulicy Wronieckiej 2 skład obuwia.

Dla p. p. Kupców Detalistów polecam na sezon wiosenny mój bogato zaopatrzony hurtowny magazyn obuwia, po cenach całkowicie zniżonych.

ST. TALAGA, Stary Rynek 95.

Pw 10 827-5.69

Miły pobyt
Dancing
Konzert artystyczny
Otwarte do 4 rana

Sympatykom Swym poleca się nadal znana ze swych niskich cen

Restauracja i Winiarnia „Rzymska“

właśc.: Henryk Hadryś
ul. Matejki nr. 56 — Telefon 70-65

zw 13 244

Zdolny przedstawiciel

dysponujący odpowiednim kapitałem i obeznany w branży poszukiwany przez Górnosląską Fabrykę Zarówek „HELIOS” dla objęcia wyłącznej sprzedaży wyrobów na Wojew. Poznańskie i Pomorskie. Oferty tylko poważnych reflektantów z podaniem referencji należy kierować pod adresem Fabryki Katowice, ul. Stanisława 4. Tw 844

Przedstawiciele

w Poznaniu i na prowincji

przyjmujemy na warunkach wysokiej prowizji i zasiłku na utrzymanie biura. Reflektujemy tylko na osoby poważne i posiadające dobre stosunki. Pw 10 820-5.64

Towarzystwo Ubezpieczeń „Przezorność” Sp. Akc.
Oddział w Poznaniu, plac Wolności 14 — telefona 17-66.

Ubezpieczenia: od ognia, kradzieży, transportu, odpowiedzialności cywilnej, nieszczęśliwych wypadków i na życie.

Jedna z najstarszych firm hurtowych w Poznaniu poszukuje

cichego wspólnika

z udziałem 150 — 200 tys. złotych w celu zastąpienia współpracy z bankiem. Gwarancja może być udzielona. Posrednictwo niepożądane. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zw 13179

DZIURKI

szt. 3 gr. mereżka mtr 20 gr. okretka 15 gr. dekaturowanie 30 gr. plisowanie spód. 2 zł. obciążanie guzików tuz. 60 gr. podnosze oczka nadrabiam stopy. hafty tania wykonuje terminowo

„HAFTOPLIS“

St. Rynek 10 (wejście Kurzanoga obok firmy Czepczyński i Kruk). Pw 10 596-35.31

M inhalator

niezawodny

przy katarze, zapaleniu, chrypce, astmie i innych dolegliwościach

W aptekach i drogeriach

Laboratorium MAM
Poznań, św. Wojciech 28

„DRZEWO“

Podłogowe deski szpundowane i heblowane, listwy podłogowe, wyłogi, listwy profilowane, belki, kantówkę, szalówkę iłaty oraz deski obrzynane i nieobrzynane po cenach konkurencyjnych poleca

Leon Żurowski, skład drzewa i obróbka. POZNAŃ, Raczyńskich 3/4 przy pl. Bernardyńskim. Telefon nr 10-87. Pw 10 587-4.143

Kto pragnie się ożenić zechce się zwrócić do firmy „ELITE”, kojarzenie małżeństw dyskretnie, wytwornie

Gdańsk-Wrzeszcz Fiedenssteg 12 Tw 822

Najlepszą przekąską do herbaty, wina, wódki, piwa są

Jarosławskie Precelki GURGULA

do nabycia wszędzie.

Fabryka Gurgula-Jarosław
nr 7 772

Kilku panów

rzeczoznawców wykwalifikowanych w odbiorze ziemiańskich, sadzonek na eksport potrzebni od 20. II. Oferty z podaniem dotychczasowego zajęcia oraz referencji Kurjer Poznański zw 13265

Mamy zapotrzebowanie na kilka wagonów

słomy grochowej i słomy żytniej.

CARL KRETSCHMER & CO

LESZNO Wlkp. zw 13278

Poszukuje się celem kupna następujących dwóch książek:

Witold Leitgeber: „Rapperswyl“
Wspomnienia z podróży, zarazem przyczynek do historii Muzeum Narodowego. Ostrów 1899.

Witold Leitgeber: „Na strunach serca“
Poezje. Oczionkami Drukarni Dziennika Kujawskiego. 1895
Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego pod zwp 13 247.

Kupuję każdą ilość

sarn i dzików.

St. Matyaszczyk, nw 8540
Leszno, Rynek 29. Telefon 301.

KORZYSTAJCIE Z NASZEJ ZNIŻKI CEN. *Bata*

LUTY I MARZEC SA NAJNIEBEZPIECZNIEJSZYM MIESIĄCAMI DLA ZDROWIA — KORZYSTAJCIE Z OKAZJI I KUPCIE TANIE ŚNIEGOWCE.

7.90
Dla dzieci. Fason 9891-50 Wellingtonki z lakierowanej gumy w kolorze czarnym lub brązowym.

6.90
Eleganckie i wygodne śniegowce gabardynowe z czarnym aksamitnym mankietem.

9.90
Damskie śniegowce gumowe na ciepłej podszewce. Bardzo wygodne i trwałe.

9.90
Męskie śniegowce gabardynowe chronią obuwie Wasze od przemoknięcia, a Was od przeziębienia.

Pw 10 819 - 13 571

Ogólne zainteresowanie jakim się cieszy mój Biały Tydzień skłania mnie

do przedłużenia BIAŁEGO TYGODNIA do dnia 14 b. m.

!!! Olbrzymie zapasy płócien !!!

Rzadka okazja nadzwyczaj korzystnego zakupu. Specjalnie polecam i uwagę zwracam na płótna śląskie na wyprawy, zapotrzebowania domowe, dla hoteli, pensjonatów i restauracji, które są o 10 proc. droższe od płócien łódzkich, za to w jakości o 50% lepsze (już prane, maglowane).

Koldry własnej fabrykacji na puchu, wełnie i wacie

polecam hurt. i detal.

Na wszystkie inne towary 10% rabatu.

Pw 10 856-5.110

DYWANY — FIRANY — STORY po cenach niższych.

W. GROSZKIEWICZ, Poznań, ul. Wrocławska 3,

Telefon 22-55

Hurtownia materiałów włókiennych — Fabr. chustek i szali na głowę.

tuż przy Starym Rynku.
Telefon 67-99.

Hurt.

Zwracam uprzejmie uwagę na okna wystawowe.

Detal.

Bel canto

Do klasy śpiewu solowego

Prof. Ludwiki Marek-Onyszkiewiczowej

jak również do klas skrzypiec, fortepianu i teorii wpiśy przyjmuje kancelarię Poznańskiego Instytutu Muzycznego przy ulicy Ogrodowej 4, w godzinach urzędowych od 11 — 1 i od 17 — 19

Wszyscy uczniowie korzystają: 1) z ulgowych przejazdów na kolejach państw. w myśl rozporządzenia Ministerstwa Kolei, 2) z ulgowych biletów miesięcz. Pozn. Kolei Elektrycznej, 3) z 50% zniżki do Teatrów i t. d. w Poznaniu 4) dla dzieci urzędników państwowych jest nauka w Poznańskim Instytucie Muzycznym bezpłatna (zwrot czesnego w myśl § 9 zarządzenia Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu z dnia 4 września 1925 roku, Nr. 14 604).

ROLNIKOM - OGRODNIKOM - DZIAŁKOWCOM

poleca

WSZELKIE NASIONA SEZONOWE

doborowej selekcji

SPECJALNY SKŁAD NASION

TELESFOR OTMIANOWSKI

POZNAN — ul. Szkolna 9.

Pw 10 859-5.111

★ Składy przez cały dzień otwarte ★

Majątek ziemski

sprzedam, 225,75 ha bon. 676 talarów, zabudowania dobre z kompletnym, bardzo dobrym żywym i martwym inwentarzem, ziemia w wysokiej kulturze, pyszne położenie przy mieście powiatowym z wszelkimi uciążliwymi, sienne położenie. Do objęcia potrzeba 100 000 zł. Oferty Kurjer Poznański pod zw 13 180

Skład

galanterji, bielizny, trykotaży, artykułów męskich od 18 lat dobrze zaprowadzony, z ładną wystawą, w najlepszym położeniu Inowrocławia, w całości z mieszkaniem lub towar sam, okolicznościowo, nadzwyczaj korzystnie oddamy Kom. Kasa Oszczędności Miasta Inowrocławia. zw 13 259

WILLA

nowo wybudowana o 10-ciu pokojach, z centralnem ogrzewaniem i z całym komfortem, ślicznie położona w ogrodzie, również z ogrodem warzywno - owocowym z placem i kilkoma budynkami gospodarczymi lub też bez tego zaraz wprost od wsi, do nabycia. Wpłaty gotówką potrzeba 50 tys. zł. Zgłoszenia przyjmuje Agentura Kurjera Pozn. Leszno, Komeniusza 42. nw 8 564

Zamienię majątek ziemski 100 hektarów

pięknie położony przy Poznaniu, w kulturze, z kompl. inwentarzem, na kamienicę w Poznaniu z dopłatą. Willa 10 pokoi, drugi dom 6 pok., garaż i budynek murowane. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia do „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53,308. Pw 10 837-53,308

Bezpłatnie! tylko krótki czas.

Odkrycie tajemnicy osobistego wpływu.

Otrzyma każdy książkę objętości 18 stron, książka zawiera łatwą metodę by rozwinąć osobistą siłę magnetyczną przez cudowną moc sugestji. Przez zastosowanie tej metody uzyskało tysiące ludzi wysokie stanowiska, miłość, siłę jasnowidzenia, ochronę przed nieszczęściami, odzwyczajenie się od złych nałogów, oraz magnetyczne leczenie wszelkich chorób. 10 000 egzemplarzy będą wydane z funduszu Prof. Knowlesa w Brukseli za darmo. Korespondencja polsko - niem. Kto nadesłże datę urodzenia, otrzyma horoskop astrologiczny na rok 1932 z wyjaśnieniem całego życia, porady małżeńskie, o dzieciach, zawodzie, loterii itd. z niezrównaną dotąd dokładnością za zwrotem portycji i kosztów zł 1.— w znaczkach. zw 13 260

Biuro Astrologiczne Kujawski, Bydgoszcz, Toruńska 13.

Kino Renaissance

Sensacyjno - detektywno - awanturnicza komedia p. t. „Mistrz Bezczelności” w rolach głównych Patsy Ruth Miller i Glen Tryon oraz znakomity dodatek.

Pw 10 842-5.82

Fabryka octu

Fabryka soków i plantacja malin do sprzedania. Oferty pod dw 2728 do Kurjera Pozn.

Otworzyłem Kancelarię adwokacką w Rogoźnie Wlkp. ul. Kotlarska 208. Telefon 8.

Alfons Stiller
adwokat.

zw 13 239

Józef Maciejewski, dentysta

przyjmuje znowu osobiście

tylko Słowackiego 4/6, tel. 61-94.

Dla pp urzędników dogodne warunki.

zw 13 283

Restauracja BROADWAY, ul. Starościńska 1

urządza w sobotę, 6. b. m. na zakończenie karnawału podkoziółek z tańcami

do rana. Wobec tego wszyscy do Broadwayu. Wstęp wolny, tancerki i winiarnia.

zw 13 279

OKAZJA!

Lokal duża restauracja z największą, jedyną salą zabawowo-koncertową w Katowicach, z mieszkaniem, okazjnie do sprzedania. Potrzebna gotówka 30 do 4.000 zł. Ewent. spółnik z kapitałem 30.000 zł. Oferty kierować „PAR”, Katowice, Dyrkcyjna 10 pod „Okazja”. Pw 10 824-71,10

Bieliznę męską trykotową

podług miary, łagodną dla ciała, kto wykonuje? Adresy uprasza się podać do Kurjera Poznańskiego pod zw 13 296

Racjonalno-indywidualna kosmetyka
Srodki i sposób Paryskiego Uniwersytetu de B-te i amerykański. Oddłuszczanie parafiną etc. Trwałe barwienie brwi i rzęs.

„IRNIS”

Instytut Hygieniczno-Kosmetyczny

Piekary 5.

Tel. 25-91.

dw 1527

WALNE ZGROMADZENIE

Członków Spółdzielni Budowlanej Polskich Urzędników Państwowych

Spółdzielni z ogr. odpow. w Poznaniu

odbędzie się

w sobotę, 20 lutego 1932 r., o godz. 18-tej w sali Ogrodu Zoologicznego z następującym porządkiem obrad:

1. Zagajenie.
2. Uchwalenie Regulaminu obrad Walnego Zgromadzenia.
3. Sprawozdanie Rady Nadzorczej, Zarządu, oraz przedłożenie bilansu za rok 1931.
4. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
5. Uchwała do referatu Rady Nadzorczej z dokonanych rewizji Związku Rewizyjnego.
6. Dyskusja nad sprawozdaniami, zatwierdzenie bilansu oraz sprawozdań za rok obracunkowy 1931 i udzielenie pokwitowania: a) Radzie Nadzorczej, b) Zarządowi.
7. Powzięcie uchwały co do podziału zysku.
8. Wynagrodzenie za stratę czasu dla Komisji Budowlanej.
9. Wybór 5 członków Rady Nadzorczej w myśl § 21 statutu i 3 członków Komisji Budowlanej w myśl § 13 statutu.
10. Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie Spółdzielnia może zaciągnąć § 32 p. 7 statutu.
11. Zmiana statutu Spółdzielni § 32 p. 4 i § 35

Sprawozdanie roczne, bilans oraz rachunek zysków i strat wyłożone są w biurze Spółdzielni przy ul. Śniadeckich 23.

Wstęp na salę tylko za okazaniem książeczki udziałowej. Członka nie może zastąpić inna osoba.

Za Radę Nadzorczą:

(—) Sobolewski, prezes.

zw 13 236

Chcesz urządzić podkociołek

w rodzinnym gronie,
możesz tanio to dokonać przy „Kastora“ gramofonie! dw 2731

Doskonały GRAMOFON już od 58,- zł

Ogromny wybór płyt PARLOPHON.

„KASTOR“, Poznań, św. Marcin 55

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1311
1 t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE

Wytwórnia
cukierków sprzedam bardzo tanio Krakowski, Romana Szymańskiego 7. zdw 26 119

Meble — kuchnie
listwy na ramy, listwy tapetowe i wełne drzewna najkorzystniej kupuje się w składzie fabrycznym Stary Rynek 80/82, I. zdw 26 123

Skład
pobliżu Starego Rynku z urzędem tanio Adres Kurjer Poznański zdw 26 673

Meble
kuchenne tanio. Stolarska Czesława 11. W.lda zdw 26 121

Rolwage
trzypletrowa do rozwózki wody i piwa okazynie sprzedam. — Fredry 3. m. 4. zdw 26 057

10 mórg gruntu
przedmieście Poznania tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 26 274

Meble
wszelkiego rodzaju jak i kompl. pokoje oraz dywany i wszelkiego rodzaju urządek pokojowych przyjmuję do sprzedaży. (Na życzenie odbiór z domu). Lokal publ. Licytacji. Wroniecka 4. Telefon 31-75. Pw 10 846/7 5.86/7

Meble
wszelkiego rodzaju, dywany, biurka, urządek biurowe, maszyny do pisania, maszyny do szycia sprzedaje stale Lokal publ. Licytacji. Górecki, Wroniecka 4. telefon 31-75 Pw 10 850 5.90

Kamienie
dobrze rentująca z powodu wyjazdu korzystnie sprzedam. Mostowa 33, m. 5. rw 4416/17

Sprzedam
tanio wilczura, Waly Jagiellończyka 7. zdw 26 078

2 łóżka
dębowe nowe sprzedam tanio. — Piekary 8, m. 13. zdw 26 033

Kuchnie
kafłowe i żelazne, rodzaj westfalek poleca Wojciechowski. ul. Woźna 16. rw 4421

Skład
kolonialny pokój kuchnie sprzedam, powodu wyjazdu Adres Kurjer Poznański zdw 26 206/7

„Occasion“
Aleje Marcinkowskiego 23. sprzedaje i kupuje biżuterię, złoto, srebro, brylanty. zdw 26 069

Drogeriję
bez towaru tanio sprzedam Oferty Kurjer Poznański rw 414

Fortepian
350 zł sprzedam. Pówiejska 38 a. mieszkanie 13. zdw 25 997

Sprzedam
bardzo tanio futro meskie, prawdziwe norki z koźmiem seal wydra, płaszcz damski karakul z skunksami oraz 4 futra sportowe. Obejrzeć można w firmie Lehmann, Wrocławska 13. zdw 26 009

Sprzedam
z powodu wyjazdu zagranicę piękna dachy z morskich psów, podobna australijskimi oposami, z prawdziwym bobrowym koźmiem za cenę bardzo korzystną. Obejrzeć firmie Lehmann, Wrocławska 13. zdw 26 010

Urządzenie
fotograficzne z mieszkaniem, na prowincji, sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 26 013

Pianina
„Förstera“ (o pięknym śpiewnym tonie), również inne znane fabrykaty korzystnie sprzedaje Sarnowski, św. Marcin 22. dwp 2 719

Restauracja
dancing, bilardownie centrum miasta z powodu przyjęcia innego przedsiębiorstwa sprzedam korzystnie, do objęcia 25.000. — „Rex“, Stary Rynek 45. zdw 26 243

Rozlewnię
piw i fabrykę lemoniad, dobrze zaprowadzoną, centrum Gniezna, sprzedam korzystnie. — Talik, Gn. ezno, Chrobrego 35. nw 8 569

Okazja!
Pokój męski nowy dębowy okazynie do sprzedania Obejrzeć można Jagodziński, Wielkie Garbary 18, III. ptr. zdw 26 087

Pianino
sprzedam. Mickiewicza 215, mieszkanie 13. zdw 25 932

4,90 koszula smokingowa za pół darmo
3 75 torebka dobra skórkowa, Bemberg oryginalny 2,50, zoty Bemberg 3,90, pończochy Macco 0,60 dziecięce 0,30, wełniane skarpety 1,40, skarpety 0,15, 0,25, 0,35, koszule meskie 1,90, kalesony 1,80, berety czeskie 1,20 tylko Wielkie Garbary 10, Jamont, z Wodnej na prawo. zdw 25 935

Pianino
sprzedam. Sw. Wojciech 2a, m. 8 zdw 25 536

Pianino
pekne w tonie sprzedam tanio. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 25 950

Buifet
kredens nowe 600. Szamarszewskiego 1, m. 5. zdw 25 144

Wypredaż posezonowa
za becen Rekawicki skórkowa 3,50; Nappa podszewkowane 4,90; Getry 1,25; Szale jedwabne 1,25; Pullowery meskie 2,50; Koszule ciepłe 1,75; smokingowe 5,50; zefirowe 3,90; z gorsm 2,90; sport. 4,50; Pantalony jedw. 1,85; Pończochy jedwabne 1,25; Bemberga 2,40 strzałka 3,75; macco 0,75, skarpetki 0,25; 95 najtaniej w Składzie Fabrycznym W adysa wa Trojanowskiego, Wielkie Garbary 36, orok Wielkiej. Pw 10 564 53.252

Parcele od 50 gr
dowóz materiałów budowlanych bezpłatny Każdy może otrzymać 6% w łącznej amortyzacji długoterminowa pożyczka Aleje Marcinkowskiego 13 De Ka Ha Pw 10 224-244

Parcele
od 40 groszy za m² kredyt budowlany 6% Osadopol“ Rzeczyspolskiej 9 Pw 10 231-232

Dywan
oryginalny „Horosan“ perski 3 1/4 x 4 1/2, tanio sprzedam. Poznań Słowackiego 21, m. 3. zdw 25 276

Urządzenie
olejarni nowoczesnej za becen na sprzedaż Oferty Kurjer Poznański zdw 25 008

Meble
tanio wprost ze składnicy poleca K. Bakoš ul Wenejańska 1 — Most Chwaliszewski przv krzyżu zdw 21 012

Kolonjalka
towarem mieszkaniem maglem sprzedam Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 561

Grzyby suszone borowiki
1 kg tylko 5,50 zł (najmniej 5 kg) dostarcza J Winicki, Grodno, Magistracka 11. zdw 23 444

Parcele
pięknie położone przy Aleji Szlagowskiej od w. aściela Oferty Kurjer Poznański, zdw 25 637

Siostry Streich teraz Gwarna 15

Robótki
rysunki haftów wszelkiego rodzaju. Tw 821

Maszyny do pisania
z gwarancją pierwszorzędne nowe z 600 a używane z gwarancją i prawem zamiany od zł. 95. Skóra i Ska. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. S. 10

Okazja
dla kolekcjonerów i zamożnych. Sprzedam salon empiryowy, broszy, obrazy, dywany perskie ma z (modlitewnik), biurko antyczne etc. Zgłoszenia: Gwarna 11, I. I. codziennie od godz. 15 do 17 lub do szycia za 75 sprzedam, Rybaki 9, skład. zdw 24 410

Rurki
do włosów lampki spirytusowe lustra, szcztolki, grzebienie pudry szminki najtaniej Wenzlik, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19. dw 2441

Biurko
dyplomatke tanio sprzedam. Wierzbicice 17 mieszkanie 9. zdw 25 508

Dwie
parcele budowlane przy dworcu lawica sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 511

Rogi
jelenie tanio sprzedam Wierzbicice 17, mieszkanie 9. zdw 25 509

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną z mieszkaniem sprzedam Adres Kurjer Poznański zdw 25 753

Jadalnię
Stolarska Bukowska 9. zdw 25 704 pięknie rzeźbiona bardzo tanio.

Harfa
piękny okaz i gramofon szafkowy tanio. Zgłoszenia Górna Wilda 15, mieszkanie 7. zdw 25 639

Karuzel
w dobrym stanie z powodu choroby sprzedam Matyła, Obrzycko, pow. Szamotuły. zdw 25 624

Sypialny
pokój tanio sprzedam, Kossaka 19, III. prawo. zdw 25 875

Skład
samochodów, motocykli i przyborów samochodowych z towarem za 25 tysięcy sprzedam za 15 tysięcy lub zamienie na hipotekę, dom, parcele, ewentualnie oddam w komis za zabezpieczenie. Obrót w 2 latach 200 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 894

Samochody
limuzyny Fiat 1.800 zł; Rugby 3.500 i 4.000 w bardzo dobrym stanie oazyjnie na sprzedaż. — „Autopol“, Poznań, Dąbrowskiego 12, telefon 7308 zdw 25 896

Skład
kolonialny z dwupokojowym mieszkaniem sprzedam. Sz wajcarska 10, m. 22. zdw 25 791

Lokal
wraz mieszkaniem sprzedam. — Marszałka Pocha 64 Sobczak, zdw 25 403

Maszynę
Krausego do ciecicia tektury sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 869

Samochód dziecięcy
oryginalny model 2 osobowy, światło elektryczne. Skarłkowa 20, m. 8. zdw 25 907

Skład
przy ulicy Wielkiej, długi 16 mtr. szerokość 6 mtr., w tym regaly, lampy i stoły od zaraz tanio. — Oferty Kurjer Poznański zdw 25 788

Węlny
włóczki, czesankowe, zefirowe zgrzebne wełny z jedwabiem do robót i pończoch i innych celów Wielki wybór kolorów. — Sprzedaż hurtowa i detaliczna. Św. Marcin 56 I, pietro zdw 21 408

Sprzedam
lub wydzierżawie od prawie 30 lat dobrze zaprowadzoną drogerię z składem kolonialnym w pow. mieście. Oferty poważnych rezydentów do Kurjera Poznańskiego pod zdw 23 453

Jadalnia
Matejki 60, m. 3. zdw 23 470

Meble w Swarzędzu
najkorzystniejsze źródło zakupu właścic Wiktor Nowacki, Dworcowa 15 zdw 21 364

Maszynę
do szycia za 75 sprzedam, Rybaki 9, skład. zdw 25 878

Meble kuchenne
bajecznie tanio sprzedaje Konecki, Piaskowa 3. Stolarska Mebli Kuchennych. zdw 23 857

Wilczyca
młoda, ładna tanio do sprzedania. Adres Kurjer Poznański zdw 24 670

Skład
kolonialny w Zabikowie z mieszkaniem sprzedam korzystnie. — Adres Kurjer Pozn zdw 25 470

Biureczko
biblioteczka stół rozkładany tanio. Stolarska Kwiatowa 6. zdw 25 281

Okazja
Z powodu zmiany stosunków korzystnie sprzedam nieruchomość pod Poznaniem, dom 10 pokoi, 5 mórg ogrodu 10 mórg roli z łakami Cena 35 000 Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 25 300 Pośrednictwo wykluczone.

2 cylindrowa
lokomobile Lanza 90 koni, 12 atmosfer z kondensacją, na przegrzaną parę sprzedam. Cena 25 tys. Gross Katowice, Ligonia 20 zdw 25 318

Na karnawał
nadszedł wielki transport jedwabi we wszystkich kolorach Crepe de chine od 450 Crepe georgette od 575 Satin lux od 450 poleca W Grodzkiej Wrocławska 3 — hurt. detal. telefon 22 55 — 67-99 Pw 9806 52 50

Meble
używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 24-42. Pw 9812-1.65

Meble
eleganckie, skromne po cenach fabrycznych poleca Julian Węlawski ul św Rocha 8 Pw 9854-53.80

„Centrala mebli“
Swarzędz naprzeciw poczty poleca meble po cenach niskich Wielki wybór Pw 9 814 5-30.32/5

Woźna 16
Nowy Dom Komisowy sprzedaje kupuje meble używane garderobe różne inne przedmioty. Pw 9 838-53.31

Skład
papieru galanterji i dewocjonarów, istniejący od 30 lat w wielkim mieście powiatowym, gdzie gimnazjum meskie i żeńskie państwowe wraz obszernym mieszkaniem bardzo korzystnie zaraz do sprzedania Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 095

Sypialnie jadalnie, rabinet
sprzeda tanio, Stolarska, Spokojna 29. zdw 25 445

Skład
kolonialny mieszkaniem tanio sprzedam lub zamienie na mieszkanie w Poznaniu, Swarzędz, Rynek 34. zdw 25 419

Willa
we Wronkach z wolnym mieszkaniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 388

Trykoty
swetry, kostiumy stale na składzie. Dobry Aleje Marcinkowskiego 7 zdw 25 371

Piekarnia
ładna z mieszkaniem od gospodarza, do objęcia 1 500 zł wraz urządzeniem, warsztatu koł, wóz reklamowy z powodu choroby Miejsowość Poznań przedmieście. Adres Kurjer Poznański zdw 25 455

Willa
w Puszczykowie 8 pokoi ogród, tanio 14 tysięcy Oferty Kurjer Poznański zdw 26 048

Gramfon
walizkowy elegancki, sprzedam tanio, Kościelna 2, mieszkanie 7. zdw 25 744

Kolonjalkę
dobrze zaprowadzoną, wina, piwa, tytonie male mieszkanie, zaraz sprzedam Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 740

Sprzedam
duży dom z ogrodem lub wydzierżawie rzeźnictwo. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 739

Spedytorstwo
do sprzedania w powiatowym mieście, w tem 5 wozów ciężarowych 4 platformy, 2 wozy meblowe ewentualnie osobno, tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 734

Futerał
do futry składanej walizkowy skórzany nowy tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 732

Skład
z towarem mieszkaniem, korzystnie Adres Kurjer Poznański zdw 25 730

Dom
5 pokoi kuchnia, wraz zabudowaniem maszynem chłewy, remiza, ogród warzywny, owocowy, wieś kościelna, 1.500 mieszkańców, stacja kolejowa, szkoła, okolica Gniezna nad jeziorem biskupim lasu z powod i zmianą przedsięwzięcia natychmiast do sprzedania. Cena według umowy. Adres Kurjer Pozn. zdw 25 810

Skład kolonialny
świetnie prosperujący z towarem urządzeniem i 2 pokoje z kuchnią sprzedam powód choroby Marsz. Focha 137, wiadomość niekarna Janowski. zdw 25 910

Praktyka dentystyczna
w Poznaniu dobrym punkcie ulica ruchliwa istnieje 20 lat, dochody duże z powodu stosunków rodzinnych — korzystnie oddam spieszenie zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 25 922

Płyte
i krzesła fryzjerskie sprzedam. Kanakowa 3. zdw 25 861

Drzewka
owocowe, krzewy, róże, bzy wszelkie wysadki polecam Piliński, Górczyn Szosa Okrężna, obok Warowni 9, telefon 70 06 zdw 25 859

Skład
dużym pokojem bardzo tanio. — Główna (brak zegarmistrza). — Oferty Kurjer Poznański zdw 25 761

Obraz olejny
Rejtan kopia z obrazu Matejki, rozmiar 1,50x85 cm okazynie do nabycia. Rynek Łazarski 7, I. prawo, 16-18 zdw 25 780

Wielki
wybór matkówek, gospodarstw, dzierżaw sprzedazy i zamian. — Agrapol, Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 26 032

Dom
6 mieszkań, niewykofczone, okazynie sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 906

Dywany
Imitacja perskich 175 x 250 od 42 — zł bouclé 175 x 250 od 125. — zł. welur ang orma 2 x 3 250. — zł. linoleum dywany z metra cholniki od 175. Serwey plusowe gobelinowe Inlety stolowizna : o 61 na po cenach znizonych W Grodzkiej Poznań Wrocławska 3 Hurt. — Detal Pw 9 855-1.74

Sól
jadalna, bydleca, lizanke, przemysłowa, skażona soda lub nafta odaje po cenach monopolowych. Wolny Skład Sól na miasto Poznań, przy Tamie Garbarskiej, Szyperska 14/15. Pw 10 831 5,75

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz Centrale mebli Swarzędz, gdyż tam najniższe ceny. Pw 9825.6 45.08

Tania
sprzedaż pończoch Bemberga 3.25; 3.75; 4.50; 5 — zł. Ołbrzymi asortymen: kolorów tylko w specjalnym magazynie pończoch A Szymański, Poznań św Marcin 1, przy Placu św Krzyżsk m Pw 10 582 3-4.53/9

Parcele budowlane
Staroleka Wielka, sprzedam 40 do 80 groszy metr Zgłoszenia Klauziński, mierniczy przysięgły Libelta 14. Pw 10 791/92-59.283/84

Bemberga pończochy
2,65; strzałka prima 3,90; zoty Bemberg 4,50; pantalonu jedwabne w pasy 1,85; ryps 2,25; czysty jedwab Milones 3,85; kombinacje jedwabne koronka 3,85; bionosze 0,65; jedwabne 1,25; koszule dzienne strojne 1,35; nocne od 2,96; paski z gumami 1,35 — najwiękzy wybór, najtaniej tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw Wodnej. zdw 26 089

Łóżeczko
lampy gazowa, stół targowy z płachtą, Długa 9, III, mieszkanie 8. zdw 26 196

Drzewo
na opał szczyby i galezie sprzedaje Strzelnicka Spechtla, Poznań, Komandorja Osiedle na prawo. zdw 26 201/2

Radjo
komplet trzy lub czterolampowy, ekranowany, przelacznik, głośnik szafkowy 300 i 500 zł Aparat anodowy prad stały osobno, Łakowa 14, m. 22. zdw 25 991

Sprzedam skład
szkła, porcelany sprzętów domowych, centrum miasta, 2 minuty od Starego Rynku Oferty „Par“ Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.318. Pw 10 841-53.318

Jadalka
(mahoni), biurko damskie tanio sprzedam, Piotra Wawrzyńska 12 mieszkanie 15 zdw 26 062

Krajobrazy
olejne tanio sprzedam u Szczerkowskiego, Kramarska 24, Kawiarnia. zdw 26 038

Dom
piekarnia sprzedam 12 000 wplatu Gutotowski, Nakło, Długa 50, nw 8570

Sprzedam
urządzenie rzeźnicke skladowe tanio, J Fellman, Srem ul. Mickiewicza 2. nw 8568

Maszyny
do wyrobu kaczek i pantofelków korzystnie na sprzedaż Łopatka, Kościan. nw 8561

Wypredaje piaszce damskie zimowe

15. — angielskie 25. — rypsowe 40. — georgettowe 60. — plusowe 75. — dziewczeco od 12. — Józef Szuster Stary Rynek 76. zdw 26 157/8

Sprzedam
tanio lub zamienie na dom Poznania gospodarstwo 75 mórg, zabudowaniem, ziemia buraczana. Oferty Kurjer Poznański zdw 26 174

Skład
próżny, pokój z kuchnią, z meblami sprzedam. Jeżyce, Waska 6 m. 9, od godz. 11-4. zdw 26 187

Rzeźnictwo
budynki maszynowe 4 morki ziemi pszennej duża wes. Cena 8.000. Otreba, Jarocin. Kłm. skiego 2 zdw 24 000

Gospodarstwo
powiat Miedzochód bez dlugu po Niemcu 99 mórg żywy, martwy inwentarz za gotówkę 20 tysięcy na sprzedaż. Agencji wykluczonej, Informacja: Idziński, Wierzbicice 24b. zdw 24 000

Radjo
lampowy komplet, Poznańska 27, mieszkanie 4, jw 2513

Elektryczne.
wyłęgarki dla drobiu na 70, 150, 200 jaj Uniwersalne na 110 i 220 wolt. Jajka wyłogowe leghorny, karmazny, kamble i pekinki. — W Czerniak, Poznań ul. 27 Gr., w U Czerniak, Poznań ul. 27 Gr., dnia 19, telefon 5511, d. w 2 722

Gospodarstwo
70 morgów blisko Poznania kościół, szkoła, poczta w miejscu. Cena 25 000 zł. Piotrowski Szamarzewskiego 1.

Komplet
elektronie z baterią akumulatorem 120 220 wolt, typ I 10 fabryki Siemens 35 KW bardzo dobrym stanie pod gwarancją z tablicą rozdzielczą Dzielnicy 3. „Franpol” d. w 26 144

Dywan
turecki średni. Adres Kurjer Poznański d. w 26 235

Skład
z urzędzeniem i ubikacją tanio na sprzedaż. Maszalarska 5a, d. w 26 266

Tanio
2 nowe opony 765x105, centralne ogrzewanie 2 warszaty i narzędzia stolarskie, drzew. tarce za podłogę, fuzja 12 tka belg. no. podłoga. Zgłoszenia Kurjer Pozn., d. w 26 250

Motocykl
bardzo dobry sprzedam. Rolna 29, Ostaszewski, d. w 26 248

Maszynę
do pisania marki Stöwer, mało używana sprzedam. Marsz. Focha 19, Wolniak mieszkanie 4, d. w 26 278

Wspaniałe dywany
wiązane według wzorów perskich sensacyjnie tanio
Szuki od 100 zł wzyw dostarcza Caesar Mann, ul. Rzeczypospolitej 6.

Fabryka waty
wyciółkowej technicznej kompletne urządzenie w Poznaniu spiesznie sprzedam Gdzie? wskazuje Kurjer Poznański d. w 26 276

Dom
6 pokoi, kuchnia, skład, ogród (mieszek), 6.200 wplaty 4 500 Zgłoszenia — Otreba Jarocin, Kilińskiego 2, d. w 24 363

Ubranie
nowe pierwszorzędny materiał na tętna figure 120 — sprzedam, 27 Grudnia 16 mieszkanie 11, d. w 25 458/9

Gramofony — Płyty
najkorzystniejsze źródło zakupu F. Bałot, Woźna 12, Pw 9802 3-52.21 2

Pończochy
od 125 zł począwszy pończoski dziecięce, skarpetki, wielki wybór Towary krótkie. Wodna 25 Za przed zmianą gazet 5% rabat. Pw 9855/56-1.60/60a

Sypialnie
sprzedaje tanio Stolarska Rybaki 15, d. w 7371

Skład
kolonialny z towarami, 2 pokoje kuchnia sprzedam 3 500 powód wyjazd, Marszałka Focha 167, d. w 25 721/2

Sprzedam
dobrze zaprowadzony zakład krawiecki z powodu choroby w śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański d. w 25 955

Skład
nadający się na każdą branżę. — Tania dzierżawa, św. Marcina, Adres Kurjer Pozn., d. w 25 967

Budziki
od 9.50, z gwarancją, Edward Benenowski, Poznań, Chwaliszewo 76, przy aptece, d. w 26 095/6

Motocykl
500 Rudge mało używany, w bardzo dobrym stanie sprzedam, Telefon 61-85, d. w 25 901

Skład
kolonialny dwa pokoje kuchnia, sprzedam, Madalińskiego 2, d. w 25 868

Dom
piętrowy, 10 ubikacji sprzedam. Zabikowo, cena, wplatę według umowy Oferty Kurjer Poznański d. w 25 894

Magiel
sprzedam korzystnie, Rybczyński, Gen. Umińskiego 8, d. w 25 827

Lóżka
podszk. nocne stoliki, kanapy, uwyłkane stoły, materace włókiennicze Dąbrowskiego 79, biuro, 2-6, telefon 2110, d. w 25 837

Frak
prawie nowy sprzedam Skarbo-wa 1, mieszkanie 5, d. w 25 799

Maszynę
damską sprzedam, Zielona 5, mieszkanie 1, sklep, d. w 25 900

Obniżylem
ceny okazyjnych maszyn pończoskarskich z 900 na 250 zł. Zofia, Poznań, Śniadeckich 3, d. w 26 004/5

Restaurację
dobrze prosperującą z pełną komanda i mieszkaniami tanio sprzedam. Powód 2 interesy. Adres Kurjer Pozn., d. w 26 227

Jamnika
sprzedam. Skarbo-wa 16, mieszkanie 5, d. w 26 034

Skład
żywnościowy przy Półwiejskiej, 3 pokojowe mieszkanie Oferty Kurjer Poznański d. w 25 950

Bilard
franc. z przyborami w dobrym stanie sprzedam. Adres wskazuje Kurjer Poznański d. w 25 944

Skład
papieru cygar, galerię z mieszkaniami sprzedam Górna Wilda 43, d. w 25 952

Sprzedaje
kupuje wszelkie używane rzeczy. Skład komisowy Poczta 20, d. w 26 021/22

Sypialnie
dębowa, szafa 180 szeroka, wykonanie dobre, drzewo suche, cena od 650. — Stolarska Maleckiego 4, d. w 26 025

Willa
8 ubikacji, chlew, 1/2 morgi ogrodu przy lesie, bez hipoteki 10 000 sprzedam Władysław Kleiber, Mo-sina 16, d. w 26 036

Mebłe kuchenne
kupuje się najkorzystniej. Łąkowa 4 a, stolarska, d. w 25 975

Fortepian
harmonjum sprzedam, Ogrodowa 13, m. 23, d. w 23 016

Gramofon
szafkowy tanio sprzedam, Marszałka Focha 29, front. 1., lewo, jw 2 511/12

Rower
nowy korzystnie sprzedam, Marszałka Focha 29, front. 1., lewo, jw 2 509/10

Kanapę
leżanki, materace tanio sprzedam. (Jeżyce) Wasza 6, m. 9, d. w 26 186

Ogrodnictw
4 morgowe, budynkiem 4 pokojowym, kuchnią — zabudowanie gosp. blisko Poznania tanio — Szczegółowy — Pfizner Grobla 25, d. w 26 164

Fuzję
sprzedam, Mostowa 32, restauracja, d. w 26 167

Wózek
Brennabor, prawie nowy, sprzedam, Mostowa 32, restauracja, d. w 26 168

Maszynę
damską Singera bardzo dobrą, tanio sprzedam, Wolnica 4/5 I., lewo, d. w 26 171

Ubranko
granatowe, wiek 12—14, sprzedam, Wierzbicice 14, dom ogrodowy, m. 19, d. w 26 132

Burko
czarne 70 zł, Marcina 22, m. 7, d. w 26 135

Mebłe
dalsza zniżka cen, suche, z centralnym ogrzewaniem magazynów. „Dom Mebli”, Woźna 12 Żytkowia-k, d. w 26 138

Motor
elektr. 110 volt sila 1/4 konia, stały prąd sprzedam, Tillgner — Grobla 13, mieszka 5, r. w 4412

Parcelo
budowlane na terenie Winiar korzystnie do sprzedania, Oferty Kurjer Poznański r. w 4410

Kolonjalka
mieszkaniami, małym 3000, Piotrowski, Szamarzewskiego 1, d. w 26 125

Sprzedam
plaszcz, ubranie tanio, Słowackiego 35, m. 10, d. w 26 114

Używane
meble, garderoba, obuwie, rozmaiteści najtaniej, Składzie komisowym, Staszica 14, d. w 26 241

Futra
damskie różne polecia tanio, — Palkowska, Maszalarska 7, I., d. w 26 230

Prezenty
alpakowe — niklowe — srebrzone — porcelanowe — szklane — majolikowe — najkorzystniej kupuje się wprost Wroniecka 24 podwórze Hurtownia Porcelany. Tanie biała porcelana zupełnie tanio, d. w 26 272

Beczki
próżne, większa ilość tanio na sprzedaż, Hurtownia Flaków Kolondowicka, Poznań Grochowa Łąki 1, tel. 55 69, d. w 26 232

„Ozdoba”
Dąbrowskiego 12 nar. Mickiewicza urzędu Wypredaż serwisów stolowych, do kawy mokki itd. oraz pozostałych i niewykupionych części do serwisów. Ceny 50% obniżone, korzystaj z okazji, d. w 26 221

Maszyna
damska Singer 150 zł, Szyper-ska 3, m. 3, d. w 26 220

Skład
kolonialny, magiem, mieszka-niem, Brojarski, Wielkie Gar-bary 35, d. w 26 210

Maszyna
do pisania, walizkowa, mała, — Adres Kurjer Pozn., d. w 26 224

Kawiarnię - jadalnię
wykwintnie urządzona z mieszkaniami — centrum miasta, 120.000 mieszkańców, w zachodniej Polsce, z powodu choroby natychmiast korzystnie sprzedam, Oferty do Kurjera Poznańskiego d. w 26 181

„Dom
Złocieni”, Poznań Szkoła 6, III, poleca sprzedaż majątków, kamienic, wól, parcel, dzierżaw oraz załatwia sprawy hipoteczne na dogodnych warunkach, d. w 26 192

5 KUPNA
Dom
lub wille 5 pokoi, łazienka, z dużym ogrodem blisko Poznania kupie zaraz, Prowizji nie daje, Oferty Kurjer Pozn., d. w 25 213

Motocykl
kupie, Oferty Kurjer Poznański, d. w 25 490

Kupuję
złoto srebro brylanty placy naj-wyższe ceny S. Szczepański, dawniej Tarkowski, Plac Wolności 11, Pw 10 239-3 77

Obrazy
stare persk. dywan makate, an tyki kupie, Wierzbicice 4 par-ter, Telefon 72-04, d. w 21 547

Stopnie
granitowe, używane, kupie za gotówkę, Leitgeber, Naramowicka 25, Telefon 50-81, d. w 25 205

Gospodarstwo
małe dobre zabudowania możli-wie kolonjalka, wieś kościelna, kolej kupie, wplaty 3 000, Hoff-manna, Bożacin, poczta Rogowo, d. w 25 311

Kupuję
brylanty, złoto, srebro i placy najwyższe ceny Bijoux D'Occa-sion P. Ratajczaka 2, Pw 10 586 4.136

Poszukuję
młyn, domu lub majątku, kupno natychmiast — Sieracki, Byd-goszcz, Gdańska 46, Pw 10 554-63.37

Kupię
domek w Poznaniu za 10 000 zł gotówką Oferty Kurjer Poznań-ski d. w 25 716

Dobermana
(wilka) młodego kupie, Oferty Kurjer Poznański d. w 25 579

Wózek
dziecięcy sportowy, dobrym sta-nie kupie Oferty Kurjer Poznań-ski d. w 25 580

Mleko, śmietanę
w większej ilości wprost z du-żych majątków kupie, Linja kolejowa Ostów, Oferty z po-daniem ceny Kurjer Pozn., d. w 25 818

Maszynę
walizkową do pisania kupie, — Oferty Kurjer Poznański d. w 25 911

Radjo
nowoczesny i głośnik kupie, Oferty z ceną i opisem Kurjer Pozn., d. w 25 782

Wagę Bercla
w dobrym stanie kupie natych-miast, Oferty Kurjer Pozn., d. w 25 765

Poszukuję
repozytorjum skladowe, Piekary 5, II., lewo, d. w 25 344

Parkan
druciany używany, gotówką kupie Oferty Kurjer Poznański d. w 25 880

Masła
deserowego odbiore tygodniowo 50 kilo zaraz za gotówkę, Oferty Kurjer Poznański d. w 25 892

Linoleum
używane i sztywne 3 mm kupie, — Oferty z rozmiarami do Kurjera Poznańskiego d. w 25 787

Wille
ogrodem, Puszczykowo, kupie, — Oferty z ceną Kurjer Poznański d. w 26 023

Rower
kupie, Oferty z ceną Kurjer Po-znański d. w 25 928

Magiel
kupie, Oferty Kurjer Poznański d. w 25 949

Kupię
konia, Oferty Kurjer Poznański d. w 25 987

Parcelę
budowlaną kupie, Okolica Osiedle wzdł. w pobliżu, Szczegółowe oferty Kurjer Poznański d. w 26 020

Wagę holenderską
używaną, przepisową, kompletną kupie, Oferty z ceną Kurjer Poznański d. w 26 179

Kupię
skład kolonialny z mieszkaniami lub zamiennie 2 pokoje i kuchnię na takowy z dopłatą, Zgłoszenia warunki Kurjer Poznański d. w 26 207

Domek
mały lub parcelę kupie Pozna-niu Cena oferty Kurjer Poznań-ski d. w 26 148

Blüthnera
fortepian, Oferty Kurjer Pozn., d. w 26 052

Pianino
dobre, Oferty Kurjer Poznański d. w 26 0

Kupię
domek w rodzaju willi, ogrodem ewentualnie składem blisko Po-znania, dogodną komunikacją ko-lejową lub tramwajową wolnem mieszkaniem wplaty 5 000 do 6 000 Szczegółowy opis, ostateczną cenę Wisniewski Leszno, — Wolności 26, — u w 8565

Folwarczek
kupie pięknym domem 5—7 pokoi, Wymagany duży ogród, Agenciów wykluczam Zgłoszenia Kurjer Poznański d. w 25 588 9

Okolo
100 morgów dobrej gleby dobrą komunikacją i budynkami kupie za-raz Wplatę 25 000 Zgłoszenia Kurjer Poznański d. w 25 532 3

Jadalnię
nowoczesną używaną kupie, Górecki, Wroniecka 4, Pw 10 948/849 5.99

Bibliotekę
lub pokój mebli używaną kupie, Górecki, Wroniecka 4, Pw 10 853/54 5.103

Lustra
stojące oraz ściennie używane ku-puje Górecki, Wroniecka 4, Pw 10 851/852 5.94

Motocykl
używany, dobry kupie gotówką, Podać markę, cenę oferty Kur-rier Poznański d. w 26 074

„Occasion”
Aleje Marcinkowskiego 23, Ku-puje i sprzedaje biżuterię, złoto, srebro brylanty, d. w 26 068

Szybę
kryształ belg. także używana rozm. ca. 190x240 kupie, Zgłosze-nia Kurjer Poznański d. w 26 122

Kino aparat
kupie A. E. G. lub Ernemana nowszy typ, Zgłoszenia Kurjer Poznański d. w 26 118

Pianino
okazyjnie kupie, Oferty z ceną Kurjer Poznański d. w 25 998

Lóżka
używane w dobrym stanie, ku-pie, Oferty „Par”, Aleje Mar-cinkowskiego 11, pod 53 304 Pw 10 832-53.304

Sypialnie
używana kupie Odpis, cenę do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53.303, Pw 10 833-53.303

Motor
1/2 KM 220 volt zmienny kupie, Oferty Kurjer Poznański jw 2503

Kupię okazjynie
w dobrym stanie tygiłkę z za-pędem elektrycznym, Zgłoszenia Kurjer Pozn., n. w 8550

Cegły
każda ilość do 1/2 miliona kupie za gotówkę, Oferty Kurjer Po-znański d. w 26 218

Kandelabry
kupie srebrne pięknie rzeźbione, Oferty Kurjer Pozn., d. w 26 217

Regal
do składu żywnościowego, szufla-dami kupie, Zgłoszenia Kurjer Poznański d. w 26 215

Antyczny
salonik damski lub biurko kramie, Oferty Kurjer Pozn., d. w 26 120

Kupię
samochód kryty 6 osobowy, Ford lub Chevrolet Oferty Kurjer Po-znański d. w 26 141

Kupimy
za gotówkę motor elektr. 15—16 KM, 220 wolt prąd stały, „Fran-pol”, Działalności 3, d. w 26 143

Majątek ziemski
kupie około 500 morgów wplatę do 100 tysięcy, Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański d. w 26 152

Kupię
skład kolonialny, sprzętów ku-chennych, ewentl. z restauracją, wplaty 8 000—10 000, możliwe w większej wiośce z mieszkaniami, Poważne zgłoszenia Kurjer Po-znański d. w 26 154

Wille
lub dom z ogrodem owocowym w Poznaniu lub prowincji zaraz kupie, Oferty Kurjer Pozn., d. w 26 260

Kupię
pianino używane, Oferty Ku-rier Pozn., d. w 26 251

6 KAMIENICE
Dom
piętrowy nadający się dla każdego przedsiębiorstwa w mieście powiatowem korzystnie sprzedam, Oferty Kurjer Poznański d. w 25 434

Willa
w ogrodzie 10 minut od tramwaju 6 pokoi, komfort, piękne położenie 50 000 zł gotówką reszta długoterminowa amortyzacja, Po-srednicy i Semicji wykluczani, — Oferty ekspedycji Kurjera Pozn., d. w 24 335

Wille
w centrum, komfortowa, cała wolna przy kupnie plac do budo-wy na składy 1250 m, narożnik sprzedam, Warunki dobre, big długów, Informacje z przeczności Poznań Słowackiego 21, mieszkanie 3, telefon 63-67, d. w 24 426

Kamienica
czteropiętrowa z rzeźnictwem ko-zyście do nabycia, Oferty Ku-rier Poznański d. w 24 553

Kamienica
II piętrowa narożnikowa, 22 ubi-kaacje miasto powiatowe, Cena 20 000 zł wplaty 10 000 Zgłosze-nia Otreba, Jarocin, Kilińskiego, d. w 24 401

Dom
dobrze się rentujący kupie, wplacę 25 000, Zgłoszenia wprost od gospodarzy do Kurjera Poznań-skiego d. w 24 150

Kamienice
kupie Wplatę 25 000 Oferty Kur-rier Poznański d. w 25 442

Kamienica
piętrowa 10 ubikacji dochód 1800 miasto powiatowe, Cena 16 tysięcy zł wplaty 10 000 Zgłosze-nia Otreba, Jarocin, Kilińskiego, d. w 24 402

Sprzedam
dom mieszkalny przy ul. pryncy-palnej w Krotoszynie z wolnem 3-pokojowym mieszkaniem, ubi-kaacjami przemysłowymi, małym ogrodem owocowym, Dobra loka-ta kapitalu, Zgłoszenia Kurjer Poznański d. w 25 984

Wille
sprzedam 25 000, wplatę 15 000, Malecki, Poznań, Rybaki 20 a, d. w 25 994

Dom
(3 pokoje, kuchnia dużym ogro-dem) na peryferiach Poznania, kapitałicie lub zamożnemu przemysłowcy sprzedam elektryka gaz wodociąg Pośrednictwo wy-kluczone, Oferty Kurjer Pozn., d. w 26 092

Kamienicę
kupie wplacę 14 000 Oferty Kur-rier Pozn., d. w 25 940

Willa
dochodowa, Łazarz, mieszkania komfortowe, sprzedam 115 000 — wplatę 40 000, reszta hipoteka amortyzacyjna, Oferty Kurjer Poznański d. w 26 169

Willa
piętrowa, dwa mieszkania cztero-pokojowe ogród, cena 18 000 — wplatę 8 000 zł, Willa II piętrowa Łazarz, 65 000 wplatę 40 000 złotych, Zgłoszenia „Pawilon” Marszałka Focha 15, d. w 25 913

Domek
plac budowlany przy tramwaju mieszkanie wolne sprzedam za 12 500 wplatę 7 000 złotych, Baum-gartner, Plac Świeżyński 2 a, d. w 26 198

Gdynia
parcela budowlana centrum 570 m, po 25 zł sprzedam Oferty Ku-rier Poznański d. w 25 736

Wille
dwumieszkanowa sprzedam, mie-szkaniem trypokojowe wolne — Adres Kurjer Pozn. d. w 25 851

Dom
mł w mieście powiatowem, gdzie za-nimoz gimnazjum męskie i żeńskie, sąd okręgowy sprzedam z powodu wyprawdzki, Agenci wykluczani Zgłoszenia do Kur-iera Poznańskiego pod dw 2 706

7 PIENIADZ
40 000 zł
na pierwszą hipotekę kamienicy w Gnieźnie przy przynajmniej ulicy, wartości 150 000 zł, czynsz 15 000 — rocznie poszukuje Oferty Kurjer Poznański d. w 25 681

Poszukuję
pożyczki 500—800 na rok, Gwa-rancja wekslowa solidny procent, Oferty Kurjer Pozn., d. w 25 712

6 000
poszukuje na hipotekę folwarcz-ku 340 morgowego, Oferty Ku-rier Poznański d. w 25 885

Poszukuję
5—6 tysięcy na I hipotekę gospo-darstwa wartości 23 tysiące, — Oferty Kurjer Pozn. d. w 25 733

Wspólnika
czynnego lub cichego poszukuje przedsiębiorstwa celem powiększe-nia zakresu działania, Kapitał wynarazony około 25 000 zł, Oferty Kurjer Poznański d. w 25 759

10 tys. zł
pożyczki na I hipotekę kamienicy w Poznaniu poszukuje, Oferty Kurjer Poznański d. w 26 035

Interes
artykułów biurowych zaprowa-dzony, Klientela adwokaci, urzędy z towarami sprzedam lub przyjmę wspólnika, Zgłoszenia Kurjer Poznański d. w 26 018

Pożyczki
na grunty i do budowy pośred-nicy Skowronski, Poznań ulica Strzelecka 12 mieszkanie 3, Na informacje i porto uprasza się 3 złote wplaty przekazem, d. w 25 784/5

1 000 zł
pożyczki poszukuje na dobre przedsiębiorstwo, Oferty Kurjer Poznański d. w 25

1-2 pokojowego mieszkania z kuchnią poszukuje młode bezdzietne małżeństwo od 1-3 Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 653

2-3 pokojowego mieszkania z kuchnią, łazienką poszukuje młode małżeństwo zaraz lub później w dobrym domu. Czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 516

2-3 pokojowego mieszkania z komfortem poszukuje urzędnik na wyższym stanowisku płace według umowy. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 495

Poszukuje 2 pokoi z kuchnią w pobliżu śródmieścia czynsz kwartalny lub półroczny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 416

Dwupokojowego kuchnia od gospodarza poszukuje bezdzietne małżeństwo dzierżawa zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 758

Poszukuje pokoiu lub pokoiu z kuchnią wprost od gospodarza. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 25 751

4-5 pokoi wprost od gospodarza poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 494

2 pokoi z kuchnią poszukuje urzędnik kolejowy za miesieczną dzierżawę. Łazarz lub Górczyn. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 25 690

Małżeństwo bezdzietne (odpowiednie polecenie) poszukuje pokoiu z kuchnią. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 871

Mieszkania 2 pokojowego z kuchnią, łazienką elektrycznością lub gazem poszukuje urzędnik państw wprost od gospodarza z dniem 1. 3. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 774

Poszukuje trzypokojowego elektryczności, łazienka, śródmieściu czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 905

Mieszkania 2-3 pokojow. poszukuje wprost od gospodarza. Czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 889

Mieszkania 2 pokoi i kuchni poszukuje bezdzietne małżeństwo wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 879

Mieszkania 3-4 pokojowego komfortowe nie wyżej II pietra poszukuje od marca kwietnia bezdzietne małżeństwo Czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 749

3-4 pokojowego mieszkania śródmieście, okolica elektryczność, łazienka poszukuje. Zapłać czynsz naprzód. Wyczerpujące oferty ulica do Kurjera Poznańskiego zdw 25 781

300 zł dam przy zawarciu kontraktu, kto wskaże 2-3 pokoje kuchnie, łazienkę. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 814

Pokój albo dwupokojowe od 1, 4, lub później poszukuje urzędnik etatowy czynszem miesiecznym. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 25 803

Poszukuje 3 pokojowego z elektrycznością w centrum od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 801

Dwupokojowego z kuchnią wprost od gospodarza poszukuje. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 964

Mieszkania jednopokojowego z kuchnią od gospodarza. Czynsz pół roku zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 819

Poszukuje zaraz 2 pokoi i kuchni lub 1 pokoiu i kuchni najchętniej od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 951

Pokój kuchnia meblami sprzędem. Wskaże Kurjer Poznański zdw 26 012

Małżeństwo szuka próżnego pokoiu do 40. Oferty Kurjer Poznański zdw 26 106

Dam 2 lata zgóry za dwa pokoje, kuchnie, Łazarz, czynsz przedwojenny. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 971

Mieszkania 2-3 pokoi, kuchni, rok zgóry, od gospodarza poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 26 017

5-6 pokoi komfort, centrum poszukuje. Oferty ceną warunkami Kurjer Poznański zdw 26 104

Poszukuje pokoiu kuchnia, czynsz naprzód. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 941

2-4 pokojowe, łazienka, śródmieściu szuka wyższy urzędnik. Oferty Kurjer Pozn. zdw 26 213

Pokoiu kuchnia od gospodarza za roczną dzierżawę. Oferty Kurjer Poznański jw 25 14

Inżynier poszukuje dwupokojowego, trzy-pokojowego mieszkania, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 26 264

1-2 za czynszem miesiecznym, używalność kuchni, najchętniej śródmieście poszukuje zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 26 229

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie pokój i kuchnie, dzierżawa miesieczna 25 zł, na 2 lub 3 pokoje w śródmieściu (parter lub pierwsze piętro) z dopłatą. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 552

Zamienie ośmio l. na czteropokojowe. Oferty Kurjer Poznański zdw 24 618

Gościniec gospodarstwo, duża wieś kościelna, sprzedaż lub zamiana. Agrapol, Poznań, Dąbrowskiego 2 zdw 26 029

11 POKOJE UMEBL.

2 osobawy niekrepujący zaraz, Mostowa 15 mieszkanie 10. zdw 23 806

Frontowy umebłowany zaraz lub 15. Wierzbicice 57 miesz. 7. zdw 25 372

Pokój lepszy utrzymaniem, bez Wielkie Garbary 18, wejście Woźnej II prawo. zdw 23 415

Gabinet elektryczność centralne zaraz. Krasieńskiego 8 c. zdw 25 614

Czysty elektryczność utrzymaniem, solidnemu panu, gimnazjaście. Wielkie Garbary 8, mieszkanie 6. zdw 24 702

Frontowy 1-2 osób zaraz, Jackowskiego 39 mieszkanie 6. jw 2 496

15 lutego ładny pokój umebłowany panu, elektryczność, telefon przy Jasnej, Krasieńskiego 13, wysoki parter prawa. zdw 25 523

Pokój wolny, Św. Marcina 27, III, lewo. zdw 25 714

Pokój dla dwóch pań, Woźna 5, mieszkanie 5 zdw 25 703

Jednospobowy komfortowy centralne ogrzewanie, łazienka zaraz do wynajęcia. Jeżyce Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 692

Klatki schodowej jedno-dwuosobowy wydzierżawie, Plac Bernardyński 1, mieszkanie 5. zdw 25 769

Pokoik wolny, Garnarska 10 miesz. 6. zdw 25 876

Pokój dwom panom od 15. II Krasieńskiego 14 miesz. 6. zdw 25 854

Umeblowany wyższemu urzędnikowi kolejowemu tanio. Żupańskiego 4a, m. 20. zdw 25 828

Miły słoneczny elektryczność jednej lub 2 osobom inteligencji ewentl. własnym łóżkiem. Grunwaldzka 33, m. 8. zdw 25 792

Pokój Grobla 6, m. 3. zdw 25 866

Pokoik panience, Gwarna 9, miesz. 7. zdw 25 902

Pokój komfortowy, centralne elektryczność, słoneczny, centrum z utrzymaniem lub bez. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 25 899

Przyjme panią na pokój Kolejowa 32 - mieszkanie 7. zdw 25 884

Pokój lepszy Małe Garbary 4, m. 7. zdw 25 881

Umeblowany centralne ogrzewanie, łazienka, elektryczność parku Wilsona. Parkowa 32 a mieszkanie 8. zdw 25 747

Bardzo ładny pokój spokojnemu panu lub pani. Matejki 4, mieszkanie 5. zdw 25 746

Pokój elegancki wynajme, telefon, Matejki 57 parter, lewo. zdw 25 724

Nabliwy pokój utrzymanie, bez. Perzwińska, Mostowa 33. zdw 25 723

2 pokoje, dobrze umebłowane, sypialnia i gabinet z łazienką, elektrycznym światłem, telefonem. winda zaraz wynajme. Obejrzed od 2-4 lub 7-8 wieczorem Plac Wolności 17 mieszkanie 18. zdw 25 720

Gabinet i sypialnia niekrepujące komfort. Łazarz, Spokojna 24, m. 7. zdw 25 815

Panienci na wspólny pokój, Strzałowa 7, m. 11. zdw 25 801

Pokój kulturalny. - Chelmońskiego 1, m. 10. zdw 26 205

Frontowy słoneczny 1-2. Marcina 59, III. zdw 26 177

Pokój duży wynajme, Rencowa, Dąbrowskiego 5. zdw 25 055

Frontowy jednospobowy dwuosobowy. Poczłowa 21 mieszkanie 4. zdw 26 146

Niekrepujący z klatki schodowej, Piekary 24, mieszkanie 2 zdw 26 156

Elegancki dwuosobowy telefon elektryczność utrzymaniem, bez. Św. Marcina 5, mieszkanie 13. zdw 26 271

Pokój dla pani, Św. Marcina 64, m. 28 zdw 26 160

Niekrepujący elektryczność, 2 łóżka, Strzelecka 6, mieszkanie 16. zdw 26 166

Paniom paniomkom pokój, używanie kuchni i gazu, zupełnie tanio oddam. Wolnica 45, I, lewo. zdw 26 172

Pekcik Wierzbicice 43 mieszkanie 8. zdw 26 173

Pokój fortepian zaraz, Krasieńskiego 3, m. 8. zdw 25 916

Pokój dobrze umebłowany, frontowy od 15 2, Wielkie Garbary 50, II, lewo. zdw 25 924

Jedno dwa, trzyosoby solidnym osobom, elektryczność, Józefa 6, mieszkanie 8. zdw 25 921

Dwuosobowy zaraz Kraszewskiego 11, III, - lewo. zdw 25 849

Pokój Żupańskiego 4, mieszkanie 14. zdw 25 963

Słoneczny Różana 16, m. 23. zdw 25 905

Frontowy Różana 21, II m. 6. zdw 26 060

Ładnie umebłowany, Marcina 13, m. 9. zdw 26 059

Pokój bardzo duży oraz jeden wspólny wynajme, Mielżyńskiego 1, m. 12. zdw 26 054

Pokój dwuosobowy telefon utrzymanie Ratajczaka 29, III, ntr. prawo. zdw 26 053

Pokój dwuosobowy bez pościeli, Jasna 9, mieszkanie 6. zdw 26 051

Pokoje dwa, Strzelecka 5 I lewo. zdw 26 043

Pokoik Śniadeckich 9 mieszkanie 8. zdw 26 042

Pokój frontowy, Małecznego 13, m. 5. zdw 26 074

Pokoik niekrepujący, Wierzbicice 51, m. 8. zdw 25 425

Pokój dobrze umebłowany utrzymaniem bez wynajme, Słowackiego 35, m. 10. zdw 26 113

Dwuosobowy Jerzego 5, II, lewo. zdw 25 982

Pokój Św. Józefa 6, parter, prawo. zdw 25 985

Pokój utrzymaniem, Mielżyńskiego 3, m. 9. zdw 25 993

Pokój zaraz, Półwiejska 38 a, m. 13. zdw 26 001

Pokój jedno i dwuosobowy, Św. Józefa 6, m. 10. zdw 26 014

Pokój umebłowany niekrepujący, z wygodami, bez pościeli, do wynajęcia, Kraszewskiego 9, m. 7. zdw 26 019

Pokój czysty ogrzewany, Śniadeckich 23, m. 3. zdw 26 099

Pokój frontowy częściowo umebłowany lub próżny sytuowanej osobie wynajme, Małecznego 13, mieszkanie 5. zdw 26 091

Dwuosobowy dobrze umebłowany, Wodna 25, m. 9. zdw 26 079

Śródmieście elegancki, dwuosobowy utrzymaniem, fortepian, Kręta 6, wysoki parter, lewo. zdw 25 929

Kantaka 6 I, piętro, telefon, frontowy, renowany pokój. zdw 25 931

Słoneczny pokój panience tanio, Paszkie-wiczowa, Wodna 7, III, wejście Słusarska. zdw 25 939

Pokoik 35 zł, Kręta 4, II, prawo. zdw 25 946

Pokój panna, Piekary 25, miesz. 4. zdw 25 953

Pokój wynajme zaraz, Śniadeckich 6 a, mieszkanie 10 zdw 25 639

2 pokoje używalność kuchni, do wynajęcia. Matejki 46, m. 10 zdw 26 224

Śródmieście elektryczność łazienka, centralne, Aleje Marcinkowskiego 11, mieszkanie 13. zdw 26 216

30 zł duży pokój inteligentnej osobie. Woźna 14a, miesz. II. zdw 25 660

Elegancki inteligent, zaraz, Graniczna 5, mieszkanie 9. zdw 26 208

12 SZUKA POKOJU

Pokoju zupełnie niekrepującego wejście możliwe z klatki schodowej podaniem przyjezdny, Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 25 581

Od gospodarza poszukuje się duży pokoiu na odczytu, parter, I piętro, centrum. Oferty Kurjer Poznański jw 2495

Uczciwa panna poszukuje pokoiu. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 981

2 pokoi w tem jeden próżny na biuro z telefonem drugi elegancko umebłowany, nie wyżej I-go pietra, w okolicy ul. Poczłowej lub Placu Nowomiejskiego poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 462

Pokoju dwuosobowego, czystego, słonecznego poszukuje od 1 marca Oferty Kurjer Poznański zdw 25 538

Kupiec szuka skromnego pokoiu z osobnym wejściem Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 770

Elegancki telefon, centralne, niekrepujący śródmieściu poszukuje. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 25 891

Urzędnicza prywatna poszukuje pokoiu próżnego, światło elektryczne u bezdzietnej rodziny śródmieściu. Oferty podaniem ceny Kurjer Pozn. zdw 25 824

Pokoju poszukuje 1 ewentual 2 panów na stałe, śródmieście, Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdw 25 812

Eleganckiego poszukuje zaraz inteligentna pani centrum niekrepujący cena nie wyżej II p. tani. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 857

Pokoju dla pana śródmieście. Oferty warunkami Kurjer Poznański zdw 25 773

Starszy spokojny, samotny pan poszukuje niedrogiego pokoiu utrzymaniem cichej dzielnicy. Łaskawe oferty cenę Kurjer Poznański zdw 25 983

Pokoju stałego, przedmieście, marzec, z 30 poszukuje emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdw 26 260

Poszukuje pokoiu niekrepującego elektryczność, łazienka, 15 lutego. Oferty Kurjer Poznański zdw 26 204

Pokój 1-2 duży, umebłowany lub bez, używaniem kuchni inteligentne panie, okolica Śniadeckich, Koponickiej, Matejki Oferty Kurjer Poznański zdw 26 153

2 próżnych pokoiu używaniem kuchni lub bez poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 26 252

Pokoju dobrze umebłowanego bez pościeli, z niekrepującym wejściem najchętniej z klatki schodowej poszukuje pan Zgłoszenia z ceną do Kurjera Pozn. zdw 26 249

13 LOKALE

Lokal biurowy przy Św. Marcina 48, składający się z 1 pokoiu z telefonem zaraz do oddania Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 582

Sutereny jeszcze dwie tanio, Rybaki 28. zdw 25 446

Skład wolny blisko Mostu Teatralnego, Dąbrowskiego 4, gospodarz, zdw 25 593

Lokal przemysłowo-handlowy 120 mkw podwórze I piętro Wielka 18 Zgłoszenia administrator. zdw 23 595

Poszukuje lokalu mieszkaniem na branżę kolonialną wprost od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdw 24 496

Ubikacje warsztatowe na piętze wydzierżawie, Dąbrowskiego 88, Gospodarz. zdw 24 900

Ubikacji małej lub pokoiu parter do przyjmowania i wydawania obuwia na Jeżycach i Łazarzu poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 25 719

Wielki lokal nadający się na przedsiębiorstwo przemyśle lub składy hurtowne - a obejmujący 4 ubikacje na parterze i hale na piętrze oraz obszerne biurowe jakoteż trzy pokoje biurowe w podwórzu domu ul. Św. Marcina 63 zaraz do wynajęcia na dogodnych warunkach. zdw 25 852

Ubikacje fabryczne obszerne, biura mieszkaniem dla stróża do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 816

Pokoju próżnego wprost od gospodarza poszukuje kawaler. Oferty podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 25 923

Lokal handlowy firmy Schendel Sanelowsky Toruń Szeroka narożnik łaziennej sutereny, parter I, piętro duże okna wystawowe natychmiast bardzo korzystnie do wydzierżawienia Nadaje się do wszystkich branż szczególnie na kawiarnie i dom konfekcyjno-bławatny - Oferty Jabłoński, Toruń, Łazienka 17, III. Pw 10 844 64.46

Składu z mieszkaniem zaraz, Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 873

Skład spożywczy za zwrotem kosztów do wynajęcia Zgłoszenia Małe Garbary 4 zdw 26 050

Ubikacje handlowe do wynajęcia, Masztalarska 7. zdw 25 988

Ubikacje handlowo-przemysłowe z oddzielnym kantorkiem w śródmieściu do wynajęcia od gospodarza Zgłoszenia telefon 33-30. zdw 26 080

Wprost od gospodarza tanio do wynajęcia jasny, 5-pokojowy lokal handlowy (do 1, 2 br. hurtownia) oraz 1 skład, przy ożywionej ulicy, w śródmieściu w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 8 557

3 ubikacje 200 m² suche, jasne, nadające się na każdy przemysł przy rynku od gospodarza. Zgłoszenia telefon 2623. zdw 26 154

14 DZIERZAWY

Młyn wodnego o przemiśle gospodarzem poszukuje dzierżawy od 80-150 ctr. przemianu w bogatej okolicy bezkonkurencyjnej. - Zgłoszenia „Par”. Toruń, pod nr. 31. Pw 10 826-64.44

Dzierżawa 1400 m² inwentarza nadkompletnie obora zarodowa, objęcie 60 000 Zgłoszenia Rutkowski ul. Grobla 29 zdw 25 574

Wydzierżawimy kilka mórg ogrodnikowej przy ul. Dąbrowskiego 129, Zgłoszenia w biurze fabryki „Italia”, dawniej Donat Stabrowski zdw 25 449

Skład z przyległym polem, do rzemieślniczych wykładanym filisami, przedmieście Poznań, od gospodarza zaraz korzystnie. Miejsce bardzo dobre. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 456

2 składy w Ryнку i ul. Przewodnej wydzierżawie zaraz. Każdy skład 2 okna wystawowe nadaje się na kawiarnie, cukierne towary galanterijne, rzemieślniczo restauracje itd w mieście powiatowym 20 tysięcy mieszkańców garnizon, gimnazjum męskie i żeńskie sąd okręgowy ewentl. z mieszkaniem, ewentl. sprzedam dom. Oferty pod dw 2 707 do Kurjera Poznańskiego.

Skład z mieszkaniem i przyległymi ubikacjami poszukuje zaraz wprost od gospodarza. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdw 25 837

Piekarnia różna do wynajęcia. Czynsz 2 lata zgóry. Pośrednik wyłubczony. - Ul. Szewska 14, m. 21. zdw 25 863

Folwark 200 morgowy przy Poznaniu wydzierżawie, Kaucja 10 tysięcy. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 877

Skład z mieszkaniem w rynku, nadający się na każdą branżę zaraz do wydzierżawienia. Buk, Rynek 5. zdw 25 735

Resztówka 300 mórg przy Poznaniu, 12 pokoi, dzierżawa 12 lat, objęcie 12.000. - Agrapol Poznań, Dąbrowskiego 2. zdw 26 050

Warsztat kowalski, dobrze zaprowadzony, oddam w Poznaniu, Poznańska 21 Pawlak. zdw 25 867

Wydzierżawie skład duży z urządzeniem na każde przedsiębiorstwo z mieszkaniem lub bez, Czesław Wasowicz, Buk. zdw 25 794

Ogrodnictwa celem dzierżawy szuka zaraz lub od 1 kwietnia dzielnicy fachowiec. Oferty Kurjer Poznański zdw 26 197

Rzeźnictwo w Lesznie przy przynajmniej ulicy, urządzenie skladowe warsztatowe, śniadalnica wprost od gospodarza z powodu choroby korzystnie do wydzierżawienia. - Maszyni, wozy itp. dzierżawca powinien kup. c. Agencja Kurjera Pozn., Leszno. nw 8566/7

